



# új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,  
126. (1192.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,3537
1 amerikai dollár	3,5420
100 magyar forint	1,5172

**Aktuális**

2

**Frunda fejét kérik a civilek**

Élesen bírálta több civil szervezet tegnap Frunda György RMDSZ-es szenátort, akit azzal vádolnak, hogy az „utóbbi években mindent megtejt a korrupcióellenes küzdelem megakadályozásáért”.

**Aktuális**

3

**EU-tábor: itthon vagy külföldön?**

A marosfői EU-tábor második napjának első, „Megyei és helyi (jó)tanácsok az itthon maradásért” című tanácskozásán az otthonmaradásról próbálták meggyőzni a fiatalokat az előadók. A következőkben az Európai Unió belüli munkavállalásról is tájékoztatást kaphattak az érdeklődők.

**Társadalom**

7

**Helyi felelősség a romaügy**

Egy évvel a tavalyi székelyföldi magyar-roma konfliktusok után is úgy tűnik, a helyi hatóságok, illetékes intézmények még mindig adósak a hatékony megoldásokkal és a felelősségvállalással – derült ki a tegnapi Marosvásárhelyen bemutatott szociológiai tanulmányból.

**Vezércikk**

3

**Vagyonügyek**

Igaz ugyan, hogy ANI nem sok helyütt van, viszont Romániában valóban lennie kell egy intézménynek, amely fényt deríthet a közméltóságok illegális vagyonszerzésére. Van, ahol erre a feladatra elegendő az adóhivatal, de nem Romániában. Más szóval nem elég ki-gyomlálni a jogsértő előírásokat a vagyonellenőrzési törvényből.



Szócs Levente

Frunda Györgyötől mindenki többet vár(t). ▶

## Áfafrász spekulációkkal

*A hozzáadottérték-adó emelését meghaladó arányban növeltek árat a kereskedők*

Az áfaemelés ellenére tegnap az erdélyi piacokon a friss zöldséget és gyümölcsöt a régi áron árulták a kereskedők

Fotó: Sipos M. Zoltán

Elcsendesült a vásárlási láz a tegnapi áfaemelés után, a hazai üzletekben azonban még sincs nyugalom. A kereskedők a gyors átállás hibalehetőségei miatt aggódnak, a vásárlók pedig a pultok előtt számolják, hogy az az új árak megfelelnek-e a törvényes előírásoknak. Szakértők szerint nem árt az óvatosság, ugyanis várható, hogy az áfaemelés ürügyével indokolatlan drágítással is kísérletezni kezdenek a spekulánsok. A hazai zöldségpiacokat elkerülte az „áfafrász”: az árusok igyekeznek megspórolni az árucímkézésel járó pluszmunkát, a portékák árát pedig egyelőre nem emelik. **7. oldal ▶**

### Hatvanezres elbocsátás

▶ Várhatóan tíz nap múlva jelennek meg azok a sürgősségi kormányrendeletek, amelyek alapján az Emil Boc vezette kabinet megváltik mintegy hatvanezer közalkalmazottól. A döntést Vasile Blaga belügyminiszter jelentette be szerda este a maratonai hosszúságú, kilencórás kormányülés után, ahol a tárcavezetőknek egyenként be kellett mutatniuk „átszervezési tervüket”. Az elbocsátottak zöme – közel 54 ezer alkalmazott – a helyi adminisztrációban dolgozók köréből kerül ki, de több erdélyi nagyvárosból kapott információk szerint a polgármesteri hivatalok már így is a törvény által előírt a személyzeti kerettel működnek, alig van kit elbocsátani. **3. oldal ▶**

### Csíkban tovább pusztít az Olt

▶ Az előrejelzésekkel ellentétben mégsem enyhült az árvíz-helyzet Székelyföldön. Az elmúlt napok heves esőzése után az Olt elárasztotta a felcsíki települése-

ket. Több száz ház, közutak sérültek meg, akadózik a közlekedés is. Ma Borbély László környezetvédelmi miniszter terepszemlét tart a térségben. **7. oldal ▶**



Az Olt elárasztotta a felcsíki településeket

Fotó: ifj. Haáz Sándor

### Christian Wulff a német államfő

▶ Izgalmas kampány és drámai szavazássorozat után a konzervatív-liberális kormánykoalíció jelöltjét, Christian Wulff alsó-szászországi tartományi miniszterelnököt választották meg szerda este Németország új államfőjévé. Az első két választási fordulóban sem Wulff, sem az egykori keletnémet polgárjogi harcos, Joachim Gauck nem szerezt meg a szükséges abszolút többséget. Wulff személyében – ahogy a német sajtó fogalmaz – a fiatalság költözik be a berlini Belvedere-palotába. **2. és 4. oldal ▶**

Mai mellékletünk:  
úmsz **színekép**

## Röviden

## Iliescu: a PSD és a PNL együttműködése kötelező

Ion Iliescu, a Szociáldemokrata Párt (PSD) tiszteletbeli elnöke tegnap azt nyilatkozta, hogy „kötelező” az építő párbeszéd és az együttműködés a két ellenzéki erő, a PSD és a Nemzeti Liberális Párt (PNL) között. Úgy értékelte, a következő választás előtt így lerakhatóak egy majdani kormányzás alapjai. Iliescu kérdésre válaszolt, amely egy esetleges PSD-PNL szövetség megkötésére vonatkozott. Crin Antonescu, a PNL elnöke ugyanis nemrég kifejtette, találkozót akar a PSD-vel, hogy közös platformot alakítsanak, amely biztosítja a kormányzati alternatívát és lefekteti ennek elvi alapjait is.

## Belgium átvette az EU elnökségét

Tűzijátékkal egybekötött ünnepséget tartottak tegnap a brüsszeli Mini Európa Parkban abból az alkalomból, hogy Belgium fél évre átvette az EU soros elnöki tisztségét. A park vezetősége és a Belga Európai Mozgalom közös szervezésében tartott eseményen a parkban található spanyol, belga és magyar épülmakettet hosszú, szalagszerű európai kék lobogóval kötötték össze, jelezve, hogy e három ország egymást követően, egymással szorosán együttműködő triót alkotva látja el másfél éven át a soros uniós elnökséget.

## Afganisztánban a parancsnok új, de a stratégia az eddigi

Az afganisztáni nemzetközi erők (ISAF) parancsnoka új, de a stratégia az eddigi marad – hangsúlyozta Anders Fogh Rasmussen NATO-főtisztikár csütörtökön új-ságirók előtt Brüsszelben, miután David Petraeus amerikai tábornok, az ISAF új vezetője tájékoztatta terveiről a NATO-országoknak az atlanti szövetséghez akkreditált nagyköveteit. Rasmussen szerint a nagykövek – az Észak-atlanti Tanács testületként eljárva – két szempontból is támogatásukat fejezték ki. Először is bizalmukról biztosították Petraeus személyét. Másodsorban hangsúlyozták, hogy támogatják az Afganisztánban követett eddigi stratégiát folytatását.

## Hashim Thaci: Szerbia el fogja ismerni Koszovót

Szerbia maga is tisztában van azzal, hogy egy nap el fogja ismerni Koszovó függetlenségét – mondta a koszovói miniszterelnök a NIN című szerbiai hetilap legújabb számában megjelent interjúban. Egy magas rangú szerb külügyi illetékes szerint a koszovói kormányfő „ostobaságokat” beszél.

## Fogadta a pápa a nemi erőszakkal vádolt volt német püspököt

XVI. Benedek pápa tegnap fogadta a Vatikánban a szexuális visszaéléssel is vádolt volt augsburgi püspököt, Walter Mixát. A zárt ajtók mögött tartott megbeszélés részletei egyelőre nem ismertek. A 69 éves, tisztségéből felmentett Mixa korábban annyit mondott, eleget akar tenni a pápa meghívásának, ugyanakkor távozásának körülményeiről nem kíván tovább beszélni.

## Orosz páncélos a palesztinaiaknak

Oroszország napokon belül leszállítja a palesztin biztonsági erőknek a rég megígért ötven darab páncélozott szállító járművet. Andrej Nyesztyerenko orosz külügyi szóvivő csütörtöki sajtótájékoztatóján közölte, hogy a járművek Jordánián keresztül jutnak el Ciszjordániába, a Mahmúd Abbász palesztin elnök fennhatósága alatt álló biztonsági erökhöz. Emellett Oroszország humanitárius segítyt is nyújt a palesztinoknak, elsősorban a Gázai övezet lakosságának. A szóvivő elmondta: a palesztinoknak nem kell fizetniük a páncélozott járművéért.

# Christian Wulff az új német államfő

## Hírösszefoglaló

Drámai szavazássorozat után a konzervatív-liberális kormánykoalíció jelöltjét, Christian Wulff alsó-szászországi tartományi miniszterelnököt választották meg szerda este Németország új államfőjévé. Az első két választási fordulón sem Wulff, sem az esélyesebb ellenjelölt, az egykori keletnémet polgárjogi harcos, Joachim Gauck nem szerzte meg a szükséges abszolút többséget. A harmadik fordulón Christian Wulff 625 szavazatot szerzett, Gauck pedig 494 voksot kapott. Ebben a fordulón a Baloldal jelöltje, az esélytelen Lukrezia Jochimsen már nem indult, és a párt képviselői tartózkodtak a szavazástól. A rendkívüli elnökválasztásra azután került sor, hogy május végén váratlanul lemondott hivataláról Horst Köhler. A szerdai szavazást páratlanul izgalmas kampány előzte meg, a kormánypártok jelöltjével szemben az ellenzéki szociáldemokraták és a Zöldek által jelölt, volt keletnémet ellenzéki vezető, Joachim Gauck mind a lakosság, mind a politikusok körében egyre nagyobb népszerűsége telt szert.

Az elnökválasztás során Christian Wulff személyében egy pártpolitikus, Angela Merkel kancellár pártjának, a kereszténydemokrata CDU-nak az alelnöke, egyben Alsó-Szászország tartományi miniszterelnöke és a pártoktól független, korábbi ellenzéki tevékenységéért a német

egység jelképének számító Joachim Gauck csapott össze. A kampányt éles vita kísérte arról, hogy a jelenlegi helyzetben Németországnak a pártok által delegált vagy pedig független elnökre van szüksége. Külön érdekességnek számított, hogy közvetlenül a szavazás előestéjén két korábbi tekintélyes elnök, Richard von Weizsacker és Roman Herzog egyaránt mindenfajta pártkötő-

déstől mentes, szabad választásra szólított fel. A szerdai választás ezek után nemcsak a legdrámább, de a leghosszabb volt a háború utáni államfő-választások történetében. A szavazás háromfordulós volt, és csaknem 9 órán keresztül tartott, és az első két fordulón sem Wulff, sem az esélyesebb ellenjelölt, Gauck nem kapta meg a megválasztáshoz szükséges abszolút többséget. ◀



Christian Wulff pártpolitikus, a kereszténydemokrata CDU alelnöke

## Ezer fogoly Gilád Salitért

## Hírösszefoglaló

Izrael szabadon bocsátana ezer, területén fogva tartott palesztint, ha a Hamász iszlamista mozgalom cserébe engedné a fogságában lévő izraeli katonát, Gilád Salitot – jelentette be tegnap Benjámín Netanjahu, a zsidó állam miniszterelnöke. Netanjahu egy tévébeszédben elmondta: minden zsidó épségben akarja viszontlátni Salitot, de nem bármilyen áron. A kormányfő ezzel arra célzott, hogy – mint azt múltbéli tapasztalatok megmutatták – több palesztin fogoly a szabadon engedés után újból részt vesz az Izrael elleni támadásokban. „A német közvetítő ajánlata az volt, hogy engedjünk szabadon ezer terroristát. Elfogadtam az alkut, már csak arra vár, hogy megvalósítsuk” – mondta Netanjahu a múlt decemberben felajánlott cserére utalva. A miniszterelnök azonban két feltételt szabott meg: az egyik az, hogy a terroristák nem térhetnek vissza Ciszjordániába, hiszen innen könnyebben támadhatnák a zsidó állampolgárokat. A másik szerint a legveszélyesebb szélsőségeket Izrael továbbra sem engedi szabadon. Az izraeli televízió szerint a Hamász azonnal elutasította Netanjahu ajánlatát, mivel az „semmi újat nem tartalmazott”. Netanjahu indítványa egy nappal azt követte, hogy az izraeli kormányfő felkérte Oroszországot, gyakoroljon nyomást a Hamászra, hogy kicserélhessék Salitot palesztin foglyokra. A négy éve a Hamász palesztin szervezet fogságában tengődő katonai családja és támogatói vasárnap útra keltek Jeruzsálembe. ◀

## Eltűnt az őrizetbe vett kém

## Hírösszefoglaló

Nem jelent meg szerdán a ciprusi rendőrségen az Oroszország számára dolgozó amerikai kémhálózat állítólagos 11. tagja, akit előző nap óvadék ellenében helyeztek szabadlábra – közölte a helyi rendőrség. Az 55 éves kanadai Robert Christopher Metsost az Interpol riasztása nyomán a lárnakai repülőtéren vették őrizetbe kedden kora reggel, amint éppen egy Budapestre tartó járattal próbálta volna elhagyni a szigetet. A férfinak szerdán jelentkeznie kellett volna egy lárnakai rendőrsőn, de ezt a megadott időpontig elmulasztotta megtenni – közölte egy rendőrségi szóvivő. A ciprusi hatóságok elfogatóparancsot készülnék kiadni ellene az óvadék ellenében történt szabadlábra helyezés feltételeinek megsértése miatt. Metsost 20 ezer dollár óvadék ellenében helyezték szabadlábra. Harminc napon belül meg kellene jelennie egy bíróság előtt, ahol kiadatási eljárás indul ellene. A férfit pénzmossa és kémkedés miatt körözték.

Az amerikai-orosz kémügy miatt nem fog sérülni a két ország viszonya – állapította meg a Foreign Policy amerikai külpolitikai magazin on-line kiadásában. A tekintélyes folyóirat szerint egyre nyilvánvalóbb, hogy – bár jól kiépített hálózatot lepleztek le

– az Oroszországnak dolgozó, le tartóztatott titkos ügynökök nem voltak érzékeny posztokon, valószínűleg egyikük sem jutott hozzá fontos információkhoz.

A Foreign Policy tudósítása szerint: Moszkva először idegesen reagált a 11 ügynök letartóztatásának hírére, később azonban mérsékelte a hangnemet.

Egy orosz külügyi tisztviselő kijelentette, hogy az ügy nem fog kedvezőtlen hatást gyakorolni a kétoldalú kapcsolatokra. Robert Gibbs fehér házi szóvivő arról beszélt, hogy Washington és Moszkva viszonyában új fejezet kezdődött, például az Észak-Koreát és Iránt érintő együttműködésben, és ezt nem fogja befolyásolni a kémügy.

A Voice of America rádió több olyan amerikai szakértőt idézett, akik megkérdőjelezték, hogy a feltételezett ügynökök sikeres kémkedést folytattak. Charles Pinck, a biztonsági kérdésekkel foglalkozó Georgetown Csoport munkatársa elmondta: az oroszok nyilván sok pénzt és időt fordítottak ügynökeik kiképzésére, át-helyezésére és fenntartására, akik azonban valószínűleg nem értek el sok mindent. Utalt rá: az ügynököket nem vádolják nyíltan kémkedéssel, a vád lényegében az, hogy az amerikai hatóságok értesítése nélkül egy külföldi kormány ügynökeiként éltek az Egyesült Államokban. ◀

## Frunda György fejét kéri a hazai civil szervezetek

## Cs. P. T.

Élesen bírálta több civil szervezet tegnap Frunda György RMDSZ-es szenátort, akit azzal vádolnak, hogy az „utóbbi években mindent megtett a korrupcióellenes küzdelem megakadályozásáért”. A szervezetek egyenesen arra kérték az RMDSZ-t: hívja vissza a korrupció mellett „kardoskodó” szenátorát. Az aláírók sérelmezik, hogy az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség (ANI) működését szabályozó törvény vitáján „éppen Frunda György szenátor javasolta a legdurvább módosításokat”. A civilek szerint Frundának tudható be az ANI „lefejezése”, mivel az ő javaslata alapján került ki a törvényből a tisztségviselők vagyoni helyzetének ellenőrzésére hivatott bizottságok megalakítása.

Frundát elmarasztalta Mark Gitenstein amerikai nagykövet is. A diplomata úgy fogalmazott: csaldótt az ANI-törvény módosításai miatt. „Frunda György nem tudott meggyőzni arról, hogy a Traian Băsescu államfő által javasolt módosításoknak (amelyek az ANI hatásköreit növelték volna – szerk. megj.) nem kellett bekerülniük a törvénybe” – mondta a nagykövet.

„A nagykövet sem tudott meggyőzni engem. Abban egyeztünk meg találokzonk végén, hogy nem tudunk meg egyezni” – jelentette ki tegnap lapunknak Frunda György. A szenátor szerint Mark Gitenstein állásfoglalásának hátterében „Traian Băsescu és lobbija” áll. „Más nagykövetet meg tudtam győzni arról, hogy az ANI csak ebben a formájában működhet alkotmányosan és törvényesen” – mondta a politikus. Szerinte a civil szervezeteket is „hátról moztatják”. „Nem tudom ki irányítja őket. Azt azonban elfogadhatatlannak tartom, hogy egy szenátort politikai meggyőződései miatt felelősségre vonjanak” – jelentette ki Frunda. A politikus emlékeztetett: egy nemrégiben végzett országos felmérés szerint Frunda György szenátor a legmegbízhatóbb romániai magyar politikus. „A felmérés eredményét én a bírálóknál fontosabbnak tartom” – fogalmazott a szenátor.

Mint ismert, a szenátus szerdán, elsősorban többségű igen szavazattal fogadta el az ANI-törvény végső változatát. Az államfő által kért hat módosításból csupán kettőt fogadtak el a honatyák. ◀

# Hatvanezres elbocsátás

ÚMSZ-összeállítás

„Az országos szinten elvégzett számítások alapján 53 432 olyan tisztség van a helyi közigazgatásban, amelyet meg kell szüntetnünk ahhoz, hogy alkalmazkodjunk a törvény által előírt személyzeti kerethez: 38 666-an az általános közigazgatásból, 4 070-en a személyek nyilvántartásából és 10 696-an a közösségi rendőrség állományából lesznek elbocsátva” – részletezte Vasile Blaga közigazgatási és belügyminiszter szerda este, a maratoni hosszúságú kormányülés után. Hozzátette: az alkalmazotti keret 26,2 százalékos csökkentésével 1,5 milliárd lejt takarít meg, ami ugyanakkor a bérköltségek 29,1 százalékos lefaragását is jelenti. Kimutatások szerint az ország közel 3200 helyhatósága közül mintegy 2500 nem képes saját forrásból kifizetni alkalmazottai bérét, amit eddig az állami költségvetésből pótolta ki a kormány. A megszorító intézkedés célja a költségvetési kiadások csökkentése, amiről a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) állapodott meg a kormány.

## Csiki leépítések: két színész és egy világozó?

A csikszeredai polgármesteri hivatalnak – elsődleges számításai szerint – ötven-hatvan alkalmazottat kell elbocsátania ahhoz, hogy alkalmazkodjon az előírt kerethez. „Nagyon nehéz és országos szinten egyedülálló helyzetben vagyunk, hiszen itt a helyi önkormányzat fennhatósága alá tar-

## Emelték a második lakás és a „nagy autók” adóját

Sürgősségi kormányrendeletben fogadta el szerdán a kormány az ingatlanadózás módosítását, amely szerint a második lakásra az eddiginél 65 százalékkal, a harmadikra 150 százalékkal, a negyedikről felfele pedig 300 százalékkal több adót kell fizetnie a tulajdonosnak. A döntést ismertető Emil Boc miniszterelnök elmondta, a 2010-es évre vonatkozó különbözetet szeptemberig kell befizetni. A jelenlegi jogszabályok szerint ha egy személy több laká-

sal rendelkezik – amelyek nincsenek bérbé adva – az eredetihez képest 15 százalékkal nagyobb adót kell fizetnie az első lakására, 50 százalékkal többet a másodikra, 75 százalékkal magasabb adó jár a harmadik ingatlanra, és kétszeres adót kell fizetnie a negyedikről felfele mindegyik lakására. Ugyancsak eldöntötték, hogy a 2000 köbcentinél nagyobb hengerűrtartalmú gépkocsikra ezentúl a jelenleginél kétszer nagyobb beíratási díjat kell fizetni.

tozik három kulturális intézmény: a Csiki Játékszín, a Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes és a Csiki Székely Múzeum. Velük együtt nyilván túllépjük a kormány által meghatározott számot” – magyarázta tegnap lapunknak Antal Attila, Csikszereda alpolgármestere. Hozzátette: a leépítések valósággal el lehetetlenítik ezen intézmények működését. „Ha lemondunk két színésztől vagy egy világozótól, mivel ezek nagyon egyedi posztok, lehet, hogy veszélybe sodrunk egy egész előadást” – fogalmazott Antal, majd hozzátette, a városháza természetesen keresi a legjobb megoldást, s elsőként azt fogják megvizsgálni, hogy kik azok, akik közel állnak a nyugdíjaztatáshoz, valamint azt, hogy hogyan tudnának munkaköröket úgy összevonni, hogy a tevékenység ne sérüljön.

## Kolozsváron elébe mentek

A kolozsvári városházán ennél valamivel kevesebb, összesen tizenegy alkalmazottat építenek ki, igaz az önkormányzat év elején már csökkentette az alkalmazottak számát: 57-en nyugdíjba vo-

nultak, hat alkalmazottat pedig azért menesztettek, mert szakmai szempontból nem feleltek meg. „A döntést nem sietjük el, de mindenképp munkahatékonysági szempontokat veszünk majd figyelembe, s így döntjük el, hogy a továbbiakban kikre nem tartunk igényt” – fejtette ki az ÚMSZ-nek László Attila kolozsvári alpolgármester. Elmondta, annak ellenére, hogy a hivatalban a leépítések után még mindig marad 800 alkalmazott, a karcsúsítást biztosan megérik.

## Vásárhelyen normatíva alatt

„A marosvásárhelyi önkormányzat alkalmazottainak száma illeszkedik ahhoz a kormányrendelethez, amely előírja, hogy egy 100-200 ezer lakosú városban mennyi lehet ezek száma” – hangsúlyozta Csegzi Sándor alpolgármester, aki szerint bár a megengedettnél is kevesebb a munkatárs, dolgoznak az átszervezésen, megpróbálják egyszerűsíteni, csökkenteni a kiadásokat. Nagy valószínűséggel ez elbocsátással is járhat, de igyekeznek mi-

nél fájdalommentesebben megoldani a kérdést, vagy úgy, hogy aki elérte a nyugdíjkorhatárt, azt nyugdíjazzák, vagy akit lehet, átkepeznek, hogy más munkakörbe oszthassák be.

## Szatmáron nem lesz elbocsátás

Ilyés Gyula, Szatmárnémeti polgármestere már korábban kijelentette, hogy a városházán nem lesz elbocsátás a költségvetési megszorítások miatt. Szerinte a közhivatalnoki munka annyira alulfizetett, hogy a jobb szakemberek inkább a versenyszférába mennek, így a megadott posztokat a legnagyobb jóindulattal sem tudták volna betölteni, következésképpen nincs miből leépíteni. Boc kormányfő legutóbbi rendeletére reagálva, Kereskényi Gábor alpolgármester tegnap csak megerősítette lapunknak Ilyés véleményét, azzal kiegészítve, hogy az adott helyzet okán Szatmárnémetiben nagyon is tisztelik az előírtaikat, mert mintegy tíz-tizenöt személlyel kevesebben dolgoznak a városházán és hivatalaiban, mint az engedélyezett létszám. ◀

## Vagyonügylek



Szócs Levente

Az Európai Bizottságnak a hónap folyamán nyilvánosságra hozandó jelentése várhatóan ismét elmarasztalja Romániát, és ismét a Feddhetetlenségi Ügynökség (ANI) miatt.

A német és az amerikai nagykövetség „csalódott” hangot ütött meg a vonatkozó törvény módosítása kapcsán, bizonyos mértékig megelőlegezve Brüsszel véleményét. Utóbbira amúgy nem sokat adnak Bukarestben, mióta az ország az Európai Unió teljes jogú tagjává lett, így a legrosszabb, ami történhet, a külföldi beruházók távoztatása (bár ez a mostani körülmények között különösen érzékeny pontot érint). Nem véletlen, hogy a Reuters elemzője tegnap a legfontosabb politikai rizikófaktorok közé sorolta az ANI-törvény módosítását.

Pontosan négy éve feladott labdáról van szó, amit a parlament azóta igyekszik leütni. Ha elővesszük az idők során elhangzott parlamenti viták jegyzőkönyvét, rájövünk, miért. Monica Macovei tervezetében azok is hibát kaptak, akik megszavazták, sőt képviselőtársaikat is erre buzdították, miután a jogszabályt úgymond sikerült kijavítani és alkotmányossá tenni. Őszinteségüket némiképp kérdőjelezzé teszi így utólag, hogy a törvény alkotmányellenesnek találtatott. Ilyen esetben az érintett törvényt össze kell hangolni az alkotmánybírósgá döntésével. Ami ebben a szakaszban történt – a Reuters szavaival –, egyet jelentett a törvény virtuális kiherélésével. A műtétet pedig Frunda György, az RMDSZ szenátora irányította. Nem sokan dicsérik érte, noha meglehet, hogy mint mondja, valóban számos visszaélésre, zsarolásra és egyéb csúnya dologra lehetőséget adó előírást „gyomlált ki” javaslatára a szakbizottság, majd a plénum a törvényből.

Csak hogy a politikában a percepció a valóság része. Ha tehát úgy tűnik, hogy Frunda György ki akarja húzni az ANI méregfogát, akkor úgy is van. Senkit nem érdekel az RMDSZ-es szenátor Európa tanácsi múltja, óriási emberjogi tapasztalata... Néma alapja volna is a tekintetnélküliségnek. Mert igaz ugyan, hogy ANI nem sok helyütt van, viszont Romániában valóban lennie kell egy intézménynek, amely adott esetben fényt deríthet a közműveltség és a köztisztviselők illegális vagyonszerzésére. Van, ahol erre a feladatra tökéletesen elegendő az adóhivatal, de nem Romániában. Más szóval nem elég kigyomlálni a jogsértő előírásokat a nyomás alatt megszavazott vagyonellenőrzési törvényből, Frunda Györgyötől mindenki többet vár(t).

# EU-tábor: itthon vagy külföldön?

Horváth István

► A marosfői EU-tábor második napjának első, „Megyei és helyi (jó)tanácsok az itthon maradásért” című eszmecserején az otthon maradásról próbálták meggyőzni a fiatalokat az előadók. A következőkben az Európai Unió belüli munkavállalásról is tájékoztatást kaphattak az érdeklődők. A „Határtalan munkavállalás” címmel meghirdetett programon végül csak Korodi Attila képviselő és Cristina Cristoloveanu, a bukaresti EP Információs Iroda vezetője vett részt, ugyanis az árvizek miatt többen lemondták a részvételt. Korodi a kettős állampolgárság munkaerőpiacra gyakorolt hatását taglalta. „Egyértelmű, hogy a Magyar Országgyűlésben elfogadott törvénynek azon túl, hogy van egy önazonosság-erősítő jellege az erdélyi magyarok számára, munkaerő-elszívó hatással is bír majd” – fejtette ki a parlament külügyi bizottságának elnöke. Hozzátette: a magyar állampolgársággal több olyan nyugat-európai országban is munkát lehet majd vállalni, ahol eddig a román állampolgárság ezt nem tette lehetővé. Az Egyesült Államokba is vízum nélkül utazhatnak majd a magyar útlevelet kiváltó erdélyi magyarok, ellentétben a csak román állampolgársággal rendelkezőkkel, akiknek továbbra is vízumért kell folyamodniuk. Eb-



A marosfői EU-tábor fiatal résztvevői az itthon maradás vagy külföldi szerencsepróbálás dilemmáján tündödhettek

ből következően egy magyar állampolgár sokkal könnyebben tud munkát vállalni az Államokban, mint egy romániai. „Kihasználják-e majd a fiatalok a kettős állampolgárságot a nyugati munkavállalásra?” – tette fel a kérdést Korodi, amire egyértelmű igennel válaszolt. Vagy legalábbis igyekszik majd az erdélyi magyar fiatal néhány évet eltölteni Magyarországon, vagy máshol. Ha viszont továbbra sem adóttak itthon a gazdasági feltételek a hazatérésre, akkor a kettős állampolgárság inkább

csak negatív hatással lesz az itthoni magyar közösségre. Könnyen előfordulhat, hogy a kettős állampolgárság legnagyobb vesztese a helyi magyar közösség lesz, ugyanis az életképes munkaerő máshol vállal munkát. Korodi hozzátette: Romániában már így is kevesebb a munkavállaló, mint a nyugdíjas, így a központi költségvetésből kell felpótolni a nyugdíjpenztár kieső jövedelmét. Az elvándorló aktív munkaerővel a helyzet csak tovább romolhat. Ez a képlet az RMDSZ-es képviselő szerint

nem csak makroszinten érvényesül, de a kisebb közösségekre is igaz. A délután már a szekciótulésé volt. Azonban a hirtelen jött egész napos verőfénytől ihletődve, késő délután egy vizespólok-versennyel is megörvendeztették a tábor lakóit. Este „Médiamágusok” címmel rádiós, tévés újságírók, illetve az online és a nyomtatott sajtó képviselői osztották meg tapasztalataikat az arra kíváncsiakkal. A beszélgetésen lapunkat Salamon Márton László felelős szerkesztő képviselte. ◀

## Román lapszemle

Ittas állapotban vásárolt 7 millió hordó kőolajat egy bróker, aminek „köszönhetően” a fekete arany világpiaci ára az utóbbi nyolc hónap legmagasabb szintjére kúszott. A magához tért tőzsdei kereskedő reggel nem emlékezett tettére, és így magyarázatot se tudott adni főnökeinek a 9 millió dolláros „lyukért” (Gándul) ► Az ügyvédek kérésére titkosította a Tőkés László és Tőkés Edit válását tárgyaló bíró a bemutatott bizonyítékokat. A következő tárgyalásra szeptember 29-én kerül sor, amikor meghallgatják a tanúkat és a volt püspök elleni válokeresetet beadó feleség bemutathatja azokat a bizonyítékokat, amelyek alapján házasságtöréssel vádolja az EP-alelnököt. (Puterea) ► Kényszerral tartaná az országban az orvosokat az Egészségügyi Minisztérium, ugyanis megnehezítené a külföldi szerződéshez szükséges irat kiadását (Puterea)

# Évek, árvizek, veszteségek

Minden évben szinte menetrendszerűen érkeznek, és minden évben meglepetésszerűen, és – ami még rosszabb – felkészületlenül érik az illetékeseket a katasztrofális áradások. Akárcsak a havazás egyébként – csak hogy az árvizek pusztító hatása jóval nagyobb.

**Bogdán Tibor**

▶ Történelmi rekordokat döntőgető árhullámokat mérnek a hazai folyókon ezen a nyáron; jelentéktelen patakocskák csapnak ki medrükökből és söpörnek el mindent, ami útjukba akad, házat, veteményt, országutat, vasútvonalat, hidat. Igaz, az árvíz idén Európa több részében is pusztított, ez azonban nem jelent vigasztalást a hazai kárvallottak számára, hiszen Romániában évente megismétlődik ez a természeti katasztrófa, az illetékesek pedig minden alkalommal jórészt tétlenül és tehetetlenül szemlélik a pusztítást, és két árvíz között sem tesznek semmit a következő megakadályozásáért.

## Menetrendszerűen

Romániában az 1970. évi árvizet szokták felhozni a folyók pusztító erejének szemléltetésére, amikor is a Szamos, a Körösök, a Maros, az Olt, az Argeş és a Szeret árasztotta el a fél országot. Ami azonban akkor még rendkívüli természeti csapásnak tűnt, az ma már szinte mindennapivá vált, a megzabolázatlan vizek évente több-

ször is fedél és élelem nélkül hagyják emberek százait, ezreket.

2004 óta nem volt „árvízmentes” év. Hat éve 19 ember esett a vizek áldozatává, 29 megye 636 településén 18 727 ház dőlt össze illetve rongálódott meg, 174 szociális és gazdasági létesítmény valamint 116 ezer hektár mezőgazdasági terület került víz alá.

A jelenség gyakorisága szempontjából 2005-öt tartják az árvizek esztendejének. Ekkor májustól áprilisig folyt a küzdelem a megvadult természet ellen, miután a hóolvadás kiterjedt esőzésekkel esett egybe. Június és október között ismét kiléptek medrükökből a folyók, ekkor a trópusi zivatarokhoz hasonlítható felhőszakadások miatt. 76 személy vesztette életét, közel tízezer lakóház ment tönkre, az anyagi kár megközelítette a 6 milliárd lejt.

Egy évvel később 800 települést érintett az árvíz, a halottak száma 17 volt, az anyagi veszteségeket kétféleképpen becsülték. A következő esztendőben mind az emberi, mind az anyagi veszteség kisebb volt, ami csak további tétlenkedésre bátorította az illetékeseket, akik így



A jelenség gyakorisága szempontjából 2005-öt tartják az árvizek esztendejének

Fotó: ÚMSZ

idén is nagyrészt tehetetlenek, jöllehet a fél országban – 23 megyében – pusztítanak az elemek, a halottak száma pedig máris huszonkettőre emelkedett.

## Furcsa kettősség

Vízügyi, környezetvédelmi és meteorológiai szakemberek nagyrészt egyetértenek abban, hogy az időjárási jelenségek tekintetében Romániában furcsa kettősség alakult ki: miközben az ország déli felét az elsivatagosodás veszélye fenyegeti, addig a többi országban a megnövekvő csapadékmennyiség okoz tragédiát. Az okot részben a szélsőséges időjárást

előidéző globális felmelegedésre, részben viszont az emberi gondatlanságra, mindezek között a mértéktelen erdőirtásra vezetnek vissza. Az árvizek keletkezéséhez természetesen hozzájárul az illetékesek felelőtlensége is, hiszen az országban az utóbbi húsz évben sem tettek szinte semmit a folyók szabályozásáért, az árterületeken való építkezés megtiltásáért.

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség adataiból kitűnik, hogy az utóbbi száz év során világviszonylatban átlagosan 0,6 százalékkal emelkedett a hőmérséklet, a növekedés üteme pedig 1975 óta megháromszorozódott. A légköri csapadék is egyre

nagyobb lett, Romániában néhány évtized alatt 10–20 százalékkal nőtt.

Felmérések szerint Romániában az utóbbi 120 év során rendszerint 11–20 évenként változtatták egymást a csapadékdús, a száraz és a normálisnak mondható időjárási ciklusok. A krónikások feljegyzései alapján arra lehet következtetni, hogy az idők során egyre gyakoribbá váltak az árvizek: a 16. és a 20. század között évszázadonként így alakult a katasztrofálisnak tekinthető árvizek száma: 10, 19, 26, 28 és 42.

Érdekes jelenség az is, hogy az utóbbi időben nem annyira a nagy folyók, mint inkább az amúgy jelentékte-

len patakok, csermelyek okozzák az árvizeket. Ennek oka az, hogy medrük immár képtelen felvenni egy-egy kiadósabb zápor, vagy csapadékosabb időszak után a megnövekedett vízmennyiséget, részben földcsuszamlások és a rendszertelen gát- és töltésépítés, részben a gyűjtőmedencék területén lévő erdők kiirtása, illetve a nagyobb folyók mentén végzett építkezések miatt.

## Lenne kiút

A természet vak erői ugyan kiszámíthatatlanok, de fel lehet – és fel is kell – venni ellenük a harcot. Mindenekelőtt arra lenne szükség, hogy végre feltérképezék mind az árvízveszélynek kitett, mind pedig a sík területeket, ahol csapadékos években pangó vizek alakulhatnak ki. Mielőbb el kell végezni a folyók mentén az eróziógátló munkálatokat, mélyíteni kell a kisebb vízfolysók medrét. A leghatározottabban be kell tiltani az árterületeken történő építkezéseket. Mindemellett hatékonyabbá kell tenni a veszélyes hidrometeorológiai jelenségekre figyelmeztető információs rendszert, fel kell hívni a lakosság figyelmét a szilárd és cseppfolyós hulladékokkal történő folyószennyezés súlyos következményeire, egyben pedig tájékoztatni kell őket az árvizek elleni védekezés legfontosabb elemeiről.

Mindennek persze pénzre, ugyanakkor azonban politikai és emberi akaratra van szükség. ◀

# Örségváltás a berlini Belvedere-ben

Új lakója van tegnap óta a német államfő rezidenciájául szolgáló berlini Belvedere-palotának: Christian Wulff, a kormánypártok jelöltje a harmadik fordulóban győzött.

**Gulyay Zoltán**

▶ Aprócska győzelem Angela Merkel és kormánya számára: a kereszténydemokrata-keresztényszocialista (CDU/CSU) és a liberálisok (FDP) által jelölt alsó-szászországi miniszterelnök, Christian Wulff (CDU) nyerte meg a németországi államfő-választást.

## Előtérben a feleségek

Wulff személyében – ahogy a német sajtó fogalmaz – a fiatalság költözik be a berlini Belvedere-palotába: az 51 éves politikus (eredeti foglalkozását tekintve: jogász) ráadásul második felesége, az 1973-ban született Bettina is first ladyként csak még dekoratívabbá teheti a közvélemény szemében a magas politikát. Egy két éves kisfiút nevelnek közösen; el-

ső házasságából egy most tizenéves-korú lánya született.

Apropó közvélemény: a németek többsége ugyan ennek a választásnak is örül, mégis szívesebben fogadta volna a szociáldemokraták és a Zöldek ellenjelöltjét, a 70, életévét betöltő Joachim Gauckot, akinek nevét az újraegyesülés után a Stasi-akták (a Szekuritátának megfelelő szervezet iratai) őrzésére és kezelésére létrehozott hivatal nyomán ismerte meg a világ. A keletnémet születésű Gauck, az evangélikus lelkész egyik választási ígérete egyébként úgy hangzott: győzelme esetén elveszi feleségül élettársát, a nála 20 esztendővel fiatalabb Daniela Schadt nürnbergi újságírót, hogy vele költözhessen a Belvedere-be – most tehát mégsem kényszerül bele az ugyancsak második házasságba.



Joachim Gaucknak nem kell elvennie élettársát

## Merkel vetélytársa

Az új német köztársasági elnök annak ellenére jutott fel politikai pályafutása csúcsára, hogy szavai szerint ő nem „alfahím”. Az alsó-szászországi miniszterelnök (erről a tisztségéről azonnali hatállyal lemondott) sokkal inkább „puhány”-nak, mintsem „bunkó”-nak tartja magát. Kellemetlen feladat vár rá, midőn be kell temetnie a

polgárok és a politikusok közt húzóódo árkot. A politikában Wulff meglehetősen szerény viselkedésűnek tűnik. Aki azonban személyesen is ismeri, tudja róla, hogy a színpalak mögött igencsak teherbíró.

Az általa vezetett kormányban, Alsó-Szászországban 2003 óta áll a berlini kormány összetételével azonos fekete-sárga koalíció élén; 2008-ban sikeresen vette az

újraválasztás akadályát is. A CDU szövetségi elnökhelyetteseként a visszavonulását bejelentő hesseni Roland Koch, valamint az északrajna-vesztfáliai Jürgen Rüttgers mellett ő volt Angela Merkel kancellár egyetlen belső vetélytársa.

## Önmagát alakítva

Merkel trónjának örökléséről mindazonáltal már korábban lemondott. „Hiányzik belőlem a szükséges akarat a hatalomra, valamint a készség, hogy mindent ennek rendeljek alá” – nyilatkozta egy két esztendővel ezelőtt adott interjúban. Wulff csöppet sem vágyakozott a kancellári hivatalba. Ugyanakkor azonban úgy érzi, hogy alkalmas a legelső közjogi méltóságra: az emberek közötti kapcsolatteremtésre, hidak építésére – miként önmaga céljait meghatározza.

Nevéhez egyetlen botrány fűződik: 2009 decemberében családjával együtt díjmentesen átülhetett egy üdülőút alkalmával a repülőgép drágább business osztályára, jól

lehet tartományának törvényei szerint nem fogadható volna el 10 eurónál értékesebb ajándékot. A hannoveri ügyészség vizsgálatot indított ellene. Kezdetben arra hivatkozott, a kedvezményt a felesége kapta, de a *Der Spiegel* című hamburgi magazin kerestkérdéseinek hatására utóbb kifizette a különbözetet. Népszerűségét ugyanakkor növelte, hogy 2007-ben elvállalt egy szerepet a ZDF német televízió *Mein alter Freund Fritz* (*Fritz, öreg barátom*) című filmjében, amelyben mások mellett a népszerű és dekoratív Veronika Ferres társaságában önmagát alakította. Az NSZK második szövetségi elnöke, az 1959-től 1969-ig két mandátumot kitöltő Heinrich Lübke után – 1949 óta – Wulff Németország második katolikus elnöke. A Bundestag elnöke, Norbert Lammert egyébként az előző elnök, Horst Köhler váratlan lemondása nyomán azért írta ki a törvényben megszabott határidő utolsó napjára, június 30-ára a választásokat, mert ez szünnap a dél-afrikai labdarúgó világbajnokságon. ◀

## Lap-top

**A nap címe.** Ma kezdődik Romániában az igazi válság, *Evenimentul zilei*.

**Magyarázat.** Ezek szerint az eddigi csak „papíron” létezett. Igen – pénzpapíron. A mostani valószínűleg átköltözik az élelembe, a hitelekbe, a közkölségbe – mint öreg székelly derekába a reggeli merevedés.

**Ankét.** A köztelevízió frissen megválasztott vezetőtanácsi tagjai alapinformációkat sem tudnak az intézményről. A *România liberă* ankétjában többek között arra a kérdésre kellett válaszolni, hogy mekkora a TVR átlagnézettsége, melyik a legnézettebb műsora, hány alkalmazottja van, mekkora volt tavaly a reklámbevétele. Érdekesség, hogy a megkérdezettek mindegyike lejre pontosan tudta a vezetőtanácsi tagok ülésdíjának összegét. Kerestük az RMDSZ által javasolt Sebesi Karen Attila válaszait, de nem találtuk. Az ankétból ugyanis kihagyták azokat a tagokat, akik jelenleg a TVR alkalmazottjai.

**Johannis.** Az *Evenimentul zilei* áprilistól hente bemutatja és különböző kritériumok alapján osztályozza az ország egy-egy megyeszékhelyét. A napilap a sorozat végén a „Románia leglakhatóbb városa” díjat adja legnagyobb pontszámot összegyűjtő településnek. Ezen a héten Nagyszeben van soron, így Klaus Johannis polgármester számol be arról, miért érdemes Európa 2007-es fővárosába költözni. Nem hagy minket nyugodni a kérdés: vajon Románia is lakhatóbb ország lenne, ha tavaly az ellenzéknek összejön a Johannis-projekt?

**Ponta divatot teremtett.** Ha csak tehetik, a romániai tehetősebb házaspárok Fülöp-szigeteki pótmamát bérelnek a gyermekeik mellé. A jelek szerint Victor Ponta PSD-elnök és neje teremtettek divatot, példájukat követte a Tiriac-házaspár, a Prigoană-család és mások. A *Gândul*nak mindannyian azzal érveltek, hogy a hazai lányok „lopnak, szemtelenek, lusták és bűdösek”. Ezzel szemben a Fülöp-szigetiek „udvariasak, igénytelenek, ápoltak”.

**A nap álhíre.** Emil Boc azt tervezi, hogy progresszíven megadóztatja az emberek udvarában tárolt, a szükségleteket meghaladó mennyiségű vizet.

### Minden napra egy mondás

„Minden pártban akad olyan, aki túlságosan hívő hangoztatásával a pártelvének, elpártolásra ingerli a többiekét.” Friedrich Nietzsche

## Pártreform



Horváth István

## A király megtér

Ciprus első királyának idejében történt, hogy egy gascogne-i nemes hölgy elzarándokolt a Szent Sírhoz, onnan visszatérőben Ciprus szigetére érkezvén, néhány gonosz ember hitványul bántalmazta: mivel semminémű elégtételt nem kapott, módfelelt elbűsult ezen, s úgy gondolta, hogy panaszra megyen a királyhoz; csakhogy valaki azt mondotta neki, hogy kárba vesztett fáradság volna, mivel a király gyenge és gyáva ember, és nemcsak nem torolja meg törvény szerint a másokon esett bántalmakat, hanem a rajt esett gyalázatoságokat is hitvány gyávasággal tűri; olyannyira, hogy ki-kivel könnyít bárminémű bosszúságán, hogy őt sértegeti vagy szidalmazza. Ennek hallatára a hölgy elvesztette reményességét, hogy elégtételt kapjon, de feltette magában, hogy a királyt megcsúfolja gyávaságáért; és zokogva eléje járult, s így szólott hozzá:

– Felséges Uram, nem azért járulok színed elé, mintha megtorlást várnék a rajtam esett bántalomért, hanem oktass engemet arra, miképpen tűröd el ama bántalmakat, melyeket, mint halom, ellened elkövetnek, hogy megtanulván, magam is türelmesen elviseljem azt, mi rajtam esett; Isten látja lelkemet, az én bajomat is neked adnám szívesen, mivelhogy te olyan szívesen viselsz el mindent.

A király, ki mindaddig pipogya és renyhe ember volt, mintha csak álomból riadt volna fel, mindjárt azzal kezdte, hogy keményen megtorolta a bántalmat, mely ama hölgyön esett, s annak utána fölöttébb szigorún üldözött mindenkit, ki azontúl bárminben is vétett a koronájának tartozó tisztelet ellen.

Boccaccio: Dekameron. Fordította Révay József

SZELLEMLIDÉZÉS

## Puha csihipuhi

Egy éve zajlottak le az azóta is, mind a belföldön, mind Nyugaton nagy port felkavaró iráni választások, amivel kapcsolatban szinte azonnal erős morális aggályok merültek fel. Ahamadinezsád másodszeri hatalomrajutása nagyban köszönhető a 2005-ös (szintén kétes tisztaságú) voksoláshoz képest a semmiből előkerülő több milliárdnyi szavazatnak, és annak, hogy furcsamód a reformisták a saját körzeteikben sem értek el sikereket.

Hogy mi történt azóta az iráni belpolitikában és az ezzel összefüggő nukleáris külpolitikai bicepszmotogatóban? A választások utáni elhúzódo reformtüntetések állami és klerikális kettős hatalommal való letörése egybehangzott az Ahamadinezsád által egyre-másra előrántott fegyverkezési tromfokkal, amire válaszul – amerikai nyomásra – egy újabb nyugat-keleti szankciópárti egyetértés bontakozott ki. Jelenleg az amerikai–oros–kínai szankciósomagnak egy Európai Uniói változatán is dolgoznak.

Mindeközben Teherán annyira fenyegetve érezte a belbiztonságát, hogy az egyszerre katonai (világi), klerikális és gazdasági mindenhatósággal felvértezett Iráni Forradalmi Gárda (IRGC) szükségét látta az úgynevezett „soft war” (ad-hoc fordításban: puha, lágy háború) stratégia felújított alkalmazásának. Ezzel a sajátos „idiómával” társul az IRGC újabb két fogalma: a lágy fenyegetés (soft threat) és a lágy erő (soft power). Az előbbi az USA és a Nyugat polgárháborús feszültségeket keltő ügyködését jelenti, az utóbbi az iráni állam ideológiai ellencsapását ezen fenyegetések leküzdésében. A puha hadviselés ebben az esetben mindenféle – a rezsimet szociálisan fűrészelő – nyugati mintájú kulturális invázióra, pszichológiai hadműveletre vonatkozik. Az IRGC „soft war” elfogultsága nem új, gyökerei visszavezetnek az 1997-es reformista választásokra, az 1999-es diáklázadásokra, a 2003-as iraki invázióra, vagy a 2006-2007-es „nyugatbérenc” letartóztatására, a stratégiát azonban csak az egy évvel ezelőtti szociális megmozdulások után emelték politikai rangra.

2009-ben az IRGC erőszakszerve, a Baseeje Mostaz’afin lánglelkű kulturális agitátorai motorbiciklikről üttették-vágták a tüntetőket, így bizonyosságot nyert, hogy a háborús fogalom gyakran csak retorikai jelenlétét felváltotta az egykori kínai kulturális forradalomhoz hasonló nemzetellenes de névleg nemzeti állami-politikai-katonai stratégia, az alkalmazott elnyomás. Kérdés: az ilyen „nukleáris-rakétainkubáló” körülmények miatt mikor kezd el hatékonyan aggódni a csak kimondott militarizmustól tartó Nyugat?



Ady András

# Miért is értetlenkedem?

Magyarországi lapok adták le a jelzést az elmúlt hét végén, amikor a bukaresti Alkotmánybíróság az alaptörvénybe ütközőnek minősítette a Boc-kormány tervezetét a nyugdíjak megkurtításáról. A vészkiáltást azért szólalt meg, mert a román bejelentés hatására vérszesen elkezdett veszíteni értékéből – a forint.

Tessék? Hogy – elnézést a durva kitételért, egyes budapesti hangokat fogok most idézni – a „hegyi mócok” nem rövidülnek meg néhány banyival, és ezért a kedvezményes kamatozású, de az árfolyamváltozásra igen csak érzékeny, rendkívül kockázatos, svájci-frank-alapú lakáshitel felvenni kényszerült fiatal magyar házaspárak lehetetlenüljenek el; nos, hogyan is van ez?

Semmiféle közgazdasági képzettségem nem lévén értetlenül állok a jelenleg előtt. A nemzetközi



Gyulay Zoltán

pénzvilágban nálamnál jóval jártasabbak (nagy kunszt!) azt magyarázzák, hogy a térségbeli valuták együtt mozognak. Ez a térség az Égeitől a Balti-tengerig, a napsütötte

Görögországtól a szélfútt Lengyelországig húzódik, mert a nemzetközi pénzvillág, az egeket ostromló profitot hajszoló, csakis ebben gondolkodó tőke nem tesz különbséget – még akkor sem, ha jobbik esetben tudja, hol is kell keresni a spekulánsok irodáját ékesítő (belső minibárt rejtő) földgömbön Európát.

A bűvös szó: a befektetői bizalom.

Mivel egészséges hipochondriámnál csak velem született enyhe fokú üldözési mániám nagyobb, hajlamos vagyok feltételezni, hogy az okok másutt keresendők. Amióta ugyanis az

angol font és a magyar forint, valamint az OTP-részvények bedöntésében egy és ugyanaz a személy vitte a prímet, az ellenséget gyanakodva figyelem. Az ókori római bölcsesség visszhangzik fülemben: „cui prodest?”, azaz „kinek használ (áll az érdekében)?” És kinek nem áll, ha ez a térség erősen kerül ki a gazdasági küzdelemből? Miként lehet egyenlőséget tenni a hedonista módon túlköltekező hellének és a szégyenségekben is találékony, de történelmileg

kevésbé szerencsés körülmények között fejlődő nemzetek közé?

Mert hogy nem mindegy, ki honnan indult, és mikor. A rendszerváltozás idején, a nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján Magyarország gigászi államadóssággal lépett át a szocializmus építéséből a kapitalizmusba, a puha diktatúra gyakorlatilag az államcsőd szélén omlott össze; más kérdés, hogy Budapesten ma sokan kiegyeznének, ha „csak” akkor volna az aktuális államadósság. Akkoriban irigyelték is Romániát, mivel Ceaușescu országa a falumbolással terhes inséges

esztendőknél köszönhetően gyakorlatilag hitelállomány nélkül térhetett jó (jobb) útra. És most mégis gyakorlatilag mindketten ugyanott tartunk, sőt. Mégsem értem. Azt a triviális összevetést, hogy a külföld nem tudja megkülönböztetni egymástól – a hasonló hangzás okán – Budapestet Bukaresttől, a szójátékok sikamlós világába helyezem.

Amikor azonban az Alkotmánybíróság döntése nyomán a forint értékvesztéséről olva-

**Magyarország gigászi államadóssággal lépett át a szocializmus építéséből a kapitalizmusba, a puha diktatúra az államcsőd szélén omlott össze.**

## ▶ Röviden

## Múzeumpedagógiai foglalkozás

Munkácsy Mihály műveivel ismerkedhetnek meg a 14 év alatti gyerekek június 4-én, vasárnap 10 és 15 óra között a csíkszeredai Csíki Székely Múzeum által szervezett foglalkozáson. A gyerekek játékos formában tanulhatnak a kárpátaljai származású festő csíki múzeumban megtekinthető öt alkotásáról, valamint a portré, életkép, szalonkép és tájkép műfajáról.

## Minden szombaton fűvös térszene

Szombaton lesz az első koncertje a nyári hónapokra érvényes fűvöszenek sorozatnak, amelyet Szatmár megye tanácsa és Szatmárnémeti önkormányzata kezdeményezett. Július 3-tól augusztus 28-ig minden szombat délután a megyeszékhely főterén, fűvös zenekarok, a fényi, mezőpetri, kálmándi, kaplonyi és erdődi rezesbandák, valamint a szatmári Gyermekesek Palotája zenekarának közös koncertjükkel szórakoztatják a helyi közönséget.

## Több idő a múzeumban

A Csíki Székely Múzeum meghosszabbított programmal várja látogatóit holnap az Ezer Székely Leány Napja alkalmából. *A Barabás, Munkácsy, Szinyei és kortársai* című időszakos kiállítás reggel 9 és este 8 óra között tekinthető meg.

# Ünneplés építkezés közben

„Nem nosztalgia, hanem élő kelet-európai népzenei hagyomány” – vallja a klezmerről Bob Cohen, a Di Naye Kapelye alapító tagja. A zenekar tegnap este a kolozsvári Tranzit Házban lépett fel, és ezzel a koncerttel kezdetét is vette a tizenkettedik alkalommal megrendezett Tranzit Napok, ahol a klezmer-koncertet táncház követte, de ma és holnap lesznek még filmvetítések, beszélgetések és állófogadás is.

## Baló Levente

▶ Az idei Tranzit Napok egyik különlegessége, hogy az elmúlt tíz év óta először lesz látható a nagyközönség számára a Tranzit Házat befogadó zsinagóga frissen felújított mennyezete, tudtuk meg a Tranzit Ház vezetőjétől. Kőnczei Csilla lapunknak elmondta: a Tranzit Ház-projekt kezdeményezői kettős célt tűztek ki: a kolozsvári volt „Poalei Tzedek” zsinagóga épületének rehabilitálását, valamint ennek kísérleti, kortárs művészeti és szociális tartalmakkal való megtöltését. A Tranzit Alapítvány 1997 óta építi újjá a házat, miközben folyamatosan kulturális és társadalmi eseményeket szervez és fogad be.

## Kultúrák közötti átjáróház

A Tranzit Ház olyan állandóan változó tartalmaikat teremt és ismerteti, amelyek átjárhatóságot nyújtanak a különböző szakmai, társadalmi és etnikai csoportok között.



Benépesedik a Tranzit Ház udvara és megtelnek termei a hétfői ünnepségekre

Fotó: Tranzit Alapítvány

A Tranzit Alapítvány beruházási és renoválási munkálatai a Tranzit Házban 1997 óta folyamatosak. Tizenhárom év leforgása alatt sorra került az épület állagmegőrzése, használatba helyezése, a tetőzet cseréje és konzolidálása, az infrastruktúra be-

vezetése, a belső és külső falfelületek és a mennyezetek kép renoválása. „Most is nagy munkálatokban vagyunk, hétfőn már jönnek a munkások, de most leállunk három napra, mert fontos eseményeknek nézünk elébe” – mondta el lapunknak Kőnczei Csilla.

## Zene és emlékezés

„Itt koncertezik nálunk a Di Naye Kapelye együttes és ez különös ünnep számunkra, az ők zenéje igazi öröme” – újságolta a Tranzit Ház vezetője, a zenekar többszöri vendégfogadójaként. Bob Cohen 1994 óta egy olyan nemzetközi zenész-csapatot gyűjtött maga köré,

sokon alapul. A Di Naye Kapelye zenéje tánc, éneklés, ünneplés és emlékezés is egyben, mely a hagyományt a jelenkor számára élő esztétikai alternatívaként kínálja fel.

## Képes-zenés bemutató beszéd helyett

A rendezvény második napján, ma levetítik a Dialéktus Európai Dokumentum- és Antropológiai Filmfesztivál díjnyertes filmjeit, valamint a helyi vetítés során közönségszavakat nyert alkotásokat. A rendezvényről korábban lapunkban tudósítottunk, idén 15 európai országból benevezett filmek legjobbjai versenyeztek az alábbi kategóriákban: Emberi történetek (legjobb európai dokumentumfilm), Sűrű leírás (legjobb európai antropológiai film), Diákmunka (legjobb európai diákmunka). Az Aranyzarvas-díjat neves filmrendezőkből, producerekből és vizuális antropológusokból álló nemzetközi zsűri ítélte oda a legjobbnak. A vetítésen az antropológiai és dokumentum műfaj legjobb filmjei láthatók.

Holnap, a Tranzit Napok utolsó programpontjaként állófogadás keretében lesz az a vetítés, amely a Tranzit Ház több mint 10 éves fennállását mutatja be zene kíséretében.

Vizuális nyelven akarunk mesélni az elmúlt év történéseiről – magyarázta Kőnczei Csilla – ezért egy képes-zenés bemutatóval készültünk és nem beszédekkel. ◀

## Múzeum szinte a semmiből

## Sike Lajos

▶ A „semmiből” hozott létre helytörténeti múzeumot a Szatmár megyei Kőkényesden egy hivatását szerető pedagógus és a mellé álló helyi közösség. Fazekas Lóránd szatmári származású földrajztanár negyven évet tanított a hármastárnál, már az ugocsai részeken lévő Kőkényesden. Mint lapunknak elmondta: az egész azzal kezdődött, hogy a '70-es évek elején a *Jóbarát* című gyermeklapban egy felhívás je-

lent meg kallódó néprajzi értékek gyűjtésére. Nem csak ő, tanítványai is komolyan vették. Az eredmény csakhamar megmutatkozott. Jól emlékszik a dátumra és a névre is: 1974. február 23-án Tóth Margit VII. osztályos lány egy tizenkét-fiókos régi fűszertartót vitt az iskolába, amit a szomszédasszonytól kért el, lévén, hogy az a lomtárba utalta. Innentől aztán szinte magától ment minden. A tanulók versenyeztek, hogy ki visz több és érdekesebb régi tárgyat a formálódó

gyűjteménybe. A sikerben nem kis része volt annak, hogy a családi látogatások során Fazekas tanár úr előelhozakodott a tárgyi emlékek megőrzésének a fontosságával. Másfél év múlva már 230 tárgyat számlálhattak, amit mindjárt kiállításon mutattak be a nagyközönségnek, az ajándékozó nevének a feltüntetésével, ami újabb lökést adott a gyűjtésnek. „Azok is megmozdultak, akik valamilyen személyes ok miatt nagyon ragaszkodtak a már fölösleges guzsaly-

hoz, mángorlóhoz, szenes vasalóhoz és egyebekhez. Meggyőződtek, hogy a gyűjteményben jó helye lesz, mert túléli őket és közösségi célt szolgál, s mintegy továbbviszi nevüket és hírüket” – meséli Fazekas Lóránd.

Innen már majdnem egyenes út vezetett a most felavatott helytörténeti kiállításhoz, amit akár falumúzeumnak is nevezhetünk. Azért csak majdnem, mert várni kellett egy olyan helyiségre, ahol a több száz tárgyat véglegesen elhelyezhetik.

Ez alig két éve vált valóra. A helyi római katolikus egyház visszakarta régi iskola-épületét, amit nagylelkűen felajánlott Kőkényesd közösségének. Többtermes épületről lévén szó, ha már lúd, legyen kövér, gondolta Fazekas Lóránd és amíg a helyi önkormányzat az épületet rendbe tette, addig néhány lokálpatriótával a néprajzi anyag mellé külön helytörténeti és iskolatörténeti gyűjteményt is összehozott. Mind ez „semmibe” nem került, csupán Fazekas tanár úr és sok neves és névtelen kőkényesdi ügyszeretetébe, közössége iránti felelősségérzetébe, fáradozásába. ◀

## Orgonaszó egész nyáron

## Antal Erika

▶ Molnár Tünde marosvásárhelyi orgonaművész az idén nyáron is várja a zenekedelőket a *Nyáresti orgonahangversenyek* című sorozatra. Marosvásárhelyen évek óta bevett szokás, hogy az Állami Filharmonia orgonaművésze a nyári szünidő alatt sorra megszólaltatja a város orgonáit, kezdve a Kultúrpalotától a templomokig.

Az idei sorozat tematikája Marosvásárhely műemlékorgonái – tudtuk meg Molnár Tündétől, aki tegnap este a Bolyai téri unitárius egyház Szeidl Ferenc építette hangszerén Bach és Liszt műveket szólaltatott meg. „A közönség szereti ezeket a nyáresti hangversenyeket, szívesen ül be akár a Kultúrpalota nézőterére, akár a templomok padjaiba” – fogalmazott a művész, hozzátéve, hogy minden évben más-más tematikát választ, mely érdekes és vonzó legyen a sorozat. A következő koncert helyszíne július 8-án a Köteles Sámuel utcában a Minoriták temploma lesz, amelynek műemlékorgonáját Nagy József készítette. A hangversenyekre a belépés díjtalan, a cél az, hogy akik szeretik a klasszikus zenét és

szívesen járnak hangversenyre, a nyár folyamán se nélkülözzék a muzsikát, ugyanakkor a városba látogató turistákra is számíthatnak, akik így nemcsak megcsodálják egyik-másik régi hangszer, de meg is hallgathatják azt, ahogy a hangulatában is odaillo zene megszólal rajta.

A Kultúrpalota hangszerét Rieger Ottó készítette, ez a sorozat keretében július 15-én szólal meg. Ezt követően a Szabadi úti református templomban az Ország Sándor és fia által épített orgonán játszik Molnár Tünde, majd július 22-én a Gecse utcai Kistemplomban, ahol Takács Ignác nevét őrzi a hangszer. A marosvásárhelyi Vártemplom két orgonáját is megszólaltatja a művész, a Johann Prause által épített hangszer, hosszú gyűjtés után nemrég restaurálták, míg a Klaus Meyer Ernst-féle orgonát, amely a karzaton kapott helyet, ajándékba kapta a templom egy német testvérközösségtől. A belvárosi Keresztelő Szent János plébániatemplom orgonáját Ludwig Moser építette. Ezen a hangszeren augusztus 19-én játszik az előadóművész, majd a Ferencesek templomában a Szeidl Ferenc-orgonán fejezi be a sorozatot. ◀



A lakosokat a közösségi cél szolgálása bírta adakozásra Kőkényesden

Fotó: Fazekas Lóránd

# Áfafrász után árspekulációk

A hozzáadottérték-adó emelését meghaladó mértékben növeltek árat a kereskedők

## ÚMSZ

„Szemmel láthatóan enyhült a tegnapi vásárlási láz, de nem hiszem, hogy teljesen megnyugodtak a kedélyek” – nyilatkozta tegnap az egyik marosvásárhelyi hipermarket eladója, akit arról kérdeztünk, hogyan zárult a tegnapi áfaemelés előtti szerdai roham. „A 24 százalékos áfa érvénybe lépése után már nincsenek pánikvásárlók, nem tömök a kosarakat több kilónyi cukorral-liszttel az emberek, de az élet nem áll meg, a naponta szükséges árucikkek beszerzéséért ma is betértek a vevőink” – mesélte a kereskedő, aki szerint az emberek láthatóan zavarban vannak.

### Hasznos a gyanakvás

„Állodálnak a pult előtt, számolnak, sokan ellenőrzik, hogy az árcímkézés az előírásoknak megfelelően történt-e, és bevallom, mi is igyekszünk résen lenni, nehogy hiba csússzon a rendszerbe” – ismerte el a lapunknak nyilatkozó eladó. „Én nem is a kereskedőket ellenőrzöm, hanem próbálom megsaccolni, mennyi az anynyi a jövőben, szokatom magam a megemelkedett árakhoz, mert újra kell szabnunk a család igényeit. Eddig még megengedtük magunknak a joghurtokat, most már marad a sima tej” – végzett jelenlétünkben gyorsszámítást Horvát Emma háziasszony Marosvásárhelyen, aki elmondta: egy átlagos hétfévi bevásárlást általában száz-

százötven lejből oldott meg öttagú családja számára. Ennél több – magyarázta az érintett – most sem jut, ezért külön odafigyelést igényel, az alapélelmiszerek, a nélkülözhetetlen árucikkek beszerzése. A gyanakvás a következő napokban természetesen szükségesszerű – állítják a szakemberek – előfordulhat, hogy tévedés miatt kerül hibás ár a termékekre, és nagyon valószínű, hogy több kísérlet történik majd az „áfaspekulációra”, vagyis a kereskedők az indokoltnál nagyobb összeget kérnek egy-egy termékért a hozzáadottérték-adó növekedésére hivatkozva. Az ötszázalékos áfaemelés az árban 4,2 százalékos értéknövekedéssel jár, figyelmeztetnek a szakértők, mert a régi, áfa mentes árhoz, és nem a 19 százalékos áfa kulcs alapján számolt teljes árhoz kell hozzáadni az 5 százalékos többletet. Ez azt jelenti, hogy egy 100 lejes termék a jogszerű áremelés után 104,2 lejbe kerül. Van, ahol az áremelést még nem hajtják végre, pontosabban az áfaemelést az alapár csökkentésével kompenzálják. Több országos üzletlánc is bejelentett néhány, egy-két hónapig érvényes akciót, de kis helyi üzletek is igyekeznek szembemenni az árhullámmal.

### A címkézés rémes éjszakája

Technikailag az ármódosítás több buktatót rejtett, mint amennyire a kereskedők számítottak. „Emberfeletti mun-



Fotó: Sipos M. Zoltán

### A kolozsvári piacon még nem söpört végig az árhullám a pultokon

kát követelt és sok stresszt okozott nekünk az áremelés” – számolt be tapasztalatairól lapunk érdeklődésére Bodor Lóránt, a sepsiszentgyörgyi Mímy Zup üzletlánc ügyvezető igazgatója. A cégvezető elmondta: az alkalmazottak egész éjszaka az újraárazáson dolgoztak, a pénztárgépeket pedig az azokat szervizelő cég szakemberei állították át 19-ről 24 százalékos áfa számítására. „Munkánkat nehezítette, hogy üzleteink nonstop rendszerben működnek, ezért az ügyfelek kiszolgálásával párhuzamosan kellett megoldani a készlet újraárazását” – mondta Bodor Lóránt. Kovászna megyében amúgy öt, pénztárgép-forgalmazással és -

szervizeléssel foglalkozó cég működik, összesen 12 alkalmazottal. Az egyik ilyen cég vezetője lapunknak elmondta: egy pénztárgép átállításának művelete 15 percet vesz igénybe, és áfa nélkül az eljárás 60-100 lejbe kerül, a módosítás tehát – számukra legalábbis – jó üzlet. A Kovászna Megyei Pénzügyi Felügyelőségtől megtudtuk: nyilvántartásukban mintegy 40 ezer pénztárgép szerepel, a bevásárlóközpontok pénztárgépein kívül. Országos szinten 500 szakképzett foglalkozik pénztárgépek programozásával, és mintegy 400 ezer kasszagépet tartanak nyilván, a kormány akarva akaratlan, kedvező konjunktúrát teremtett a szolgáltatásnak.

### Törvényes kiskapuk

A szakemberek szerint éppen a nagy volumenű munka és a szoros határidő miatt biztos, hogy az átállítás nem lesz zökkenőmentes. Bár a hibás árakra nem vonatkozik türelmi idő, a megfelelő mértékű emelés mindenkire kötelező, a tévedések kiküszöbölésére van áthidaló megoldás. Ha a kasszagépet nem sikerült a kijelölt határidőn belül átállítani, akkor sürgősségi esetre való hivatkozással mód van a kézzel történő nyilvántartás-vezetésre, és kézzel kiállított számlák is kibocsáthatóak. Igaz, ez a „kézivezérés” csak a kisboltok számára járható út, a nagyobb forgal-

mat lebonyolító üzletek számára ez túlságosan megterhelő: ezekben az intézményekben célszerű leltározásra való hivatkozással egy-két napos zárva tartást elrendelni, és a kényszerű szünetben átcímkézni a termékeket.

### Hagymaszagú áfa

Míg a kis- és nagykereskedők számára láthatóan fejtevést okoz a törvényes előírások betartása, a piaci árusok „nagyvonalúan” kezelik az átállást. „Hogy álltunk át? – kérdez vissza egy monostor negyedi piacon áruló kofa – hát sehogy: ne várja tőlem, hogy leáfazzam a hagymaszárat, mert elmegy a vevő étvágya”. A humorral fűszerezett reakció jól jelzi: az őstermelők bevonása az adórendszerbe, a számlázáson alapuló piaci kereskedelem elvileg létezik, a gyakorlat azonban meg sem közelíti az elképzeléseket. A kolozsvári piacokon a zöldség, gyümölcs egyelőre ugyanannyi, mint tegnap. „Hogy meddig marad ez így, nem tudni. Lesznek, akik vérszemet kapnak az árhullámtól, és lesznek, akik a piac törvényének engedelmességet, a többi áruhoz igazodva emelnek árat” – magyarázta egy paradicsomkereskedő, aki raktáron lévő árúját még biztosan a régi, háromlejes áron kínálja. „Jó reklám az alacsony ár, és azt is tudomásul kell venni, hogy az emberek pénztárcája – főleg most, a válság idején – hamar kimerül” – teszi hozzá a taktikusan gondolkodó eladó. ◀

## Helyi felelősség a romaügy

### ÚMSZ

► A helyi és megyei önkormányzatoké, intézményeké, a helyi elitek felelőssége a konfliktusok kezelésében vagy elmérgesedésében – állapította meg egy szociológusokból, társadalomkutatókból és mediátorokból álló kutatócsoport egy évvel a csíkszentmártoni és csíkszentkirályi események után. A kutatás eredményeit tegnap mutatták be Marosvásárhelyen, a projektet a következő napokban ismertetik Csíkszeredában és Sepsiszentgyörgyön is. Egy évvel ezelőtt az alcsíki térségben a helyi magyar közösség azért fordult a cigányok ellen, mert úgy vélték: a romák nem tartják be az együttélési szabályokat. Az elégedetlenséget tettlegesség követte, a cigány családok arra kényszerültek, hogy hosszabb időre elhagyják otthonaikat, többrendbeli atrocitásra is sor került. Az ügyben tavaly megszólaltak a helyi hatóságok, emberjogvédő szervezetek, szakértők szerint azonban továbbra is



### Intézményes felelősségvállalást és konszenzusos megoldást sürgettek a roma-keresztal résztvevői

kezeletlen konfliktusokkal terhelt a régió. A Magyar Nándor, Fosztó László, Koreck Mária, valamint Toma Stefánia alkotta csapat egy éven át a terepen, „alulról” vizsgálta: hogyan működnek a helyi önkormányzatok, illetékes intézmények, hogyan kommunikálnak egymással a konfliktusban álló közösségek, és melyek azok a megoldási lehetőségek, amelyek valódi megoldást jelentenek minden érintett számá-

ra. A kutatók megállapították: a helyi és megyei önkormányzat, a rendőrség, a szociális intézmények, a sajtó jelentős része nem tudott szembenézni a problémákkal, még mindig elhárítják a felelősséget. Jellemző – figyelmeztetett Magyar Nándor László –, hogy ott, ahol az önkormányzat egységesen tud fellépni, Csíkszentkirályon, pozitív irányba halad a közösségfejlesztés és szervezés. Ott azonban, ahol

az önkormányzati munkát a Magyar Polgári Párt és az RMDSZ képviselőinek konfliktusa terheli, lépéshátrány van a testület. A szakértők szerint felelősség terheli például a megyei tanfelügyelőséget is, az integráció szempontjából stratégiai fontosságú oktatás minősége ugyanis nem felel meg a követelményeknek. A cél – állapították meg a kutatók – a konszenzuson alapuló megoldáskeresés. ◀

## Tovább pusztít az Olt Hargita megyében

### Munkatársunktól

► Nem enyhül az árvíz-helyzet Hargita megyében, annak ellenére, hogy a hét elején még bizakodóak voltak a helyi vízügyi szakemberek. Tegnap több száz házat, néhány száz gazdaságot, és több száz hektárnyi beültetett szántót árasztott el az Olt tegnap a megye nyolc településén. A Hargita megyei készenléti felügyelőség munkatársai szerint szerdáról csütörtökre virradóan esett nagy mennyiségű eső miatt és az Olt forrásvidékéről, a Nagy-Hagymásból lezúduló víz felduzzasztotta a patakokat. Tegnap reggel az áradat áthaladt Balánbányán, Csíkszentdomokoson, Csíkszenttamáson, Csíkjenőfalván, Karcfalván, Csíkdánfalván, Csíkmadarason és Csíkrákoson. A felügyelőség jelentése szerint a zabolátlan ár 107 házat, 852 pincét, 974 gazdaságot, 344 gazdasági melléképületet rongált meg. A helyzetet súlyosbítja, hogy víz alatt van a

Balánbánya–Csíkszentdomokos közötti út több szakasza is. Áradás volt Gyimesközéplekon is, ahol a Hidegcsé pataka lépett ki a medréből. Bükkhavaspatakan hat hidat tett tönkre a víz, négy házat és egy istállót árasztott el, akadályozta a közlekedést a 127A megyei úton, és 500 méterre megrongálta a 127 B megyei utat is. Gyimesközéplekon nincs villanyáram, mert egy oszlopot kidöntött a víz, az Electrica szakemberei dolgoznak a hiba kijavításán. A hatóságok elkezdtek ivóvizet szállítani a lakosság-  
nak oda, ahol nem tudják használni a kutakat. A térségben folyamatos a kárméltetés és a kárfelmérés, Emil Boc miniszterelnök az áradásokkal kapcsolatban a hét elején figyelmeztette a lakosságot: fontos tudni, milyen mértékű a kár, hogy a pontos adatok alapján lehessen segítséget kérni az Európai Szolidaritási Alaptól. Ma Hargita megyében tart terepszemlélt Borbély László környezetvédelmi miniszter. ◀

SZOMBAT  
2010. július 3.

## A nap filmjei

TV2, 20.35

## Flyboys - Égi lovagok

1916-ot írunk. Már majdnem két éve dúl az I. világháború. A nyugati fronton a brit és francia szövetséges erők megerősítették lövészárkaikat a németekkel szemben, milliók estek áldozatul. Az Egyesült Államok továbbra is kitart a semlegesség mellett, és elszigetelt marad, arra hivatkozva, hadd vívják meg az európaiak a saját harcukat.



m2, 22.20

## Diana igaz története

Andrew Morton, Diana hercegnő életrajzírójának biográfiája alapján készült a kétrészes angol film, mely a népszerű hercegnő életét és a walesi herceggel töltött házasevének mozzanatait eleveníti fel a váláshoz vezető konfliktusok és érzelmi kicsapongások hiteles bemutatásával. Az első részben Diana életútját a gyermekkorától a házasság kezdetéig, az ifjú hercegek születéséig követhetjük nyomon.



RTL Klub, 23.15

## Elemi ösztön 2.

Catherine Tramell - az írónőt újból egy bűnténnyel gyanúsítja a rendőrség. A Scotland Yard Glasst jelöli ki a nő pszichiáterének. A férfit, akárcsak Nick Currant annak idején, elbűvöli Catherine Tramell varázsa és vakon sétál a nő csapdájába. Az első Elemi ösztön sikerét ismételné meg a röpké tizenégy év múltán elkészült második rész.



## BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétfélig magazin

## MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Majális, Telefonszínház, Nyelvtör, Világjárók

10.05 Térérő

14.00 120 perc. A hétfélig eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink, Portréműsor Kabaré, Vetélkedő  
16.00 Híradó, Őtörái tea, Megy a magnó, Súrlott grádics, Régi rádiósok a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák

## KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.30 Térérő

9.25 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.00 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Lemezlovarda

16.30 Falfirka

17.00 Arcvonások

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

## DUNA TV

- 7.00 Gazdakör  
7.50 Élő egyház (ism.)  
8.20 Nyelvtörő  
8.45 Mesék  
9.20 Főzés? Gyerekjáték!  
9.25 Hol volt, hol nem volt...  
9.40 Dunáról fúj a szél  
9.45 Cimborá  
10.15 Kutyaélet  
10.40 Vissza Sherwoodba! (kan. sci-fi sor.)  
11.05 Párhuzamos életutak  
11.35 Vigyázó szemekkel a világ körül  
12.45 Híradó  
13.05 Isten kezében  
13.30 EtnoKlub  
14.55 Dakari (am. sor.)  
15.40 Floyd Spanyolországban  
16.25 Fialok Dél-Afrikában  
16.25 Menj a labdára! (dán vígj., 2005)  
17.45 Impressziók  
18.05 Kalózsziget (auszt. ifj. sor.)  
19.00 Híradó  
19.35 Mese  
20.00 Emma (angol rom. dráma, 1997)  
21.50 Dunasport  
22.05 Lélek Boulevard  
22.35 California Dreamin' (befejezetlen) (rom. filmdráma, 2007)  
1.05 Koncertek az A38 hajón

## m1

- 6.50 Ma Reggel  
9.00 Híradó  
9.10 Európa Magyarországon  
9.40 Szezon 2010  
10.10 Mesék  
12.05 Ötösfogó (angol-kan.-német sor.)  
12.35 Sötét jóslat  
13.01 Hírek  
13.05 Fogadóóra  
13.35 FIFA 2010 Labdarúgó világbajnokság Összefoglaló  
15.15 Hogy volt?!  
16.10 Kell egy csapat  
16.40 FIFA 2010 Labdarúgó világbajnokság (élő) Negyeddöntő: Argentína-Németország  
19.20 Életképek (sor.)  
20.00 SzerencseSzombat - Luxor sorsolás  
20.30 Híradó este  
20.50 Sport hírek  
21.00 SzerencseSzombat - Luxor sorsolás  
21.10 FIFA 2010 (élő) Negyeddöntő: Spanyolország-Paraguay Élő közvetítés Dél-Afrikából  
23.35 Hírek  
23.40 Sport hírek  
23.50 Hannibál tanár úr (magyar filmdráma, 1956)  
1.30 FIFA 2010 (élő) Ez történt ma...

## m2

- 8.55 Hogy volt?!  
10.35 MIÉRT?  
12.10 Lajtha László és a népzene  
12.28 Zöld 7-es  
12.30 Marczis Demeter nótafelvételeiből  
13.01 Európa Magyarországon  
13.25 Kézfogás  
13.50 Nekem ne lenne házam?  
14.05 Koncertek az A38 hajón  
14.55 Magazinok sikertörténetei  
15.45 Város születik  
16.40 Mindentudás Egyeteme  
17.30 A hangszerkészítés mesterei  
17.55 A négy páncélos és a kutya (sor.)  
18.45 Angyalbőrben (sor.)  
19.45 Vakáción a Mészga család  
20.15 Szársáv  
21.00 Híradó este  
21.25 Beugró  
22.20 Diana igaz története (angol f. dráma, 1. rész)  
23.50 XXY (arg.-francia-sp. f. dráma, 2007)  
1.15 Ez történt Ma Reggel (ism.)  
2.55 MIÉRT?  
3.45 Magyar évszázadok  
4.05 Jankovics Marcell műsora

## RTL KLUB

- 7.30 Top Shop  
8.00 Kölyökklub  
11.00 A fantasztikus négyes  
11.25 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!  
12.25 A dadus (am. vígj. sor.)  
13.00 RTL Klub Híradó  
13.10 Autómánia  
13.45 Nagymenők (am. sor.)  
14.40 Majomszeretet (am. vígj. sor.)  
15.35 Tengeri őrgéret (olasz krimisor.)  
16.30 Őslények kalandorai (angol kaland sor.)  
17.30 Huncutka (amerikai vígj., 1991)  
19.30 RTL Klub Híradó  
20.00 Fókusz Plusz Magazin  
20.30 Hidalgo - A tűz óceánja (amerikai kalandf., 2004)  
Utána: RTL-hírek  
23.15 Elemi ösztön 2. (am.-német-angol thriller, 2006)  
Sz.: Sharon Stone, David Morrissey, David Thewlis, Charlotte Rampling, Hugh Dancy  
1.25 Soha ne mondd, hogy véged! (am. akcióf., 2002)  
3.05 Fókusz Plusz (ism.)

## TV2 TV 2

- 7.00 Az idő örvényében  
7.25 Tv2 matiné  
10.30 Mókás állatvilág  
11.30 Szurikáták udvarháza  
12.00 Doktorológia Leslie Nielsen módrá  
12.30 Két Testőr  
13.00 Babavilág  
13.30 A láthatatlan ember (sor.)  
14.30 A kiválasztott - Az amerikai látnok (am. sor.)  
15.30 Rejtélyek kalandorai (sor.)  
16.30 Doktorok (am. sor.)  
17.30 Trinity kórház (am. sor.)  
18.30 Knight Rider (am. sor.)  
19.30 Tények  
20.05 Magellán  
20.35 Flyboys - Égi lovagok (francia-am. filmdráma, 2006)  
23.10 Tiszta vér (am. krimi, 2007)  
Közben: Kenőrsorolás  
0.45 Fekete péntek (am. krimi, 2007)  
2.10 EZO.TV 06-90-602-022  
Jósok, látók, médiumok!  
3.00 Kalandjárat (ism.) Az útítárs Kandász Andrea  
3.25 Teleshop  
4.25 Animációs filmek

## HÍR TV

- 8.00 Híradó  
8.30 Soroló  
9.05 Széles út Motoros életmód-magazin  
9.30 BBC Reporters (ism.)  
10.05 Felfedező  
10.30 Arcok a líftben  
11.05 Különkiadás  
13.00 Déli híradó  
13.30 Hungarorama  
14.05 BBC Click  
14.30 Negyedik  
15.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!  
15.30 Hírvilág extra (ism.)  
16.05 Zöld övezet (ism.)  
16.30 Balaton Bike Fest (ism.)  
17.05 Értékmentés más-ként (ism.)  
17.30 Európai híradó (ism.)  
18.00 Híradó  
18.30 Célpont (ism.)  
19.05 Szillett  
20.00 Híradó  
20.30 Riasztás (ism.) A rendkívüli események műsora  
21.05 Civil kaszinó (ism.) Hűsbavágó kérdések, civil válaszok  
22.00 Híradó 21  
22.30 BBC Hard Talk (ism.)  
23.05 Arcok a líftben (ism.)  
23.30 BBC Híradó  
0.05 Vetítő (ism.)

## TVR 1

- 7.00 Pro Patria  
7.25 Az emlékek éneke... (ism.)  
8.00 Disney Klub (rajzfilmek)  
9.00 FIFA 2010, Uruguay-Ghána mérk.  
10.55 FIFA 2010, stúdió  
11.30 Hannah Montana (amerikai sor.)  
12.00 A család sztárja  
13.00 Európa minket is érint  
13.45 FIFA 2010, info  
14.00 Hírek, időjárásjelentés  
14.20 Találkozunk a TVR-ben  
15.20 Heti elemzés  
15.30 Találkozunk a TVR-ben  
16.35 FIFA 2010, világbajnokság, info  
16.50 FIFA 2010, világbajnokság, Argentína-Németország mérk.  
19.00 Népi hagyományok  
20.00 Hírek, időjárásjelentés  
20.45 Sport  
21.00 FIFA 2010, live  
21.20 FIFA 2010, Paraguay-Spanyolország  
23.30 FIFA 2010, stúdióbeszélgetés  
0.15 Alapvető túlélési technikák  
1.15 FIFA 2010, Argentína-Németország

## TVR 2

- 7.00 Maria Butaciu koncert  
8.00 FIFA 2010, stúdióbeszélgetés  
8.30 Eg és föld között  
9.00 Figyelem gyerekek!  
9.35 Szabad a szembejövő sáv  
10.30 IT Zon@  
11.00 Az én költségvetésem  
11.35 FIFA 2010, negyeddöntők  
13.35 Figyelem, énekelünk!  
15.00 Kaland és természet  
15.30 A románok kincsei  
16.00 Közéről a világ  
16.30 Sikerkép - szórakoztató műsor  
17.00 Férfi tenisz  
19.00 Fel az összes vitorlát  
19.30 Fel az összes vitorlát (román kalandf.)  
20.30 Menedzsment lecké  
21.00 Időzsaru (am. akció sor.)  
22.00 Hírek, időjárás  
23.10 Pasik, London, Szerlem (angol-magyar-német-am. rom. vígj., 2005)  
1.05 Szabad a szembejövő sáv (ism.)  
2.00 Kaland és természet (ism.)  
2.30 Egyeseknek ez tetszik (ism.)

## PRO TV

- 4.30 Apropos TV  
6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)  
7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés, Mi történik, doktor úr?  
10.00 Késhegyen múltó szépség(ism.)  
11.30 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sorozat)  
12.30 Pro Motor (ism.)  
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés  
13.05 Papagájok - Szerlem második látásra (amerikai-német romantikus film, 2002)  
15.00 Kökemény igazság (amerikai vígjáték, 1995)  
17.00 Majomszeretet (amerikai kalandfilm, 1997)  
19.00 Hétfélig Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés  
20.30 Az első lovag (amerikai kalandfilm, 1995)  
23.15 Bumeráng (amerikai vígjáték, 1992)  
1.45 Az első lovag  
(amerikai kalandfilm, 1995) (ism.)

## ANTENA 1

- 7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés  
9.00 A Kis Nikita (amerikai akcióthriller, 1989)  
11.00 Vad és gyönyörű (amerikai vígjáték, 1964)  
13.00 Híradó, időjárásjelentés  
13.15 A simlis és a szende (am. sor.) (ism.)  
14.00 Frank (amerikai családi film, 2007)  
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés  
16.30 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)  
17.00 Ferjem kettős élete (amerikai filmdráma, 2001)  
19.00 Híradó, Sport  
20.30 Sztár avatar  
- szórakoztató műsor  
22.30 Kegyetlen játékok 2. (amerikai filmdráma, 2000)  
0.30 Shaolin Kung Fu (kínai akciófilm-sor.)  
1.30 A Kis Nikita (amerikai akcióthriller, 1989) (ism.)  
3.15 Kegyetlen játékok 2. (amerikai filmdráma, 2000) (ism.)



## PRIMA TV

- 6.30 Micimackó (animációs sor.)  
7.00 Fején a nagyvilág  
8.00 Ying yang yo (animációs sor.)  
8.30 Xyber  
9.00 Micimackó (amerikai animációs sor.)  
9.30 Autofórum  
10.00 Teleshopping  
10.30 Ingalan Blitz  
11.00 Sport, diéta és egy sztár  
11.30 Ötcsillagos otthon  
12.30 S.O.S.  
- mentsétek meg a házam  
13.30 Hipnózis, az ész játéka  
14.30 Földtenger kalandorai (amerikai kalandfilm, 2004) (ism.)  
16.30 Vita a konyhában  
18.00 Hírek, időjárásjelentés  
19.00 Sport  
19.30 Eszeveszett birodalom (am. rajzf., 2000)  
21.00 Tenenbaum, a háziatok (amerikai vígjáték, 2001)  
23.30 Sabrina (am. rom. vígj., 1954)ú  
1.30 Amerika Kommandó: Világrendőrség (amerikai anim. film)  
3.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

## DISCOVERY

- 7.00 Túlélés törvényei  
- Dominikai Köztársaság  
8.00 Viharvadások  
- Tombol a tornádó  
9.00 Végzetes másodpercek  
10.00 Amcsi motorok - Amcsi motorok  
11.00 Utcai autóverseny: egy éjszaka a földön  
12.00 Újjáépítők  
13.00 Édesvízi szörnyek  
14.00 Viharvadások - Üdvözlés a Fenevadnak  
15.00 Végzetes másodpercek  
16.00 Eltűnt - Lee Curter: Az elveszett lélek  
18.00 A túlélés törvényei - Alabama  
20.00 Piszkos munkák - Acélművek  
21.00 Trükkös tesók  
- Föld alatti terepjáró  
22.00 Time Warp - Amikor megáll az idő  
23.00 Hogyan készült  
0.00 Dühöngő világ - Elszabadult indulatok  
1.00 Rossz Kemp - Gengszterbandák nyomában  
2.00 Valódi helyszínelők  
3.00 A túlélés törvényei - Válogatott kalandok

## VIASAT 3

- 10.30 A szépség és a szörny  
11.30 Segítség, gyerekeim vannak!  
12.25 Sabrina, a tiniboszorkány (sorozat)  
12.50 Két pasi... (sorozat)  
13.50 Jóbarátok (ismétlés)  
14.15 Pimaszok (sorozat)  
15.10 Tim Gunn  
16.10 Topmodell leszek!  
17.05 Szívek szállodája (sorozat)  
18.00 Vészhelyzet (sorozat)  
19.00 Amerika csillagai  
21.00 Doktor House (sorozat)  
23.00 Szerelmünk lapjai (amerikai film)

## SPORT.RO

- 7.00 Hírek  
11.00 Különkiadás  
12.00 Dinamo-Maccabi, Dinamo-Austria, Dinamo-Lokomotiv mérkőzések  
13.00 Hírek  
14.00 Strong Menfest  
15.05 American Gladiators  
16.00 Tenisz, Wimbledon  
18.00 Sport.ro Hírek  
19.00 Vakációs játékok  
20.00 Fogadás a félelemmel  
21.00 Sport.ro Hírek  
21.30 Wrestling SMACK  
22.30 Local Kombat Superstars  
23.30 World Cup of Poker

## ACASĂ

- 9.45 A kötelék (sorozat)  
10.45 Teleshopping  
11.15 Mexikói utazás  
12.30 Mindörökké együtt (sorozat)  
13.30 Terra Nostra (sorozat)  
14.30 Ana két arca  
15.30 Viktória (sorozat)  
16.30 A kötelék (sorozat)  
17.30 Hetedik mennyország  
18.30 Mindörökké együtt (sorozat)  
19.30 Szívek iskolája (sorozat)  
20.30 Nézz az égre! (amerikai-angol-spanyol-kanadai dráma)  
23.15 Viperafézsek (sorozat)

## FILM+

- 8.05 Cserebere szerelem (amerikai-kanadai vígjáték)  
10.00 Televíziós vásárlás  
13.05 A kincses sziget gyermekei 3 (új-zélandi kalandfilm)  
14.40 Scooby-Doo (animációs film)  
16.00 A lúzer (kanadai-angol vígjáték)  
17.40 Piedone Afrikában (olasz-NSZK vígjáték)  
19.50 Ül-dőzési mánia (am.-kan. vígjáték)  
21.50 A Maszk 2. - A Maszk fia (amerikai-német vígjáték)  
23.30 Copland (amerikai akciófilm)

## KANAL D

- 11.00 Hullámok urai (sorozat)  
11.30 A Bohóc - A bosszu napja (német akciófilm, 2005)  
12.30 Híradó  
13.30 Kutya-komédia (angol-kanadai családi film, 1999)  
15.30 Popstar (amerikai családi vígjáték, 2005)  
17.30 Nekem van a legjobb feleségem  
18.45 A nap híre  
19.00 Híradó  
19.30 A sztár papucsában  
20.30 Nőszülendő fiam van (reality show)  
22.30 Paktum az ördöggel

## HALLMARK

- 8.00 Charlie angyalainak másik élete (amerikai filmdráma)  
10.00 Jeanne d'Arc (kanadai kalandfilm)  
14.00 Lázadj! (amerikai-kanadai-olasz vígjáték)  
16.00 A vér nem válik vízzé (amerikai filmdráma, 2005)  
18.00 Mit ér a nő, ha 50? (amerikai vígjáték, 2007)  
20.00 A férjem védelmében (am. sorozat)  
22.00 Erica világa (kanadai vígjáték-sorozat)  
0.00 A hazugság gyűrűje (kanadai thriller, 2009)

**VASÁRNAP**  
2010. július 4.**A nap filmjei****TV2, 21.05****Az utolsó vakáció**

Georgia Byrd egy áruháza konyhai osztályán dolgozik és a helyett, hogy titkos vágyait próbálná beteljesíteni - mondjuk, megszálltaná a bútorosztályon dolgozó jóképű fickót -, csak örülök és kínlódik borzalmas féltékenysége miatt. Míg nem egy napon az orvosra közli vele a hírt, hogy gyógyíthatatlan betegségben szenved és legfeljebb néhány hét lehet már csak hátra az életéből.

**m1, 22.00****6:3 avagy, játszd újra Tutti**

Az évszázad mérkőzése: az angol-magyar 1953. november 25-én délután negyed négykor kezdődött. Hónapok óta erre várt az ország. Mindenholt a készülékek köré gyülekeztek az emberek, ott is kitétek rádiót, ahol egyébként nem volt szokás az ilyesmi. Hiszen az Aranycsapat lépett pályára, az otthonukban addig veretlen angolok ellen.

**RTL Klub, 22.50****A sziget**

Licoln 6-Echo és Jordan-2 Delta több száz társukhoz hasonlóan szigorú ellenőrzés alatt élnek, mindegyikük abban reménykedik, hogy kiválasztják a Szigetre, amely az egyetlen lakható hely maradt a Földön. Lincoln azonban hamarosan rájön, minden hazugság, amit eddig saját magáról és a világról tudott, a Sziget meséje pedig a legkegyetlenebb átverés.

**BUKARESTI RÁDIÓ***magyar nyelven a regionális stúdiók**középküllámú adásában***10.00** Egyházi műsor**MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ****10.00** Híradás, Ultrarövid ráadás**11.00** Híradás, Gyermekekműsor**12.00** Híradás**12.05** Igehirdetés, Délkőr**13.00** Híradás**13.05** Szól a nőta, Itthon, Erdélyben - faluműsor. Bürkö, Szeben megye (ism.)**14.00** Zenés üzenetek**16.00** Híradó**16.10** Zenés üzenetek**17.00** Vasárnapra válogattuk**KOLOZSVÁRI RÁDIÓ****2.00** Éjszakai váltás**14.00** Műsorism.**14.05** Dalposta**15.40** Vidékről vidékre**16.25** Térerő**17.15** Rádióintenzitás, református egyházi műsor**17.58** Műsorism.**DUNA TV****7.55** Cimborá (ism.)**8.20** Hókusz-Pókusz

Cirkusz

**8.25** Marsupilami**8.50** Zengő ABC**9.00** Főzés? Gyerekjáték!**9.10** A dicsekvő varga

(mesef.)

**10.00** Kaland-Zoo

a Kifutók mögött

**10.30** Csak az a foci

(német családi film, 2003)

**12.15** Hatodik sebesség**12.45** Híradó**13.05** Élő egyház**13.30** Élő népzene**14.00** Csallengők**14.25** Lángok

(magyar film, 1940)

**15.45** Dunáról fúj a szél**15.55** Ízörzök: Karcag**16.30** Muzsikál a mozi**17.15** Afrika színei**18.15** Mese**18.40** Arcélek**19.00** Híradó**19.25** Heti Hírmondó**20.15** A nagy trakta

(olasz vígjáték, 2007)

**22.00** Budapesti Búcsú

2010 (koncertf.)

**23.05** Divathét**23.35** Dunasport**23.50** A tangó éjszakája

(koncertf.)

**1.30** Fotógéppel

„abból a világból”

**TVR 1****7.00** A hit világa**8.00** Rajzfilmek**9.00** FIFA 2010,

Paraguay-Spanyolország

**10.55** FIFA 2010

világbajnokság

**11.35** A falu élete**13.00** Politikai beszámoló**13.45** FIFA 2010 világbaj-

nokság, beszámoló

**14.00** Hírek**14.20** Modern vizor**14.45** Román divathét,

lasi

**16.00** High profile**16.35** FIFA 2010 (Live)**16.55** Miss Universe

Románia

**17.00** Dánut S.R.L.

- 1. rész

**18.00** Hírek**18.10** Dánut S.R.L.

- 2. rész

**19.25** Jocker,

Loto 5 /40, Loto 6/49

és Noroc sorsolás

**19.40** Előtte és utána**19.55** Miss Universe

Románia

**20.00** Hírek**20.45** Sport**21.00** FIFA 2010,

beszámoló

**21.20** Az elveszett gyé-

mánt (amerikai romanti-

kus dráma, 2008)

**23.10** American Music

Awards koncert

**1.15** FIFA 2010, Para-

guay-Spanyolország (ism.)

**m1****9.10** Főtér**10.15** "Így szól az Úr!"**10.20** Katolikus krónika**10.45** Emberhalászok**11.10** A sokszínű vallás**11.25** Evangélikus

magazin

**12.00** Református

Egyházi Napok

**13.01** Hírek**13.10** Kul-túra 2010**13.40** Sport7**14.10** FIFA 2010

Labdarúgó világbajnok-

ság, Öszszefoglaló

**16.15** Hogy volt?...**16.50** Körhinta

Fesztiválkalauz

**17.20** Az isteni Diego

(arg.-sp. játékf., 2007)

**19.00** Panoráma**19.30** Hogy volt!?**20.30** Híradó este**21.00** Budapesti újévi

koncert - Mága Zoltán

és sztárvendégei

**22.00** 6:3 avagy, játszd

újra Tutti

(magyar vígj., 1998)

**23.35** Kultúrház**0.25** Hírek**0.30** Sporthírek**0.40** Panoráma

(ism.)

**1.10** FIFA 2010 Labdarú-

gó világbajnokság

Összefoglaló a negyed-

döntők mérkőzéseiből

**3.15** Telesport**m2****8.55** Mesék**9.40** Spuri**10.05** Derek, a fenegyere-

rek

**10.25** Sarah Jane kaland-

jai

**10.55** Utánam, sráccok!

(sor.)

**11.25** Az aranyrózsa bar-

langja (ol. f.)

**13.15** Katolikus krónika**13.40** Emberhalászok**14.05** A sokszínű vallás**14.20** Evangélikus

magazin

**14.45** Református ifjúsági

műsor

**14.55** Református Egyhá-

zi Napok Dunántúl

**15.55** Jelkétár**16.00** Női szemmel**16.30** Miért épp a demok-

rácia?

**17.20** Jankovics Marcell

műsora

**18.10** Egy önéletrajz váz-

lata (am. kalandf., 2002),

2. rész

**19.35** Közele, távol, tájak**20.30** Vakáción a Mézga

család

**21.00** Híradó este**21.25** Múlt-kor speciális**22.00** Diana igaz történe-

te (angol filmdráma, 2.

rész, 1993)

**23.30** Hannibál tanár úr

(magyar filmdráma, 1956)

**1.00** Beugró

**HÉTFŐ**  
2010. július 5.

**A nap filmjei**

**TV2, 12.30**  
**Telitalálat**



A főhős, Hackspacher Béla, targonca-vezető. Egy kisméretű nő kerülhetetlen, bérlakásban él feleségével, Irénnel, két gyermekével és az anyósával, továbbá Rózsikával, a táncdalénekesnőnek készülő albérlővel. Béla egy lakóközösségi kultúrprogramon tudja meg, hogy 12-ese van a totón. A műsor abba marad, óriási az öröm. Elérkezik a nap, 1956. október 23-a, amikor Béla átveheti a nyereményt.

**Pro Tv, 20.30**  
**Első számú célpont**

Alex McGregor nő léte az Egyesült Államok elnökének a biztonsági főnöke. A gyönyörű nő kerülhetetlen, a munkáról van szó, profizmusát a férfiak is elismerik. Épp ezért valószínűleg fenyegetésnek véli azokat a videó-üzeneteket, amelyek az elnök elleni merényletre utalnak. Elemzői kiderítik, hogy az üzenetek felső körökből érkeznek, és egy komoly összekövés készülődik.



**VIASAT3, 22.20**  
**Egy ártatlan ember**



Igazságosság - ez az amerikai álom kulcsszava. A törvény előtt mindenki egyenlő, mindenkinek ugyanazok a jogai, mindenkit egyenlő mértékkel mérnek. Kivéve Jimmie Rainwoodot. Egy kellemes este pillanatok alatt romba dől Jimmie-nek a világba vetett hite. Két rendőr ugyanis a lakását egy kábítószer-kereskedő otthonának véelve betör hozzá.

**BUKARESTI RÁDIÓ**

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

- 15.00 Híradó, kommentár
- 15.20 Magyar zenei lexikon
- 15.30 Kulturális mozaik

**MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ**

- 11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
- 12.00 Híradás
- 12.10 Művelődési hírek
- 12.35 Kispad - sportműsor
- 13.05 Zeneszövegek
- 14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra
- 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
- 17.00 Híradás, Közélet, Törvénytár
- 17.55 A nap hírei röviden

**KOLOZSVÁRI RÁDIÓ**

- 2.00 Éjszakai váltás.
- 8.00 Hangoló
- 9.50 Hírek, műsorism.
- 15.00 Slágeróra
- 16.00 Hírek
- 16.15 Hétköznapi igazsága
- 17.00 Nap-óra
- 17.30 Zenelánc
- 17.55 Hírek, műsorism.

**DUNA TV**

- 7.00 Hattól Nyolcig
- 9.00 Dunasport (ism.)
- 9.15 Isten kezében (ism.)
- 9.40 Világjáró
- 10.10 Mesék
- 11.30 Zorro (am. kaland sor.)
- 11.55 Onkológiai kutatás-fejlesztés
- 12.30 Kívánságkosár
- 15.00 Híradó
- 15.10 Térkép
- 15.40 Erőtér - Nap, szél, víz, föld, mező
- 16.15 Halld Izrael! Zsidó vallási műsor
- 16.45 Heuréka! Megtaláltam!
- 17.15 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
- 18.05 25. szélességi fok Délre (francia sor.)
- 19.00 Híradó
- 19.35 Mese
- 20.00 Derrick (krimisor.)
- 21.00 Híradó
- 21.05 Közbeszéd
- 21.30 Sport hírek
- 21.35 SportAréna Extra
- 23.40 A félelmen túl (dokumentumf.)
- 0.35 Múlt idők '90
- 1.05 Beavatás
- 1.25 Híradó (ism.)
- 1.50 Dukay Barnabás és Gadó Gábor - Szabad zene duó koncert
- 2.25 Vágy visszakézből

**TVR 1**

- 7.00 Hírek
- 8.00 Ormányos család (anim. sor.)
- 8.25 Bíz csak Beaverre (am. vígjátéksor.)
- 8.55 Miss Universe Románia
- 9.10 B.D. akcióba lép (román vígjáték)
- 11.00 Profil, történet, szereplő
- 11.35 Szerelmi bizonyíték (braz. sor.)
- 12.35 A palota ékköve (sor.)
- 13.45 FIFA 2010, beszámoló
- 14.00 Hírek
- 14.45 Egyszerűen izletes
- 15.35 Krónika
- 16.35 FIFA 2010, info
- 17.00 Kis Dorrit (angol minisor.)
- 18.00 A világ hercegnői
- 18.10 Sziluettblát r eceptek
- 18.45 A palota ékköve (sor.)
- 19.55 Miss Universe Románia
- 20.00 Hírek
- 20.40 Sport
- 21.00 FIFA 2010, beszámoló
- 21.20 Jó és rossz között
- 22.50 Profil, történet, szereplő
- 23.30 Green Hours Nemzetközi Jazzfesztivál
- 0.00 Hírek
- 0.15 Alapvető túlélési technikák

**VIASAT 3**

- 9.20 Gyilkos sorok (sorozat)
- 10.20 Smallville (sorozat)
- 11.10 Az Elnök? (sorozat)
- 12.00 Kincsek a padlásán
- 13.00 Segítség, szül! vagyok! (ismétlés)
- 14.00 A médium (ismétlés)
- 16.00 Gyilkos számok (ismétlés)
- 17.00 Alice új élete (sorozat)
- 18.00 Holdfény (amerikai sorozat)
- 20.00 Jóbáratok (am. sorozat, ism.)
- 21.25 Gyilkos számok (am. sorozat)
- 22.20 Egy ártatlan ember (amerikai filmdráma)

**m1**

- 6.20 Hajnali gondolatok
- 6.23 Kárpát Expressz
- 6.50 Ma Reggel
- 10.00 Színészpálánták (olasz sor.)
- 10.50 Hogy volt!?!... Extra
- 11.45 Parlamenti Napló
- 13.01 Híradó délből
- 13.25 Kárpát Expressz
- 14.00 Szomszédok (magyar sor.)
- 14.35 Roma Magazin
- 15.05 Domovina
- 15.35 Telesport (élő)
- WTA Tour női tenisztorna
- 17.25 Körzeti híradó
- 16.35 Hírek
- 17.45 Teadélután Hétfőtől péntekig minden, ami szórakoztató!
- 18.40 Elit gim (olasz drámasorozat)
- 19.40 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
- 20.30 Híradó este
- 20.50 Sport hírek
- 21.00 Kékkönyv
- 22.00 Hogy volt!?!
- 23.40 Az Este
- 0.05 Hírek
- 0.10 Sport hírek
- 0.15 Memento
- 0.25 Teadélután (ism.)
- 1.20 Parlamenti Napló (ism.)
- 2.35 Gyermekkereskedelem Indiában és Nepálban

**TVR 2**

- 7.00 Mindig optimistán (ism.)
- 7.50 Ismerd meg a románokat
- 8.10 Piroska és a Farkas (am. kalandf., 2004)
- 9.40 Győztesek
- 9.50 Lehet, hogy nem tudtad
- 10.00 Hírek
- 10.20 Találkozunk
- 12.00 Hírek
- 12.45 Farm
- 13.45 Teleshopping
- 14.30 eForum
- 15.00 Együtt Európába
- 16.00 Mindig optimistán (sor.)
- 17.00 Párizsi jóbarátok (francia sor.)
- 18.00 Euronews
- 18.15 Ismerd meg a románokat
- 18.30 A világ városai
- 19.00 Starhunter 2300 (kanadai sci-fi, 2003)
- 20.00 Elisa lánya (olasz filmsorozat)
- 21.00 Az oroszánok arénája
- 22.00 Hírek
- 23.10 Visszajátások
- 0.30 Forró helyzetek (angol vígjáték sor.)
- 1.25 Született szerelmek (amerikai romantikus film, 1998)
- 3.10 Tengerparti találkozás - szórakoztató műsor

**SPORT.RO**

- 7.00 Hírek
- 10.00 Pontos sportidő
- 12.00 Hírek
- 13.10 Pontos sportidő
- 14.10 Külön kiadás
- 15.00 BoxBuster: Rene Maidana - Victor Cayo
- 15.30 Sport.ro Hírek
- 16.00 Tényleg
- 17.00 Pontos sportidő? (live)
- 18.00 Sport.ro Hírek (live)
- 19.05 Információk Vali Moraru-val
- 20.05 A világ harcosai
- 21.00 Sport.ro Hírek
- 22.00 Local Combat Superstars
- 23.00 Wrestling SMACK

**m2**

- 6.50 Ma Reggel
- 10.00 Thomas, a gőzmozdony
- 10.20 Dogstar, az eb-busz
- 10.45 Derek, a fenegyerek (sor.)
- 11.00 Rondó Kisebbségi magazin
- 11.55 Roma Fórum
- 12.20 retrock
- Vivaldi: F-dúr szonáta
- 12.30 Ájtáró
- 13.01 Híradó
- 13.30 Kárpát Expressz
- 13.55 Napló
- 14.00 Közvetítés a parlament üléséről!
- 17.30 Bűvölet (olasz sor.)
- 18.20 Magyar rock (ism.)
- 19.15 1100 év Európa közepén
- 19.45 Bob, a mester
- 20.05 Afrika gyöngyszeme (port. kaland sor.)
- 21.00 Híradó este
- 21.20 Sport hírek
- 21.25 Afrika gyöngyszeme (sor.)
- 22.20 Stingers (ausztrál sor.)
- 23.30 McLeod lányai (sor.)
- 0.15 Elit gim (ol. sor.)
- 1.10 Teresa Hennert románca (lengyel f., 1983)
- 2.35 Ez történt Ma reggel (ism.)
- 4.20 Vezérlő fény (am. sor.)

**PRO TV**

- 7.00 Pro Tv hírek
  - 9.55 Könyvbemutató
  - 10.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sor.) (ism.)
  - 11.00 Ikrek akcióban
- 
- (Akcióban Mary-Kate és Ashley) (amerikai animációs sorozat)
- 12.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat)
  - 13.00 Pro Tv hírek
  - 13.30 Batman visszatér (amerikai akciófilm, 1992)
  - 16.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat)
  - 17.00 Pro Tv hírek
  - 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
  - 19.00 Pro Tv hírek, sport
  - 20.30 Első számú célpont (kanadai-amerikai akciófilm, 2000)
  - 22.30 Pro Tv hírek, sport
  - 23.00 Terminátor - Sarah Connor krónikái (amerikai sor.)
  - 0.00 Első számú célpont (kanadai-amerikai akciófilm, 2000) (ism.)
  - 2.00 Pro Tv hírek (ism.)

**RTL KLUB**

- 6.30 Top Shop
- 7.00 Fókusz Plusz (ism.)
- 7.25 Fókusz (ism.)
- 7.55 Reggeli Ébresztőshow
- 10.05 Te vagy az életem (arg. sor.)
- 11.05 Top Shop
- 13.00 RTL Klub Híradó
- 13.10 06-91-33-55-33 Hívjon!
- Játsszon! Nyerjen!
- 14.30 Fél kettő?
- 15.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
- 16.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
- 17.25 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mex. sor.)
- 18.25 Mónica - A kibeszélőshow
- 19.30 RTL Klub Híradó
- 20.05 Vacsoracsata - Gasztroreality
- 21.05 Fókusz
- 21.40 Barátok közt (magyar sor.)
- 22.20 Hazudj, ha tudsz! (amerikai krimisorozat)
- 23.20 A rejtező (am.-kanadai thrillersor.)
- Utána: RTL-hírek
- 0.25 Poker After Dark 2009
- 1.20 Reflektor Sztármagazin
- 1.35 Nem szentírás (amerikai filmsorozat)

**ANTENA 1**

- 6.00 Híradó
  - 8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival
  - 10.00 Sajtószemle Mircea Badea-val
  - 11.15 Hamis szerelmi jelenet
  - 13.00 Híradó
  - 14.00 Titkok a paradicsomban (görög filmsorozat)
  - 17.00 Közvetlen hozzáférés - Madalin Ionescu szórakoztató műsora
  - 19.00 Híradó
  - 20.30 Malibui cápátámadás (ausztrál sci-fi, 2009)
  - 22.30 Híradó
  - 23.30 Hősök (amerikai sorozat)
  - 0.30 Egy rém rendes család
- 
- (amerikai vígjáték sorozat)
- 1.00 Malibui cápátámadás (ausztrál sci-fi, 2009) (ism.)
  - 2.45 Miami Vice (amerikai akció sorozat)
  - 3.30 Közvetlen hozzáférés (ism.)

**TV2 TV 2**

- 7.00 Magellán (ism.)
- 7.25 Tények Reggel
- 8.00 Mokka
- 10.00 Stahl konyhája
- 10.10 Babapercek
- 10.20 Telekvíz
- 11.20 Teleshop
- 12.30 Telitalálat (magyar játékf., 2003)
- 14.25 Kvízió
- 15.55 Szentek kórháza (auszt. filmsor.)
- 16.55 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
- 17.25 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
- 18.25 Joshi Bharat
- 18.25 Árva angyal (mex. sor.)
- 19.30 Tények Hírműsor
- 20.05 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
- 21.10 Aktív
- 21.45 Hóhullám (szórakoztató műsor)
- 22.20 NCIS (am. krimisor.)
- 23.20 Gyilkos számok (am. krimisor.)
- Közben. Kenósorsolás
- 0.20 Különleges ügyosztály - Párizs (fr. krimisor.)
- 1.20 Tények Este
- 1.50 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!
- 2.40 S. S. Doomtrooper - A rohamosztag (am. horror, 2006)

**PRIMA TV**

- 7.00 Kandikamera
- 7.30 Testvérek (am. sor.)
- 8.20 Sport Florentina-val
- 8.30 Teleshopping
- 9.00 Szakértők
- 10.00 Senki sem tökéletes
- 10.30 Három vidám kismalac
- 12.00 Az égig érő paszuly legendája (amerikai kalandfilm, 2001)
- 12.30 Teleshopping
- 13.00 Kandikamera
- 13.30 Teleshopping
- 14.00 Született feleségek (amerikai sor.)
- 15.00 Az égig érő paszuly legendája (amerikai kalandfilm, 2001), 2. rész
- 17.00 Szakértők
- 18.00 Hírek
- 19.00 Sport
- 19.30 A cseresznye a tortán (reality show)
- 20.30 Találkozás a sötétben - talk show
- 22.00 Focus Monden
- 22.30 Lököttek (román vígjáték sorozat)
- 23.15 Ernest Green története (amerikai filmdráma)
- 1.00 Hírek (ism.)
- 2.00 Lököttek (román vígjáték sorozat) (ism.)

**KANAL D**

- 8.00 A sztár papucsában
- 9.30 Ezüstszerelmek (török sorozat)
- 11.30 Ha jó vagy pénzt nyersz!
- 12.30 Kanal-D Hírek
- 13.15 Orvosok
- 14.45 Árulás a családban
- 16.30 Légy az enyém
- 18.45 A nap híre
- 19.00 Kanal-D Hírek
- 19.45 Nősülendő fiam van
- 20.30 A sátor - szórakoztató műsor
- 21.30 1001 éjszaka (török sorozat)
- 23.00 Csapásra ké-szen (amerikai akciófilm, 1997)

**HÍR TV**

- 7.00 Széles út (ism.)
- Motoros életmód-magazin
- 7.30 Soroló (ism.)
- 8.00 Híradó
- Friss napi információk
- 9.05 Kontraszt
- 10.05 Különkiadás (ism.)
- A kultúra külön kiadásában
- 12.05 Arcok a liftben (ism.)
- 12.30 Hírvilág (ism.)
- 13.00 Déli híradó
- 13.30 Hungarorama
- 14.05 Soroló (ism.)
- 14.30 Garázs (ism.)
- Ahonnán az autózás indul!
- 15.05 Európai híradó (ism.)
- 15.30 Napról napra (ism.)
- Belpolitikai összefoglaló
- 16.05 Péntek (ism.)
- Mondatvadászat
- 17.05 Célpont (ism.)
- 17.30 Paletta
- 18.00 Híradó
- 18.30 Panaszkönyv
- 19.05 Vonalban Interaktív politikai show-műsor
- 20.00 Híradó
- 21.05 Rájátszás
- 22.00 Híradó
- 22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
- 23.05 Ősök tere
- 23.30 Pálya
- 0.05 BBC World Híradó
- 0.30 Panaszkönyv (ism.)

**DISCOVERY**

- 7.00 Motorkerékpár-építő VB
- 8.00 Újjáépítők
- 9.00 Hogyan csinálják? Szuperszonikus légi mutatványok, sílesiklopálya, sushi
- 9.30 Hogyan működik?
- 10.00 Piszkos munkák - Aaron motorja
- 12.00 Iparkodjunk
- 13.00 Túlélés törvényei
- 14.00 Őtödik sebesség
- 14.30 Végzetes másodpercek
- 15.30 Hogyan készült?
- 17.00 Állítólag... - Robbanó bifsztek
- 18.00 Végzetes másodpercek
- 19.00 Hogyan működnek a gépek?
- 20.00 Túlélés törvényei - Északi-sark
- 21.00 Hogyan készült? Hot dog / Csiszolásemce
- 22.00 Végzetes másodpercek
- 22.30 A kihallgatás titkai
- 23.30 Valódi helyszínelők
- 0.30 Tetkóvadász - Etiópia
- 1.30 Éljük túl a katasztrófát - Földrengés
- 2.30 Végzetes másodpercek

**HALLMARK**

- 10.00 Foyle háborúja (angol sorozat)
- 12.00 Amy-nek ítélve (sorozat)
- 13.00 Őrangyal (sorozat)
- 14.00 Nash Bridges (sorozat)
- 15.00 Foyle háborúja (angol sorozat)
- 17.00 Lázadj! (amerikai-kanadai-olasz vígjáték, 1998)
- 19.00 Amy-nek ítélve (sorozat)
- 20.00 Nash Bridges (sorozat)
- 21.00 Őrangyal (sorozat)
- 22.00 Céline Dion (kanadai zenés dráma, 2008)
- 0.00 A győztes is veszít (kanadai film dráma)

**Július 2., péntek**

Az év 27. hete és 183. napja, hátravan 182 nap

Ma **Ottó** nevű olvasóinkat köszöntjük. Az **Ottó** férfinév a német Otto névből származik, ami az Ot-kezdetű germán eredetű nevek beceneve, jelentése: birtok, vagyon. Holnap **Kornél**, **Soma** napja van. Vasárnap az **Ulrikek** és az **Erzsébetek** ünnepe. Hétfőn az **Emeséket** és a **Saroltákat** köszöntjük.

**Évfordulók**

- 1839-ben I. Abdul-Medzsid lesz az Oszmán Birodalom 32. szultánja.
- 1900-ban Ferdinánd von Zeppelin által tervezett LZ-1 jelzésű léghajó elindul első próbaútjára.
- 1953-ban Nagy Imre váltotta fel Rákosi Mátyást a Minisztertanács élén.

**Vicc**

Drágám, mit tennél, ha nyernék a lottón?  
 – Elválnék és vinném a pénz felét.  
 – Volt egy kettesem a lottón, itt van 200 forint és csomagolj.

**A hatos lottó nyerőszámai:**  
**36, 1, 34, 35, 27, 38.**

**Gondolatjel**

*Visky István rovata*

Az igazi alkotó soha nem olvas kritikát. Azért nem, mert az alkotás számára fontosabb, mint az, hogy mások ezt hogyan fogadják. Az igazi művész megszállott, nem érdekli, hogy mit gondolnak róla vagy alkotásáról a többiek. Az igazi alkotó nem a többieknek alkot, hanem áldozatot hoz. Az ismeretlen, a végtelen, a tökéletes előtt áldoz. Tudja, hogy

műve a végtelenhez mérve tökéletlen, viszont azt is éppen olyan jól tudja, hogy tökéletlenségében viszont tökéletes. Sok nagyszerű alkotó éhezett és nyomorgott, mert nem szolgált ki senkit. Az ilyen alkotók nagyszerűségét is felfedezik, de legtöbbször már túl későn. Ilyenkor az emberek szobrot állítanak neki, hogy saját hamisságukat elfedezzék.

**Horoszkóp**

**KOS (III. 21.–IV. 20.)**  
 A boldogságtól szinte a föld felett jár tíz centivel. Munkáját elismerik, és magánéleti kapcsolata is szerencsés.

**BIKA (IV. 21.–V. 20.)**  
 Munkájában örömet lel, és e téren sikerekre számíthat. A szerelem szép élményekkel és boldogsággal halmozhatja el.

**IKREK (V. 21.–VI. 21.)**  
 Szerencsét és boldogságot árasztanak a csillagok. Az új ismeretek és barátságok vidámságot hoznak. Életkedve töretlen.

**RÁK (VI. 22.–VII. 22.)**  
 Elkövet néhány apró hibát, de nem lesz komoly következménye. Addig szorgoskodik, míg helyrehozza tévedését.

**OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)**  
 A rengeteg munka mellett egyre jobban érzi, hogy semmi másra nem marad ideje.

**SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)**  
 Egy régi kintlévősége befolyhat a napokban. Mikor már úgy érzi, hogy rendeződnek ügyei, mindig közbejön valami.

**MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)**  
 Igyekezzen, hogy magánügyeit még ebben a hónapban rendezze, mivel kevésbé lesznek jók a feltételek.

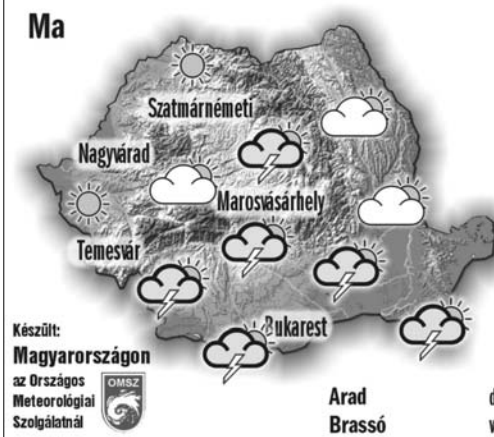
**SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)**  
 Leleményesen sikerül kiszabadítania magát a mindennapi munka taposómalmából.

**NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)**  
 Most a társasági kapcsolatok foglalkoztatják. A fesztiválok és egyéb rendezvények biztosítanak erre jó lehetőséget.

**BAK (XII. 22.–I. 20.)**  
 Káprázatos nap ez a mai. Minden összejön, és adott a lehetőség, hogy remekül érezze magát. Töltse szereteivel vagy szerelmével a napot, nem fog unatkozni!

**VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)**  
 Vágyat érez ahhoz, hogy valami izgalmas, szokatlan dolog történjen. Lelkét megnyugtatón, ha elutazna valahová.

**HALAK (II. 20.–III. 20.)**  
 A munkában túlvállalta magát. Jobb lenne, ha nem terhelné le erejét. Próbáljon kikapcsolódni, feltöltődni erővel, energiával.



**A következő napok időjárása**

Szombat: 25°C, 24°C  
 Vasárnap: 25°C, 25°C

Többnyire napos időre számíthatunk, csak kevés helyen lehet zápor, zivatar.  
 Eleinte északon többször erősen megnövekszik a felhőzet, zápor, zivatar is lehet.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	31°C	17°C
Brassó	24°C	12°C
Bukarest	28°C	17°C
Csiksztereda	24°C	12°C
Kolozsvár	28°C	13°C
Marosvásárhely	26°C	13°C
Nagyvárad	31°C	15°C
Szatmárnémeti	30°C	14°C
Temesvár	31°C	17°C

**Az élet unalmas**



Horváth István

**új magyar szó**

**Szerkesztőség és kiadó:**  
 013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

**Mb. felelős szerkesztő:**  
 Salamon Márton László

**Vezető szerkesztő:**  
 Cseke Péter Tamás

**Vezető publicista:**  
 Ágoston Hugó

**Főmunkatársak:**  
 Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

- Szerkesztők:**  
 Moldován Árpád Zsolt (Aktualis), Bogdán Tibor (Hátér), Darvas Beáta (Kultúra), Szakács Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Színkép)

**Olvasószerkesztők:**  
 Osváth Annamária, Nyágyuly András

- Tudósítók:**  
 Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582, Baló Levente – 0748-784679 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Horváth István – 0788-822442 (Csiksztereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

**Képszerkesztő:**  
 Tofán Levente

**Grafikus:**  
 Horváth István

**Tördelőszerkesztők:**  
 Lőrincz Imola, Miháiteanu Albert, Szabó Ildikó Erzsébet



**Kiadja a Scripta Kiadó Rt.**

**Gazdasági igazgató:**  
 Chirode Linda

**Terjesztési menedzser:**  
 Bérés Attila – 0788-318353

**Területi megbízottak:**  
 Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

**Jogtanácsos:**  
 Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Elfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénzügyhatósággal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

**Előfizetési díjak:**  
 1 hónapra 15 lej,  
 3 hónapra 38 lej,  
 6 hónapra 75 lej,  
 12 hónapra 148 lej

**Nyomda:** Garamond (Kolozsvár)  
 ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

**A Romániai Pédányszám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja**

MÉDIAPARTNEREK

r.a.d.i.o.  
**45**  
 88 FM

**Sláger Rádió**  
 fm 105.9  
 A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

**agnus**  
 RÁDIO 88.3 fm  
 Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!  
 FM 88 91 98 102 106 108 MHz

**rtm**  
 MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIO  
**98.9 FM**

**Paprika rádió**  
 fülön csíp  
**95,1 fm**

**KOLOZSVÁRI RÁDIO**  
 ahol talál a szó

# Előre hozott vébédöntők

Turós-Jakab László

► Két pihenőnap után ma az első két negyedöntőt rendezik meg a foci vebén. Hazai idő szerint 17 órakor Hollandia és Brazília lép pályára Nelson Mandela Bayben, illetve Port Elizabethben, az összecsapás előre hozott finálénak számít.

A tulipánországiak százszázalékos teljesítménnyel jutottak a legjobb nyolc közé, Dániát 2-0-ra, Japánt 1-0-ra, Kamerunt 2-1-re, Szlovákiát pedig 2-1-re verték Bert van Marwijk tanítványai. A holland szövetségi kapitány legjobb 11-ét tudja kiállítani, minden bizonnyal Stekelenburg – van der Wiel, Heitinga, Mathijsen, van Bronckhorst – van Bommel, de Jong – Kuyt, Sneijder, Robben – van Persie összeállításban kezd.

Az eddig kerekén tíz pontot gyűjtő és veretlen Brazília a hatodik világbajnoki cím megszerzésére esélyesként néz farkasszemet az utóbbi évek tán legerősebb narancsmezés gárdával. A „cariocas”-gárda 2-1-re nyert Dél-Korea, 3-1-re Elefántcsontpart és a nyolcadöntőben 3-0-ra Chile ellen, s csak utolsó csoportmérkőzésén veszített pontokat Portugáliával (0-0). Dunga csak az eltiltott Ramiresre nem számíthat, s várhatóan a Julio Cesar – Maicon, Lucio, Juan, Michel Bastos – Dani Alves, S. Gilberto, Josue – Kaká – Luis Fabiano, Robinho kezdőtizenegyet küldi majd pályára.



Parázs meccsek következnek: hétvégén ismét felharsannak a vuvuzelák Dél-Afrika stadionjaiban

## Afrika reménye

Este fél 10-től, Johannesburgban, Uruguay és Ghána csap össze a portugál Olegario Benquerencia sip-szavánál.

Az „uruk” is csak egy, a franciák elleni, gól nélküli döntetlennel rontották el százszázalékos mérlegüket, 3-0-ra verték a házigazda Dél-Afrikát, 1-0-ra Mexikót és 2-1-re Dél-Koreát.

A hírek szerint Oscar Tabarez két helyen változtat a dél-koreaiak elleni csapaton, Godin és a Kolozsvári CFR 1907-nél is megfordult A. Pereira marad ki. A várható kezdőcsapat: Muslera – M. Pereira, Lugano, Victorino, Fucile – Arevalo,

Perez, A. Fernandez – Forlan – Cavani, L. Suarez.

Afrikai hírmondóként, Ghána dél-amerikai vetélytársával elméletileg azonos esélyekkel számol. A szakemberek szerint a Kingson – Inkoom, Pantsil, John Mensah, Vorsah, Sarpei – Annan, K. P. Boateng – Asamoah, Muntari (Ayew) – Gyan kezdőtizenegy defenzívebb az eddigiekénél.

Ghána egy rendkívül kiegyensúlyozott D-csoport másodikjakként lépett tovább, miután legyőzte Szerbiát (1-0), remizett Ausztráliával (1-1) és kikapott Németországtól (0-1). A legjobb 16 között az Egyesült Államok ellen már 120 percet volt szüksége a csapatnak, amely

Asamoah Gyan góljával írt történelmet (2-1).

## Maradona vs Lów: még egy „döntő”

Szombaton a nagy érdeklődéssel várt Argentína – Németország találkozó nyitja a programot, Cape Town-ban, 17 órától. Argentína eddig mindent megnyert: 1-0 Nigériával, 4-1 Dél-Koreával, 2-0 Görögországgal és 3-1 Mexikóval. Diego Armando Maradona a legjobbakat küldheti pályára, várhatóan Romero – Otamendi, Demichelis, Burdisso, Heinze – M. Rodriguez, Mascherano, Di Maria – Tévez, Messi, Higuain összeállításban kezd.

## Liga 1, slágermeccsekkel

### Labdarúgás

T. J. L.

► „Nagyon jó sorsolás volt, az első hat forduló fulmináns”, összegzett a hazai labdarúgó Liga 1 2010-2011-es idényének műsora láttán Dumitru Dragomir LPF-elnök.

Az élvonal nyitányán három slágermérkőzésre is sor kerül. A Rapid a bajnoki bronzérmes Vasluit fogadja, az újonc Kolozsvári U pedig a Steaúat. A kincses város bajnoksapata, a CFR 1907 Craiovára látogat.

A többi három feljutó is hazai pályán kezd, a Marosvásárhelyi MSC a Brassó, a Victoria Brănești a Medgyesi Gaz Metan, a Sportul Studențesc pedig az Oțelul ellen. A július 24-i első forduló műsorát a Temesvár – Beszterce, Astra – Dinamo és Internațional Curtea de Argeș – Unirea találkozók egészítik ki. Ha az időjárás megengedi, december 11-ig játszanak, tehát a tavaszi visszavágókból két forduló már idén lejátszódik. A záróforduló időpontja 2011. május 21.

„Készek vagyunk az újabb bajnoki címre” – nyilatkozta Iuliu Mureșan. A CFR

1907 klubelnöke hozzátette: „Az idény elején a Brănești-vel, az Astrával, a Sportullal és az Internaționalal játszottunk, a vége fele pedig ha indulsz jó a morálod és minden esélyed megvan arra, hogy jól is folytasd. Ha nehéz meccsekkel kezdod és veszítesz, gondok lehetnek”.

„Te jó Isten! Két kiszálással kezdjük, Besztercen és a Rapidnál. Remélem, hogy jól kezdünk és ugyanúgy végzünk” – mondta Valeriu Argășeală. Bár nem zárja ki a meglepetéseket, a Steaua sportigazgatója mégis elégedett az első négy forduló sorsolásával. A Pițurcă-gárdára az ötödik fordulóra kezdődően várnak nehéz erőpróbák, a Vaslui, a Temesvár és az Urziceni.

„Az első hét fordulónak pokoli a műsorunk, minden pont számítani fog” – nyilatkozta Dinu Gheorghie klubelnök, aki szerint nehéz lesz bajnokságot nyernie a Rapidnak. A giulestiekre a Vaslui (ott-hon), az Urziceni (idegenlejtés), az Oțelul (o), a Dinamo (i), a Beszterce (o), a Gaz Metan (i) és a CFR 1907 (o) vár az első hét fordulón. ◀

## Fucsovics Márton elődöntős

### Tenisz

T. J. L.

► Fucsovics Márton révén magyar elődöntőse is van az angol nyílt teniszbajnokságnak: a juniorok versenyében a 13. helyen kiemelt játékos 6-4, 6-2-re verte az ausztrál James Duckworth-ot (8). A döntőbe jutásért Fucsovics azzal az argentin Facundo Argüelloval találkozott, aki tegnap 6-3, 6-3-ra nyert az amerikai Denis Kudla (7.) ellen.

Fucsovics párosban is érdekelt volt: a cseh Libor Salaba oldalán a Darian King-Zsiga Máté barbadosi-magyar duóval találkozott a nyolcadöntőbe. Az amerikai Sloane Stephens oldalán, a magyar Babos Tímea kanadai-norvég párossal állt szembe lapzárta után.

Befejezte szereplését Wimbledonban a magyar Szávay Ágnes, miután a szerda esti negyedöntőben – oldalán a német Julia Görges-szel, 6-2, 6-2-re kikapott a negyedik helyen kiemelt Gisela Dulko-Flavia Pennetta argentin-olasz párostól. Nagy meglepetésre kiesett a cím-



Fucsovics Márton

védő Serena Williams– Venus Williams duó. Az amerikai kettőst az orosz Jelena Vesnyina–Vera Zvonarjova páros búcsúztatta a negyedöntőben: 3-6, 6-3, 6-4. A Williams testvérpár 2000-ben, 2002-ben, 2008-ban és 2009-ben is győzött Wimbledonban.

Zvonarjova nagyon jól éri magát a wimbledoni fűvön hiszen egyesben már döntős. 21. kiemeltként, az orosz 3-6, 6-3, 6-2-re nyert a remek sorozatot produkált bolgár Cvetana Pronkova ellen, a 106 perces csatában a

A németek úgy jutottak a legjobb 8 közé, hogy megverték az ausztrálokat (4-0) és a ghánaikat (1-0), kikaptak a szerbektől (0-1) és a nyolcadöntőben gáláztak az ősi ellenség, Anglia ellen (4-1).

Joachim Löw is bizakodó, hiszen legjobb 11-ét küldheti pályára, a várható kezdőcsapat: Neuer–Lahm, Friedrich, Mertensacker, Boateng–Schweinsteiger, Khedira–Müller, Özil, Podolski–Klose.

Este fél 10-kor, a guatemalai Carlos Batres Paraguayt és Spanyolországot vezetni ki a johannesburgi gyepre.

Bár csak 3 gólt szerzett, Gerardo Martino csapata minden eddigi teljesítményét túlszárnyalta, s most az Európa-bajnokot lepheti meg. Paraguay eddig csak Szlovákiát tudta legyőzni (2-0), remizett Olaszországgal (1-0) és Új Zélanddal (0-0), Japánt pedig csak büntetőrúgásokkal tudta két vállra fektetni. A várható kezdőcsapat: Villar – Bonet, Da Silva, Alcaraz, Morel – Vera, Caceres, Riveros – Santa Cruz, Benitez (Valdez) – Barrios

A németekhez hasonlóan, egy vereséggel (0-1 Svájc ellen) jutottak tovább az ibérek, akik végül Honduras (2-0), Chile (2-1) és Portugália (1-0) legyőzésével jutottak a legjobb 8 közé.

Vicente del Bosque minden bizonnyal Casillas – Sergio Ramos, Pique, Puyol, Capdevila – Xavi, Busquets, Xabi Alonso, Iniesta – Torres, D. Villa összeállításban kezd. ◀

## Röviden

### Roy Hodgson a Liverpool edzője

Roy Hodgson, az előzőleg a Fulhamet irányító szakember az FC Liverpool új vezetőedzője – jelentette be a klub tegnap. A 62 éves Hodgson – aki három évre kötelezte el magát – a spanyol Rafael Benítez helyét veszi át, akivel a legutóbbi szezonban a bajnokság hetedik helyén végzett a csapat, ráadásul a Bajnokok Ligája csoportkörében búcsúzni kényszerült, az Európa Ligában pedig elődöntőig jutott. Benítez június közepén a BL-győztes olasz Internacionalehoz igazolt.

### Sanya Richards szezonjának vége

Több sérüléssel is bajlódik Sanya Richards-Ross, a női 400 méteres síkfutás világbajnoka, így valószínűleg idén már nem versenyez többet. A 25 éves atléta térdproblémákkal küszködik, ezért a múlt heti amerikai bajnokságon nem futott, ráadásul gondjai vannak a bokájával és a hátával is.

### NBA: marad a bostoni sikeredző

A következő idényben is Doc Rivers lesz az észak-amerikai profi kosárlabdabajnokságban (NBA) legutóbb nagydöntős Boston Celtics vezetőedzője. A 48 éves mester az utóbbi időben fontolgatta, hogy szünetet tart, mivel több időt szeretett volna tölteni Floridában élő családjával. „Aztán a feleségem közölte, hogy muszáj folytatnom, a gyermekeim pedig azt mondták: papa, te edző vagy! Így már könnyebb volt döntennem” – nyilatkozta a Celticset 2008-ban bajnoki címre vezető szakember.

### Utolsó tourjára készül Armstrong

Az idén indul utoljára a Tour de France országúti kerékpáros versenyen a hét-szeres győztes amerikai Lance Armstrong. „Ez lesz az utolsó Tour de France” – tudatta saját twitter oldalán a 38 éves sztár, majd percekkel később úgy javította a szöveget, hogy „az utolsó, amelyen elindulok”.

### Prandellinek sem kell Totti

Nem számol Francesco Tottival a dél-afrikai labdarúgó-világbajnokságon leszerelt olasz válogatott új szövetségi kapitánya, Cesare Prandelli. „Annak ellenére, hogy kiváló a kapcsolatom vele, nem számolok vele jelen pillanatban. Nem szeretném magam olyan helyzetben találni, hogy egy sorsdöntő meccsre őt vagy a hozzá hasonló korábbi nagy játékosokat kelljen neveznem, mert az azt jelentené, hogy tévedtem” – mondta Prandelli.

## A nyilvánvaló érték helye

*Székely Sebestyén György művészettörténész szerint egy kiállítás tárgyainak szerves egészet kell képezniük*

A nem egészen két éve, beszélgetőtársunk közreműködésével indult Quadro Galéria a kolozsvári művészetkedvelők egyik kedvelt helyszínévé vált, nemcsak az aukciók, hanem a különböző kulturális rendezvények miatt is, amelyeknek helyet ad. Interjúalanyunkkal olyan területet érintünk a beszélgetés során, amellyel hosszú ideig külön rovat foglalkozott mellékletünkben: a műtárgy-kereskedelmet – és természetesen annak szakmai és köznapi „környezetét”. Ki mit ad el és vásárol ma ezen a téren, és milyen körülmények között – erről is kérdezősködünk.

### Baló Levente

#### ► Mikor indult a Quadro Galéria és milyen célkitűzésekkel?

– 2008 őszén indult, három kolozsvári vállalkozó, Ámbros Ádám, Király István és Soó-Zöld Balázs, illetve egy művészettörténész, jómagam, kezdeményezésüként. Azzal a céllal indítottuk a galériát, hogy az erdélyi képzőművészetet népszerűsítsük kiállítások, kiadványok és aukciók formájában. Elsősorban a modern kori alkotók műveivel foglalkozunk, a huszadik században készült alkotásokkal. Nem zárkozunk el a kortárs művészettől sem, azonban a kortársakkal való foglalkozás valójában külön galériát igényel, hiszen egy rendkívül összetett feladatról van szó.

#### ► Milyen kiállításai voltak eddig?

– Az eddigi kiállítások néhány jelentős erdélyi művész életművét vagy életművének egy-egy lezárult, jelentős szakaszát mutatták be. Vetro Artur szobrászművésznek a grafikáit állítottuk ki, Kusztos Endrének egy nagy, gyűjteményes kiállítást rendeztünk a közelmúltban, akinek több mint fél évszázadot felölelő munkásságát mutattuk be, több mint 140 grafikai alkotáson keresztül. Jelenleg Nagy Albertnek, az erdélyi művészet egyik legjelentősebb alkotójának az eddig soha ki nem állított rajzait mutatjuk be. Őt nemzetközi viszonylatban is a figuratív festészet nagy kaliberű alkotójának tekinthetjük.

#### ► Van más megjelenési helye is Erdélyben annak a fajta művészetnek, amit a Quadro bemutat?

– A mi kiállításaink és kiadványaink egy olyan tevé-

kenységi területet fednek le, amelyet általában a múzeumok szoktak végezni. Az erdélyi művészet és ezen belül a magyar művészet jelentős területei bemutatásra és feldolgozásra várnak. Az eddigi kiállításainkon ismert művészeket mutattunk be, de törekszünk arra, hogy az életműveknek olyan részét vagy olyan megvilágításban mutassuk be, ahogy eddig nem volt látható. Olyan kiállításokról és kiadványokról van szó, amelyek muzeális területen igenis hiánycikknek számítanak. És ez kitűzött célunk, hogy olyan kiállításokat rendezzünk, amelyek nem korábbi kiállítások ismétlései, visszacsengései legyenek, azt szeretnénk, hogy a látogatóknak ne legyen valamiféle déja vu érzésük. Ugyanakkor az is fontos, hogy a kiállított művek ne egy tárgylajstromot képezzenek, hanem egy szerves egészet, amely megszólaltatja a művészt és mondanivalóját. Úgy érzem, a Nagy Albert-rajzkiállítás is úgy hívja fel a festőre a figyelmet, ahogyan eddig mások – és elsősorban maga a művész – nem tették, miközben megerősíti Nagy Albert – alapjában véve – humanista üzenetét. Lezárt életművekről van szó sok esetben, vagy egy lezárult alkotói szakaszról, amelyek akár állandó kiállítás formájában is élhetnének. Az eddigi kiállításokról ezt lehet elmondani. Úgy gondolom, hogy az erdélyi művészet nagyon izgalmas terület, és számos értéket tudunk felmutatni innen, számtalan téma van, amit bemutatathatunk. Szeretnénk ugyanakkor fiatalabb művészekkel is foglalkozni, hozzájárulva ezáltal művésztük elismeréséhez. Bartha C. Ernő széna- és bronzszobraiból rendeztünk kiállítást, ennek egyebek között az volt

az újdonsága, hogy a Művészeti Múzeummal közösen szerveztük, a Múzeumok Éjszakája keretében, és a galériánkból egy különleges, tévékészüléket is felhasználó gyaloghintón szállították át a művészt a múzeumba. Természetesen, a Főtéren számos érdeklődő kapcsolódott be az „ünnepi menetbe”. Bartha Ernő rendkívüli eset az erdélyi és romániai művészetben, ugyanis nagyon mediatisztált személyiség, akinek a nagyközönség is jól ismeri a szobrait. Az erdélyi művészeti életben ő ilyen vonatkozásban ritkaságunkba megy, hiszen legtöbbször az ismeretlenségben alkotnak. Szeretnénk minél több olyan eseményt rendezni, amely ne csak a szűk szakma számára, hanem a szélesebb közönséghez is szóljon.

#### ► Ehhez, gondolom, jelen kell lennie a sajtónak is...

– Igen, egyértelműen. Az eddigiekre visszatekintve azt mondhatom, hogy a sajtó ott volt, jelentős visszhangja van a tevékenységünknek és pozitív fogadtatásban részesültünk. Elmondhatom, a sajtóval nagyon jók a kapcsolataink. Ennek annál inkább örülünk, hogy az erdélyi magyar kultúrában általában nagyobb jelentőséget tulajdonítanak az írott kultúrának, mint a képzőművészetnek. A sajtó ezt enyhíti azáltal, hogy a képzőművészeti élet eseményeire felhívja a figyelmet. Ennél többre is szükség van azonban, pontosabban, hogy a művészettel kapcsolatosan kialakuljon a közbeszéd. Ez annál fontosabb, hogy jelenleg Kolozsvár a romániai kortárs művészeti élet központja.

#### ► Mit lehet tudni azokról az életművekről, amelyeket önök bemutatnak, kinek a tulajdonában vannak a mű-



Fotó: Feleki István

#### alkotások? Mennyire vannak jó kezekben?

– A jó művek általában jó kezekben vannak! Van, ami már múzeumok tulajdonában van, például a most kiállított Nagy Albert műveinek egy része, de van úgy, hogy jelentős magángyűjtemények részét képezi. A magántulajdonban lévő művek érdekelnek minket a leginkább, ugyanis erre épít a műkereskedelem. Az erdélyi magyar alkotók életművének jelentős része – a történelmi körülmények miatt is – magángyűjteményekben található.

#### ► A kiállításokat, mondhatom akár azt is, ritkaság-számba menően igényes kiadványok, katalógusok kísérik. Hogyan lehet ezeket létrehozni egyrészt szakmailag, másrészt pénzügyileg?

– A kiadványok fontos részét képezik a tevékenységünknek, ugyanis ezáltal szeretnénk hozzászólni ahhoz a közbeszédhez, amit említettem. Természetesen nagy erőfeszítést feltételeznek a kiadványok, elsősorban szakmai szempontból,

ugyanis kevesen foglalkoznak a modern erdélyi képzőművészettel. Noha Kolozsváron létezik művészettörténet szak – én is itt végeztem –, mégis nagyon kevés fiatal foglalkozik modern és kortárs művészettel. Azt ne is említsem, hogy nem létezik olyan publikus könyvtár, adattár, fotótár, amely az erdélyi művészetet dokumentálná. Ennek a megteremtése is fontos célja a galériánknak. Szeretném, hogy a közeljövőben több fiatal bekapcsolódjon kiállítás szervezési, kutatási és akár műkereskedelmi tevékenységünkbe.

#### ► Beszélgetésünk elején elhangzott, hogy a Quadro Galéria aukciókat is rendez. Hogyan néz ki az erdélyi műtárgykereskedelem?

– A Quadro az egyetlen olyan aukciósház Romániában, amelynek nem Bukarestben van a székhelye. Az öt hazai aukciósház közül továbbá csupán mi vagyunk azok, egyelőre, akik szisztematikusan az erdélyi művészeti tárgyak forgalmazásával foglalkozunk. A kutatás és kiállításokon kívül az

aukcióknak jelentős szerepük van abban, hogy egy-egy mű presztízsét növeljék. Lehet, hogy a szakma nem föltétlenül helyesli ezt az állítást, azonban ahhoz, hogy manapság nagyon sokan tudnak a nagybányai iskoláról, Mattis-Teutschról vagy Nagy Istvánról, jelentős mértékben hozzájárultak az aukciósházak. Célunk, hogy az erdélyi művészetet a műkereskedelem által is ismertté tegyük és népszerűsítsük. Azt szeretnénk, hogy a galéria olyan hely legyen, ahol az érték nyilvánvalóvá válik.

#### ► Hogyan zajlik egy ilyen árverés?

– Az aukció szociális esemény, lezajlása pedig színelőadáshoz hasonlítható. Meghatározott helyen, adott időpontban, egyedi alkalmat képez egyes művek megvásárlására. Az alkotások jelentősége, felvezetésük, a teremben kialakuló hangulat az, amely végül eldönti a leütési árat, amely így a racionalitás és szenvedély furca függvényévé válik.

Folytatása a 2. oldalon

### Székely Sebestyén György (1978): művészettörténész

A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetemen szerzett művészettörténészi diplomát (2000), magiszteri képesítés után 2005-től doktori tanulmányokat folytat a budapesti ELTE-n. Szakterülete a modern és kortárs művészet története, valamint a vizuális kultúra. 2001–2007 között a kolozsvári Szépművészeti Múzeumban dolgozott muzeográfusként, 2005–2007 között a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetemen tanított. Jelenleg a kolozsvári Quadro Galéria igazgatója és társtulajdo-

nosa, illetve az ugyancsak kolozsvári Ecsetgyár művészeti komplexum keretében működő Cluj Est egyesület elnöke. Kutatói, műkritikusi tevékenysége jelentős, számos szakcikk és tanulmány szerzője. Társszerzője (Kántor Lajossal) a Közösség és művészet. A Korunk Galéria története, 1973-1986 c. kötetnek (2008). Több fontos ösztöndíjat mondhat magáénak (Fulbright Junior, Soros Alapítvány, Erasmus, Fondazione di Studi di Storia dell'Arte – Firenze stb.).

## Mozivászón

## Az áruló Ion „bátorsága”

Farkas István

Számos alkalommal említettük már e helyen, hogy a kortárs romániai filmművészet a reneszánszát éli. A Balkán, Nyugat-Európa és a tengerentúl fesztiváljaira egyaránt sorozatosan kapják a meghívásokat a hazai filmek, és ugyanilyen sorozatosan hozzák haza az elismeréseket is – legyen szó a nemzetközi filmkritikusok díjáról, fesztivál-külföldijéről vagy épp a stáb valamelyik tagjának szóló elismerésről. A hét közepén újabb, román filmmel kapcsolatos hír járta be a sajtót: Călin Peter Netzer Medalia de onoare (Az érdemérem) című filmje az Európai Unió filmes díjáért versenyző tíz alkotás között szerepel. A Lux-díjat az újszerű megközelítések és kérdéscsoportok filmjeinek elismerésére hozták létre 2007-ben, így nem csoda, hogy a német–román koprodukcióban készült alkotást is jelölték, hiszen feje tetejére állítja a kommunista hősfilmek mítoszát.

A film cselekménye 1995-be kalauzol, főszereplője Ion I. Ion, a banalitásig egyszerű életet élő volt könyvelő, aki feleségével tengeti nyugdíjas éveit bukaresti pa-

nellakásukban. Fiúk, Cornel Kanadába emigrált – apjával nem beszél, ugyanis hat év után sem tudta feldolgozni, hogy a rendőrség és a hírhedt Szekuritáté segítségével próbálta megakadályozni emigrálását. Ion I. Ion alkoholosan színesített hétköznapijaiba váratlan fordulatot hoz egy levél, amelyben tudatják: második világháborús hőstettéért érdeméremmel tüntetik ki. Először skeptikusan viszonyul a kitüntetéshez, érdeméremét megpróbálja értékesíteni, sikertelenül, hiszen az csak „egy darab ócska pléh, ami még csak nem is arannyal van befűjva”. Végül előkotort emlékeivel meggyőzi magát, hogy jogosult a kitüntetésre, és titkon abban reménykedik, hogy ez változtat a feleségével és fiával való kapcsolatán. Balszerencséjére egy hivatalnok összetévesztette a neveket, az érdemérem nem Ion I. Ion-t, hanem Ion J. Ion-t illeti, ezért vissza kell szolgáltatnia az állami kitüntetést, ennek nyomán összeomlik a világ számára. Nagyon is jól tudja saját magáról, hogy kisszerű, szellemi és erkölcsi perspektívát nélkülöző senki, de megtépázott egóját a meg hasonlítás és a visszafordíthatatlan al-



Fotó: www.medialiaadonore.ro

Történelem és mindennapok elegyednek Călin Peter Netzer Medalia de onoare című filmjében

koholizmus partjáról sikeresen visszarántotta a „plecsni”. Ion tulajdonképpen attól fél, hogy önmagát veszíti el, pontosabban önbecsülését, az azt a picike részét, amely fölött még ő bírt. Hazalátogató fia nem volt tanúja apja lelki leépülésének, ezért nyilatkozik olyan gúnnyal a kitüntetéséről, a kisunoka pedig egyszerűen nem rendelkezik a hát-

tértudással, hogy értelmezni tudja a román hadsereg által a második világháborúban elkövetett „hőstetteket”. Kiemelendő az a tény is, hogy Ion csak a németek elleni csatákra emlékszik vissza szívesen, és seholy nem említi, hogy az ország a háború elején tulajdonképpen a németek szövetségese volt. Ahogyan elárulták a románok a német szövetségeseiket, úgy árulja el Ion is ön-

magát, amikor hajlandó mindig megalkudni: nincs bátorsága szembeszállni sem feleségével, sem pedig sorsával.

A Ion J(ean) Ionnal való összetévesztés, Ion Iliescu-nak a fűtésügyekbe való közbelépése beszédesen szemlélteti a román bürokráciát. Fájdalmas, hogy egy államfőhöz kell fordulni azért, hogy feljebb csavarják a tömbházban a fűtést. Ion I. Ion viszont nem a nyomorú

életkörülményeket, az őket becsapó, a leveleiket feltehetőleg elolvasó postást, nem a nyomasztóan kicsi lakást, az inkompetens gondnokot, az opportunista uzsorást hibáztatja áldatlan helyzetéért, tehát nem a „végrehajtási” szinten keresi nyomorának az okát. Ezek az emberek számára „haverok”, ivócimborák (a filmben leitmotivum az ad hoc poharazgatás, minden lehetséges és lehetetlen alkalomkor). Az antihős veterán szerint nem az egyes emberek közönye, alkalmatlansága, lustasága, esetenként rosszindulata nyomorítja meg életét, hanem az Állam, a maga transzcendentális személytelenségében. Ion és környezete amolyan cinkosságban élnek, és egymásra találnak a kisszerű opportunizmusban, így tulajdonképpen a minimális állampolgári felelősséget sem vállaló kisközösség tragédiája ez a film.

Az érdemérem / Medalia de onoare – német–román, 2009, 104 perc. Rendező: Călin Peter Netzer, forgatókönyvíró: Tudor Voican, operatőr: Liviu Marghidan. Szereplők: Mimi Brănescu (Cornel), Victor Rebengiuc (Ion), Camelia Zorlescu (Nina).

## A nyilvánvaló érték helye

Folytatás az 1. oldalról

## ▶ Hány aukciót rendezett a Quadro Galéria megalakulása óta?

– Eddig négy aukciót rendeztünk, decemberben lesz az ötödik, amelynek a címe: Transylvania, és kizárólag az erdélyi művészeket lesz dedikálva. A korábbi aukciókon létrejött néhány jelentős rekord – a legnagyobb a 20 000 eurós határhoz közelített –, egyes alkotók esetében sikerült az eddigi legnagyobb teljesítményeket elérni: Fülöp Antal Andor – 12 500 euró, Ács Ferenc – 4200 euró. Két kisebb aukciót is rendeztünk, amelyek országos premierenk számítanak, ugyanis korábban nem volt karikatúra-aukció –Könczey Elemér rajzait árvereztük – vagy könyvillusztráció-aukció Romániában – utóbbin a Kincses Képeskönyv – Kolozsvár eredeti illusztrációit, Jánosi Andrea munkáit árvereztük.

## ▶ Kik vásárolják ezeket a műtárgyakat? Külföldiek, hazaiak?

– A gyűjtők rétege összetett. Vannak jelentős hazai, magyarországi és németországi gyűjtők, akik akár már húsz éve foglalkoznak az erdélyi művészet gyűjtésével. Sokan abban az időben állítottak össze kiváló gyűjteményt, amikor mások Erdélyben



Fotó: Ferics István

még csak a nagybányai művekre vadásztak. Fokozatosan kiépül egy hazai, erdélyi, fiatal műgyűjtő réteg, és ennek a megerősítése a célunk. Olyan tehetséges személyekről van szó, akik felismerik az erdélyi művészet eszméi és pénzügyi értékét, akár jelentős összegeket költenek arra, hogy sajátos igényeiknek eleget tegyenek. Ezeket szeretné a galéria kielégíteni aukciók és galériás ajánlata által.

## ▶ A galéria megalakulása óta kibontakozott a gazdasági krízis. Érinti ez az önök tevékenységét?

– Természetesen, érint minket is. Csökkent az általános vásárlókedv, és nem vásárolnak azok, akik korábban főleg ajándékokat láttak a műal- kótásokban. Jó értelemben érint azonban olyan szempontból, hogy megerősödött a művészetnek befektetés-ként való értelmezése. A vál-

ság elején két aukciósház jelent meg, egy Bukarestben és mi Kolozsváron. Mindkettő hasonló újításokkal lépett be a piacra, amelyeknek az volt a szerepük, hogy nagyobb hitelt adjanak a piacnak és információkat szolgáltatssanak az érdeklődőknek. Közben létrejött a Romániai Műkereskedők Társasága is, az ACOAR, amelynek igazgatótanácsi tagjaként is képviselem a Quadro Galériát. Tehát a válság idején kezdett a romániai műtárgypiac szakszerűsödni, amelynek az eredménye abban látszik, hogy az árak nővekednek, miközben sokan a csökkenést jósolták meg. Szemléletváltás is történt, eszerint az aukció már nem régiségi piac, ahol féláron lehet venni és alkudozni, hanem konkurenciális terület, ahol kapja meg a jelentős műalkotásokat, aki hajlandó erre áldozni és befektetni.

## Tudor Octavian

## A tolvajlás ösztöne (Darul furatului)

Egy vasúti fulkében élénk diskurzus folyik arról, vajon azok a tolvajok, akiket képtelenség a jó útra téríteni, nem rendelkeznek-e valami sajátos génnel: a tolvajlás ösztönével? Merthogy létezik a részegség iránti elhivatottság és a mértéktelen zabálás szenvedélye, lennie kell holmi élettani magyarázatnak egyesek készítésére is, hogy megfűjjanak mindent, ami a másé.

Az egyik úr elmesélte, hogy főnökének a házában több száz, megzenésített hamutartóból álló gyűjtemény található; az illető ugyanis mindegyre zsebre vágott egyet, valahány vendéglőben vagy szállodában megfordult. Ám ha valaki fennakadt e furcsa szenvedélyén, be kellett érnie ezzel a magyarázattal: „Igazából nem is érdekelnek a hamutartók, csak azért fűjom meg őket, nehogy törülközőt lopjak. Hogy úgy mondjam, a törülközők iránt egyfajta vonzódást érzek. Ám ha lopott törülközővel csípnek el, a du tyiba vinnének. A hamutartóért legfeljebb seggberúgás jár.”

Látván, hogy a történetet hallgató utasok mekkora jóindulattal, sőt, nyílt derűvel

itták e szavakat, egy másik uraság azt találta fölemlgetni, hogy gyermekkorában, francia nyelvű könyvek kiállításán egy bibliát lopott. Mikor a kabátja alá rejtett szent könyvvel együtt lebu- kott, s a franciák megtudták, hogy azokban az időkben Romániában nem lehetett hozzájutni a szentírás- hoz, ráadásul még egy ölnyi bibliával ajándékozták meg, hadd jusson belőle másoknak is. Azóta mindegyre azon töpreng, miként könyvelje el ezt a tettét. Annál is inkább, mert az azóta átrá- gott, tengersok vallásos könyv egyike sem tért ki arra, miféle büntetés jár a szentírást eltulajdonítóknak.

Egy harmadik utas egyenesen úgy vélekedett, hogy minden ember életében léte- zett olyan pillanat, melyben már-már tolvajjá vált; mind- azoknak pedig, akik lelkiismeretét a csórikálás leghal- ványabb szándéka sem ár- nyékolta be, öregkorukra hi- ányérzetűk támad. Egy olyan világban, amelyben a tolvajlás él és virul, a becsü- letet úgy tekintik mint holmi fogyatéket.

„Ön hogyan vélekedik erről?” – szögezte kérdését B. Vasilenek az az alak, aki az

imént a hiányérzet-elméletet fejtegette. B. Vasile beismer- te: maga sem tartozik e te- kintetben a szent életűek kö- zé, hiszen feleségével együtt, 1990-ben egy fűrészfogú kést csejt el egy budapesti élel- miszerboltból. Tettét tulaj- donképpen bosszúból követ- te el, mivelhogy „magyar- ban” minden jóval olcsóbb volt, mint idehaza.

– A kést a vásárlószekérbe rejtettem, egy reklámfűzet alá. Gondoltam, ha a pénz- táros hölgy észreveszi, hát kifizetem. Ha meg nem, akkor valamennyit lecsiptem Magyarországra vagyonából, amúgy is túlságosan jól ment akkor nekik. A pénztá- ron szerencsésen túljutot- tam, de a boltajtónál utóltal a balszerencse.

– Lebuktak? – szisszentek föl szinte egyszerre a korábbi mesélők.

– Azt éppen nem – szólt vigasztalan szomorúsággal a hangjában B. Vasile. – De én már ilyen vagyok, peches ember... A boltajtóban egy alak állt, aki tudatta a vásár- lókkal, hogy ne felejtsek el magukkal vinni a cég aján- dékát: személyenként két da- rab fűrészfogú kést...

Cseke Gábor fordítása

# A gyenge távozik, az erős elküld

## Előttük a vízözön

Nagy N. Péter

### NÉPSZABADSÁG

A szeme láttára megtörtént igazságtalanság feldolgozásával próbálkozik a világ fele, vagyis a futballbirodalom egésze. Egy megadott, de szabálytalan és egy meg nem adott, de szabályos gól bántja az embereket. És a megsebzett méltányosság fájdalmát még az sem nagyon enyhíti, hogy végül a jobbik nyert a hibák után. Ezzel nem jár megnyugvás, mert éppen őket, az erősebbeket kedvezményezte az igazságtalanság. Legalábbis a többség véleménye szerint. Megeshet, nem kétharmados, de mégiscsak többség.

Magunk itthon ugyanazt élhetjük át, mint Dél-Afrikában a közönség, amelynek a nagy kivetítőn megmutatták, hogy nem volt az gól, aminek annyira örültek a pályán az argentinok. Mi is látjuk, hogy Orbán csapata – és nem csak az argentin, amit a miniszterelnök nyilvánvaló érzületazonosság miatt annyira kedvel –, el kell ismereni, igen erős, de éppen ezért is nehéz elviselni, ha javukra szóló jogtalan hátratételek sorozatát kell szemlélnünk a nagy kivetítőn. Csak tegnap: Matolcsy György miniszter magához rendelte az APEH elnökét és azonal hatállyal felmentette. Egy olyan Malév-inkasszó megfőkezése miatt, amit később befizettek, ahol kára az államnak nem keletkezett, csak haszna, amennyiben nem zuhant le a légitársaság. Megeshet, hogy egy hibás döntés után. Éppen az APEH lenne az a hatóság, ahol csak az nyugtatná meg a kétharmadnál is sokkal nagyobb civil sokaságot, ha minden akkurátusan, egyben méltányosan történne. A vezetőváltásnál azonban nem ez volt a vezető szempont. Van még ilyen fontos szervezet: a rendőrség. Onnan is mennie kell az első embernek – és az ő takarásában még sokaknak –, s ezt megelőzően ott is megkezdődött a szisztematikus sárpermetezés. Így aztán úgy néz ki, mintha jó oka és nem csak hatalmi haszna volna a távoztatásnak. Miért vagyunk annyira megrendülve, ha a futballban sérül az igazság? Azért, mert ha ott is, hát hol nem. A közéletben ugyanilyen érzékeny pálya az APEH-é és a rendőrségé. Ha ott ez történhet, máshol, másokkal bármi. Az is kérdés itt és most, hogy egyre kevesebb. Az ötös médiacsomag egy jelentős részét – amely izmos nemzetközi felzúdulást váltott ki – hajlandó a parlamenti többség tovább tárgyalni, csak hogy ezek a nagy nézettség-re számító, de kevésbé meg-

határozó ügyek, mint például a választás joga. Ami hatalmi szempontból fontos, a kuratóriumi rendszer politikai kézbe vétele. Arról nincs vita. Csak technikai okokból nem szavaztak tegnap. Ahogy immár arról sem vitáznak, hogy a Fidesz a saját emberére bízta az Állami Számvevőszék vezetését. Ráadásként nem hagyják tovább Brüsszelben az Európai Bíróság - a Fidesz felől nézve - az átkosban delegált magyar tagját, Czucz Ottót. Rajtuk kívül a tizenötből összesen csak négy ország tett így. Őt annak idején az MSZP delegálta alkotmánybíróként. Ilyesmire egy jó ideig nem fordulhat elő. Újraírják az alkotmánybírók jelölésének szabályait, egyakaratos döntéssel teszik. Akire a Fidesz mondja, az lehet a bíró. Ettől még ítélkezhet pártatlanul, bizonyos fog is, de erkölcsi hátránnyal indul. Pedig a fél világ arról beszél, hogy garantáltan tiszta bíráskodás nélkül elvész a játék értelme. Győztes van, de örömtelen a diadala. Az a megoldás azonban még senkinek eszébe nem jutott, hogy az esélyesebb, az erősebb csapat vigye a bírókat, és segítségképpen szabályokat is írjon neki.

## Elnökválasztó

Gréczy Zsolt

### NÉPSZAVA

A forradalmak már csak olyanok, hogy nem nagyon tudnak tekintettel lenni senkire. Ahol megaláztatás van, ott megaláztatás van. A fiúk mindenkit kiebrudálnak, akik nekik nem tetszik – indoklás nélkül. Ugyanígy járt Sólyom László is. Pedig őt éven át a Fideszhez húzott, politikai irányultságát soha nem is rejtette véka alá. Most ugyanolyan kínos körülmények között távozik a köztársaság elnöke, ahogyan megérkezett. Akkor vakondokok szállták meg a Köztársaság parlamentjét, némelyek nyíltá tett vokolásával sérült a választás alkotmányos hitele, az első körben bemutatott „nem szavazás” pedig morális válságot okozott. Sólyom László ezt túrta – a cél érdekében. Amikor az MSZP nem szavazta meg bírójelöltjét, megavaszított indulatosan, amikor a Fidesz értetlenkedett. Némán túrta, hogy az ablaka alatt avassák fel a Magyar Gárdát, megbocsát-hatatlanul késlekedett, amikor a romák elleni gyilkosságok idején fel kellett volna szólalnia. Utolsó újravezetésében már azt is kifejtette, milyen választási eredményt szeretne. Mivel nem neki tetsző kormány irányította az országot, tüntetően nem vett részt az állami ünnepségeken. Amikor kedve szottyant, nem fogott kez-

kitüntetéssel, amikor pedig Horn Gyula méltán kapott volna a külföldi díjak után hazai elismerést, megtagadta az aláírást. Morális válságról beszélt 2006 őszén, becsapottnak nevezve a nemzetet. Az utóbbi néhány hónapban ugyanezt a morális válságot nem érezte, pedig a kampányban szó sem volt a szegények súlyos megadóztatásáról, az összes hivatal erőből elfoglalásáról, magánpénzről az egészségügyben, új alkotmányról, s arról sem, hogy mégis csak a Gyurcsány- és a Bajnai-kormány gazdaságpolitikáját kell folytatni. Igaz, ennek beismeréséhez a nemzetközi pénzvillág és a sajtó pofonja kellett. Ami Sólyom számára hazugság volt ott, az nem volt az itt. De a leköszönő államfő története ezzel nem érhet véget. Súlyos felelősséget lesz abban, hogy – ha már eddig nem tette –, akkor harcoljon a Fidesz antidemokratikus berendezkedése, mindent letaroló hatalom-mániája ellen. Búcsúzóul két törvény óvatossággal visszaküldésével megettette az első lépéseket. Ennél azonban több kell. Utódja, az Astoria Szálló egykori, az előző rendszerben agyonnyomott igazgatója ugyanis már előre bejelen-

## Foci, szitkok, sajtó



Mátyás Győző

Most, hogy készül ez az összehátában orwelliánus – mert hogy sok részletében erősen az 1984-re hajazó – „médiá-alkotmány”, az ember még egy szimpla futballtémájú dolgot is minimum körültekintőbbé válik. Mint tudjuk még meglehetősen képlékeny a helyzet, de azért abból, ami eddig napvilágot látott belőle a média igen sajátos irányítási rendszere látszik körvonalazódni. S ami a majdani sajtó- és tömegtájékoztatási (v)iszonyok kivált érdekese és izgalmas alakulását vetíti előre a gyakorlatban. Úgy hogy némely tapasztaltabb egyedek már azt találgatják, hogy akkor most ki is lesz az aktuális Lakatos. De hogy itten nem csupán a „hivatásos rettegők” (mely szelleműs jobbos epiteton is ez) verik a tamtamot, azt bizonyítja, hogy az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) sajtószabadság-képviselője a minap egyenesen a tervezet visszavonására

így foci VB idején. Azért, mert Raymond Domenechet, a franciák szövetségi kapitányát gigantikus bőszmének óhajtanám nevezni, aki rettenetesen el...ta, azt amivel megbízták. A világra szólóan szégyenletes produkcióhoz persze asszisztáltak a hihetetlenül arrogáns és öntelt játékosok is. Ekként így közösen anyázással, sztrájkjal egybekötött performance révén csináltak magukból – a futballtörténet során eddig alig tapasztalt viszolyogató módon – emeletes hülyét. Viszont ha életbe lépne a sajtóban a választási kötelezettség, akkor ugye Domenech pr-teamje felháborodottan irhatná válaszában, hogy elentétben az én meglátásaimmal a francia kapitány a futball professzora, szeniális taktikus, egy Napoleonnal ötvözött Kutuzov (plusz szerető férj, és példás atya), a játékosai pedig egyenesen a futball utazó nagykövetei. És az eredeti szöveget közzé orgánumnak törvény rendelte kötelezése volna publikálni ezt a rizsát. Még szerencse, hogy a foci nemzetközi élvonal ritkán tájékozik magyar forrásból. Így aztán nyugodt lélekkel szidalmazhatom a másik nagy futball-

általam vehemensen szidalmazott válogatottak a világ 2., 3., és 4. legerősebb bajnokságát adó országok nemzeti csapatai. (...) Pedig ezekben a ligákban futballozó külföldiekből – Luciotól Snejidrig, és Decotol Heinzeig – egész jó kis nemzeti válogatottak jönnek ki. Lehet, éppen az a baj ezekben a bajnokságokban, hogy a külföldi import játékosok kiszorítják a hazaiakat a klubokból – a BL-győztes Internazionale kezdő csapatában egy darab olasz nem volt! De egy francia élcsapatban is több a marokkói, tunéziai, elefántcsontparti játékos, mint a francia vagány. S ekként nem is lehet jó nemzeti válogatottat építeni. Persze igen erős ellenpéldának meg ott van Spanyolország, a VB egyik esélyese, amelynek játékosai a világ legerősebb bajnokságának sztárjai a Barcelonában, Real Madridban, Valenciában. Valószínűleg arányok kérdése az egész, amire a spanyolok mostanában ráéreztek. Vagy negyven évig viszont nem, noha a Real meg a Barca akkor is az volt, ami. Van persze ország, amelyik más utat jár. Az, amelyikben a ghánai Boateng, a tunéziai Khedira, a török Özil, a brazil Cacau, a lengyel Klöse és Podolski futballozik békében és igen jól együtt, és amelyik csapat a keresztségben amúgy a Németország nevet kapta.

## Ha kormány lennék

a. m.



Ha én kormány lennék, és nem lennének gátlásaim, törvényt hoznék arról, hogy a földvásárlásnál az államnak elővételi joga van. Így aztán Kovács Józsi sem adhatná el a földjét annak, akinek akarja, és főleg nem annyira, amennyiért el tudná. Ez azért lenne jó, mert így olcsón fölvasárolhatnék egy csomó földet azoktól, akik nem tudják vagy nem akarják művelni, és amikor annak nálam van, akkor annak adnám és annyira, amennyiért akarnám. Végre lenne mivel jutalmaznom a hűséget, ahogy a régi királyok tették, amikor birtokukat osztogattak hű nagyuraknak. Igaz, én nem ingyen adnám, hanem bagóért. Ez azért lenne jó, mert így megteremthetném az új nagybirtokos arisztokráciát, amelynek persze én is tagja lennék. Ha aztán később megbuknék, az sem lenne már akkora baj, mert a magántulajdon szentségére hivatkozva meg tudnám védeni birtokaimat. Melyik demokratikus hatalom merne a XXI. században Európa közepén hozzányúlni a magántulajdonhoz?



Schmitt Pál – ha jönni kell, jönni kell; Sólyom László – lojalitás és labilitás

tette: nem kíván ellensúly lenni a kormány nyomulásával szemben. Rendkívül fontos lenne, hogy Sólyom László látható – és részben láthatatlan – alkotmányos mérőműszere jelezze: itt baj van. Ez nem forradalom, hanem a Sólyom által is véghezvitt és hitelesített rendszerváltás felszámolása, a nem is annyira puha diktatúra újjáéledése. Muszáj lesz neki is írni és beszélni. Akár civil mozgalomhoz, akár párthoz kapcsolódva, vagy csak úgy. Igaz, öt éves munkássága után már élve a gyanúperrel, de szavára sokan fogunk figyelni. Semjén Zsolt viszont örül, hogy plebejus elnökünk lesz. Ezek szerint nálunk a plebejus Harley Davidsonon érkezik a forszít ládával. És ne feledjük: Schmitt Pál már nevezte nemzetárulónak az előző kormányt. Hát, innen indul, hogy minden magyar elnöke, az emberek embere legyen.

szólította fel a kormányt. Idézem: „A javasolt törvények rendkívül aggasztóak a magyarországi sajtószabadságra nézve – írta a közlemény szerint az EBESZ illetékese Martonyi János külügyminiszternek címzett levelében. Elfogadásuk ahhoz vezethet, hogy az összes műsorszolgáltató politikai döntéseknek lesz alárendelve – tette hozzá a sajtószabadság-képviselő.” Persze nyilván őt is meglepettette a hivatásos rettegők csapata – na, pont ezért kell itt rendet csinálni. Én most e jeles médiaátváznirozási projektnek nem annyira a helyi érdekű vonatkozásaira kívánnék kitérni; pedig érdekes lenne tudni, hogy a nekibuzdulás azt eredményezi-e, hogy ugyan minden stúdió más nevet visel majd, de szakasztott olyan lesz mindegyik, mint a Hörrrtévé. Inkább a készülő szabályozás nemzetközi vonatkozásaiával kalkulálnék

nemzet, Olaszország képviselőit, akiknél a jesoloi strandon sörmeccset vívó pizza-futárok válogatottja biztosan maradandóbbat alkotott volna. Mentségükre legyen mondva, hogy legalább a pályán kívül nem röhögtek ki magukat, Marcello Lippi pedig vállalta a felelősséget a katasztrofális szereplésért. Ahogy egy valódi kapitányhoz ez illik. Amúgy ez a két válogatott, a francia és az olasz vívta a legutóbbi VB döntőjét. De néhány keresetlen szót el lehet mondani az angolokról is, noha ők továbbjutottak. Talán ezért nem is volt körülöttük semmiféle balhé, még olyasfajta hírek sem pattantak ki, hogy melyik focista tartott játékos-társa feleségével spéci kondicionáló edzést. Viszont rettenetesen játszottak, jobb lett volna, ha Szlovénia megy tovább, ők mégis csak kis nemzet (plusz monarchikus nosztalgia). Egyébiránt az

# Élet a talárosok döntése után

## Az elnök, aki már nincs

Rodica Ciobanu

### Gândul

Nem mutatkozott május 25-ike óta. A parlamenti pártok cotroceni-i találkozója után hangzott el az utolsó sajtónyilatkozata, amelyet élő adásban közvetítettek honfitársainak. „Egyáltalán nem szívesen jelenttem be a költségvetési szféra átszervezésére vonatkozó intézkedéseket, amelyek fizetések és nyugdíjak csökkentésével járnak. De amint mondtam, ez felelősség kérdése. Nem sokszor adódik olyan helyzet, amikor saját állampolgáraid ellen vagy kénytelen állást foglalni, cselekedni, legalábbis látszólag azok ellenében” – mondta akkor. Május végétől június 30-ikáig, sok minden történt, Romániát egy egész sor megrendítő csapás rázta meg: a kormány átvészelt a bizalmatlansági indítványt, a közalkalmazottak és az idősök kivonultak az utcára, az Alkotmánybíróság visszautasította a nyugdíjak lefaragását. A kormány új adókat és illetékeket vezetett be, levágta a segélyeket, zöld utat adott az elbocsátásoknak és öt százalékkal emelte a hozzáadott értékadókat, az emberek pánikba estek, a lej árfo-lyama „történelmi” mélypontra értéktelenedett az euróhoz viszonyítva, az árak tíz százalékkal megugrottak. Moldova egy részét elmosta az árvíz, amely egycsapásra 22 emberi életet rabolt el. Mindezek az események emberi sorsokat zökkentettek ki megszokott kerékvágásukból, és hosszú távra létbizonytalanságba taszítják őket, így oda hatnak, hogy a holnapi nap a románok többsége számára hasonlít egy hideg és sötét alagútba lépésre. Eppen ezért lett volna szükség a kiegyensúlyozott, megnyugtató jelenlétre, amely egy szikra reményt hozna legalább holnaputánra. De Románia elnöke immár nem jelentkezett. Egyes hírmagyarok úgy vélik, levette kezét a Boc-kormányról, ám a helyzet épp most vált normálisra, egy olyan állammal, aki kizárólag a külügyi képviselet, közvetítő szerepére, valamint a honvédelem és nemzetbiztonság terén betöltendő szerepére szorítkozik, és egy kormánnyal, amely önállóan, saját mozgatóerejét latba vetve jár el a gazdasági válság menedzselésében. De Traian Băsescu sosem volt „normális”, hanem – amint saját magát meghatározta – ő egy „másfajta” elnök. Májusban ötször szólalt meg a kormányra tartozó kérdésekben, tárgyalt a Nemzetközi Valutaalappal, és mintha kormányfő lenne,

bejelentette a megszorító intézkedések bevezetését. Ha eltávolodott volna a kormánytól és a PDL-től, nem találkozott volna velük kétszer Snagovon, nem mozgósította volna a párt ingadozóbb honatyáit, nem kérte volna fel Emil Bocot a múlt héten arra, hogy készítse elő a B, vagy éppenséggel a C tervet, tudván, hogy a nyugdíjak érintetlenül megúsznák. A feltételezés tehát nem helytálló. Sokkal hihetőbb, hogy nem lévén jobb megoldása, mint az összes közül a legrosszabb – a hozzáadott értékadó megemelése –, az elnök saját dolgával törődött, a hatalom szemszögéből nézve nem lévén jelentősége annak, hogy ki menti be a megoldást. Más elemzők az elnök hallgatásában és a nyugdíjak és bérek lefaragásának bumerángjában egy jól kidolgozott cselzövést láttak, amelyből az államfő, mint mindig, győztesen kerül ki, újraosztván a felelősségeket és megtalálván az utat mindenki terhének enyhítésére. Abszurdumot sűrűlő elmélet ez, hiszen csak egy szociopata játsszana istenesdit az emberek életével és egy ország sorsával. Ha lett volna egy terve a válságból való kilábalásra,

ja? Na és! A nép vált el az elnöktől, és nem fordítva. Utóbbi csak tudomásul vette, hogy mi történik vele, és ott marad elszigetelve, önön övezetében. Második mandátumának kezdetén azzá az elnökké vált, aki már nincs. (Fordította: K. B. A.)

## Boc úr meccse a románokkal

Liviu Antonesei

### adevăru

Jelen pillanatban a Román Alkotmánybíróság döntése értelmében a Băsescu-Boc-kormány elvesztette a nyugdíjakkal vívott mérkőzését, és még vezet a közalkalmazottakkal folyó versenyben. Nem is tudom, nem lenne-e illendő egy lemondás, esetleg két lemondás is, tekintve, hogy a költségvetési hiány csökkentésére elfogadott megoldás az elnöktől származik. Boc úr azonban nem hagyja magát, és torkakadtaból kiáltja, hogy „vannak megoldásai”. Pártbeli társai joggal ugranak föl, mint akiket darázs csípett meg, és kérdőre vonják,

kockázattal jár, hogy azt is megfojtja, ami még működik a gazdaságban, mert ugyan-csak a korrekt adófizetőket sújtja. Következésképpen szerintem a bevételek növelése az illetékek szintjének megőrzése mellett kívánatosabbnak tűnik. Ehhez azonban olyan adófizetőkre lenne szükségünk, akik tudják, mi az adózási fegyelem, és főleg olyan adóhivatali tisztviselőkre, akik nemcsak arra képesek, hogy ők maguk fegyelmezetten viselkedjenek, hanem az előbbieket is fegyelmezni tudják, ami utópiának vagy a sci-fi körébe tartozónak tűnik. Persze, Boc úrnak eszébe juthat vegyes intézkedések meghozatala – a költségek csökkentése az illetékek emelésével párhuzamosan, erről beszélnek is most –, csak hogy éppen ez az, amit csak egy ostoba, fantázia nélküli kormány tenne. Sem a költségek erőltetett csökkentése, sem az adók növelése, sem mindkettő együttvéve: nem más, mint vizes borogatás a falábra, ha hiányzik a gazdasági növekedést ösztönző intézkedéscsomag. Ha nem sikerül újra növekedésre fordítanunk a gazdaságot, minden évharmadban ismét lefaragunk egyes bérekből, és

ra az a fölöttébb ártalmas csökönység, amellyel az elnök ragaszkodik Boc úrhoz és az általa vezetett katasztrófa-kormányhoz. Mi várható? Semmi sem készlet derűlítő feltételezésre. S az optimizmus egyetlen jele nem attól ered, ami az országban történik, hanem azoknak a románoknak a tucatjaitól vagy százaitól, akikkel az elmúlt héten Venetóban találkoztam, s akik – pincérektől és szakácsoktól szállodamenedzser-ekig és vendéglősökig – tökéletesen működtek egy működő rendszerben. Nem tudom azonban, hogy mindannyian a határokon túlra költözhetnek-e, amíg a Boc-kormány jobblétre szenderül. (Fordította: K. B. A.)

## Nyíltan rejtőzködő szélsőjobb

Michael Bruter

A politológusok között nincs egyetértés abban, hogy az európai szélsőjobb-oldal pártjai ideológiai szempontból egységesek-e. Egy azonban biztos: a ko-

sok azonban abban sem tudnak egyetértésre jutni, hogy ideológiai szempontból egységesnek tekinthető-e az európai szélsőjobb. A radikális jobboldalnak bélyegzett pártok egy része a hagyományos rasszista és idegenellenes előítéletekre épít, mások azonban inkább a populista, elitellenes jelszavakat szajkózzák. Sőt, a tudósok körében még csak a tekintetben sincs konszenzus, hogy mi erősíti a jobboldali radikálisokat. A kézenfekvő magyarázatok a szegénységgel vagy a bevándorlással magyarázzák a radikális jobboldal megerősödését. Csak hogy miközben a gazdag Ausztriában és Svájcban hagyományosan népszerű a szélsőjobb, a szegényebb és bevándorlóbarát Spanyolországban egyáltalán nem erősödött meg, s ugyanígy a jólét tekintetében az eurózána végén kullogó Görögországban sem. A politológusok az egyes radikális jobboldali pártok támogatottságában bekövetkezett változásokra sem találnak koherens magyarázatot. Ha kormánykoalíció részévé válnak, általában meggyengülnek, de – mint azt a francia Nemzeti Front példája mutatja – el- lenzékben is gyorsan elpárol- loghat a népszerűségük. Bruter a sok rejtély ellenére úgy véli, hogy az elmúlt években mégiscsak megfigyelhető valami hasonlóság az európai szélsőjobb- oldal pártok stratégiájában: a radikálisok újabb a parlamenti választások helyett inkább a helyi választásokra összpontosítanak, ezeken ugyanis könnyebben mozgósíthatnak az adott térségben elterjedt előítéletekre és félelmekre építve. A másik új jelenség, hogy a radikális pártok egyre inkább igyekeznek eltávolodni a korábbi radikális retorikától, és hagyományos középpártnak látszani. Mint arról a Metazin is beszámolt, a Brit Nemzeti Párt a tavalyi európai parlamenti választás kampányában mindent elkövetett annak érdekében, hogy mérsékelt színben tűnjön fel: arra kérte szkinhed szimpatizánsait, rendezvényeiken legyenek sapkát, nehegy a kopaszra nyírt fejek elriasszák a mérsékelt- tebb szimpatizánsokat. Bruter szerint a mérsékelt színben tetszelgő radikálisok még az ordas eszméket nyíltan vállaló szélsőségek- nél is veszélyesebbek: egyre nehezebb ugyanis meggyőzni a választókat, hogy az öltönyös radikálisok is fenyegetést jelentenek a demokratikus intézményekre. A közvélemény-kutatások arra utalnak, hogy a stratégia sikeres – teszi hozzá Bruter. Felmérések szerint ugyanis egyre kevesebb a rejtőzködő radikális szavazó, és egyre többen vállalják nyíltan szélsőjobb- oldal szimpatizánsukat. (metazin)



Az elmúlt hét főszereplői az alkotmánybírák voltak

az elnök gyakorlaba is ültette volna azt, még mielőtt ő és a PDL húsz százalékot vesztett a közvélemény-kutatásokon. De nem volt egyetlen terve sem, ma pedig a legfelvilágosultabb elme sem kerülheti többé el a szembe- súlást az összeomlással. A magyarazat arra, hogy több mint egy hónapja Traian Băsescu megszűnt üzenete- ket intézni a nemzethez, sokkal egyszerűbb: nincs már mit mondania. Hogy nem talált más megoldásokat a túléléshez? Ez nem érdeklő a nemzetet. Hogy mindenkinél áldozatot kell hoznia ily nehéz időkben? Nem érti meg. Hogy a jövő évtől minden jobbra fordul? Nem hiszi el. Hogy az elnök bán-

hogy ugyan miért küldte őket csőré soggal a választói körzeteikbe, ha voltak más megoldások is? Jó kérdés, csak hogy közel sincs oly sok megoldás, ahogyan Boc úr hangoztatja. Tulajdonképpen a deficit csökkentésére csupán két megoldás van: vagy a költségek csökkentése, vagy a bevételek növelése. Az utóbbi, amint azt a kormányfő hinni véli, az adók és illetékek egyszerű megemelését jelenti egy elviselhetőnek ítélt mértékig, amely nem taszítja csődbe a cégeket és az adófizetőket. Csak hogy a hazai adócsalás körülményei között az adók bármilyen emelése nem fogja növelni a költségvetés bevételeit, ellenben azzal a

megint megemelésünk bizonyos adókat, aminek egyetlen figyelemre méltó eredménye a gazdaság még erőteljesebb összeomlása lesz. Nem tudom, mit vétettünk mindnyájan mint közösség, hogy így ver bennünket az Isten, ilyen ostoba, fantáziátlan, a közjó szolgálatára oly gyenge akarattal rendelkező kormánnyal és miniszterelnökkel. De ennél is rosszabbtól tartok! Minél inkább húzódik a határozatlanság, minél többet késlekedik a gazdasági növekedés mégoly félenk újraindulása, annál inkább délibábként távolodik a válságból való kilábalás esélye. Ilyen körülmények között teljesen magyarázhatatlan számom-

rábbi radikális hangvétel helyett igyekeznek mérsékeltnek beállítani magukat. „A szélsőjobb- oldal pártok sokáig igyekeztek másá- gukat hangsúlyozni. Újabban azonban stratégiát váltanak, és azt szeretnék elérni, hogy hagyományos pártnak tekintsék őket, elosztva ezzel a korábbi félelmeket” – olvassuk a zürichi ISN Security Watch elemzését az európai szélsőjobb- oldal pártokról. A cikk szerzője Michael Bruter, a London School of Economics politológusa, a hamarosan megjelenő *A szélsőjobb- oldal ideológiái térképe* című könyv szerzője. Európában sokan aggódnak a szélsőjobb- oldal előretörése miatt. A politológus-

# Kezdődik a „Zöldház program”

**Czédly József**

Ezzel a címmel hirdet programot a Környezetvédelmi Minisztérium. Erről tudhatunk meg többet ha tanulmányozzuk a *Hivatalos Közlöny* június 18-i, 409. számában megjelent, a klasszikus fűtési rendszerek helyettesítésére, illetve kiegészítésére hivatott, a megújuló energia felhasználásán alapuló fűtési rendszerek használatáról szóló program Finanszírozási útmutatóját (Ghid de finanțare), valamint a Környezetvédelmi Alap (Fondul pentru Mediu) honlapján, június 23-án közzétett 39.074. számú sajtóközleményt.

Ezek alapján 2010. július 1-jei kezdettel lehet letenni a lakhely szerinti illetékes megyei környezetvédelmi ügynökséghez a megújuló energia alapján működő fűtésrendszerek felhasználását előirányzó munkálatok do-

kumentációit, kérvényezve a program által meghirdetett térítésmentes támogatás kiutalását.

A program célja támogatni azokat a lakástulajdonnal rendelkező személyeket, akik helyettesíteni vagy kiegészíteni kívánják klasszikus, nyersolaj termékek vagy földgáz felhasználásán alapuló fűtési rendszerüket megújuló energia felhasználásával működtetett fűtési rendszerrel. Tételiesen három ilyen jellegű fűtési berendezés felszerelésére lehet támogatást igényelni, éspe-

- a) legtöbb 6.000 lejt napkollektorok felszerelésére;
- b) legtöbb 8.000 lejt hőszivattyúk felszerelésére;
- c) legtöbb 6.000 lejt olyan fűtőrendszerek felszerelésére, melyek fatéglát (pelletet), brikettet, faforgácsot, valamint más növényi maradékokot, mezőgazdasági, erdőgazdasági hulladékot hasz-

nálnak energiatermelésre.

A támogatást igénylőnek a következő feltételeknek kell megfelelnie:

- romániai lakhellyel rendelkező természetes sze-

mély;

- tulajdonosa vagy társtulajdonosa egy lakásnak;
- nincs hátraléka az állami vagy a helyi költségvetéssel szemben;

– tevékenysége folyamán nem hágta át a környezetvédelemről szóló rendelkezéseket.

A támogatásból fedezni lehet:

a) megújuló energiát előállító berendezések beszerzését, valamint a klasszikus fűtőberendezések helyettesítését, illetve kiegészítését;

b) a berendezések felszerelését és üzembe állítását, próbafűtések elvégzését;

c) a fentiekkel járó áfát (TVA).

A támogató nem ad előleget, a költségeket utólag lehet elszámolni, az elszámoláshoz csatolni kell a berendezés terveit elkészítő intézmény/személy által kibocsátott számla kifizetésének igazolását.

A program 2010-ben 110 millió lejjel rendelkezik, ezt a lakosság számarányának a figyelembevételével a megyei környezetvédelmi ügynökségek rendelkezésére bocsátották, úgyhogy július 1-jétől készen állnak a támogatást igénylő dokumentációk fogadására, az első jelentkező, első kiszolgált elve alapján.



## A hasznélvezeti jog megszűnésének eseteiről

**Deák Levente**

A dologi jogok közé tartozó hasznélvezeti joggal (despre dreptul de uzufruct), ennek sajátosságaival e rovatban rendszeresen foglalkoztam, legutóbb a 2009. augusztus 28-i *Törvénytár*-ban. Ismételt „elővetélnék” oka az, hogy a napokban választ kellett adnom egy lát-szólag könnyű kérdésre, arra, hogy az ún. állagtulajdonos (nudul proprietar) egyoldalúan visszavonhatja-e a harmadik személy javára alapított életfogytiglani hasznélvezeti jogot (constituirea dreptului de uzufruct viager in favoarea unui tert), és ha igen, hogyan kell eljárnia. Először arra gondoltam, hogy a kérdező a hasznélvezeti jog kedvezményezettje, aki így, egyoldalúan, szabad akaratából bármikor lemondhatna erről a jogáról. Lemondásának pedig az lenne a jogkövetkezménye, hogy az állagtulajdonos azonnali hatállyal visszaszerezne az ingatlana feletti hasznélvezeti jogot, és az ingatlan terhértől nem a hasznélvező elhunytakor, hanem már most, még ennek életében „megszabadulna.” Ez a megoldás ugyanis adott, a hatályos polgári törvénykönyv a hasznélvezeti jog megszűnésének esetei között említi. De aztán kiderült, hogy a kérdező „csak” az állagtulajdonos közeli hozzátartozója, és mindketten azt szeretnék elérni, hogy megszűntessék, visszavonják a harmadik személy javára alapított hasznélvezeti jogot, amit ma már elsi-etettnek, zavarónak, igazi te-

hernek éreznek, tartanak. A más javára szerződéssel alapított hasznélvezeti jognak (és bármelyik más dologi jognak) az állagtulajdonos általi egyoldalú visszavonása azonban jogilag nem lehetséges, mert a kétoldalú, közös akaratlan alapuló egyezménynek biztonságát, magát a jogbiztonságot veszélyeztetné egy ilyen szabályozás. Ennek ellenére, a jelenlegi, a hasznélvezeti jog megszüntetésének eseteit soroló polgári törvénykönyv számos olyan helyzetet, egy esetben éppen az állagtulajdonos kezében levő jogi lehetőséget ismer, olyan tény, aminek bizonyítása esetén, de csakis polgári perben, peres eljárás lezárásaként a hasznélvezeti jog bírósági határozattal megszüntethető. A következőkben ezekről lesz szó.

Nem kerülhetem meg a hasznélvezeti jog tartalmának, lényegének ismeretét, úgy, ahogy ezt a Ptk. 517. szakasza jelenleg meghatározza. (Ezt a meghatározást az új, de még nem hatályos Ptk. a 703. szakaszban lényeges változtatások nélkül megtartotta.) Tehát, a hasznélvezeti jog azt jelenti, hogy valaki egy más személy tulajdonát képező dolgot úgy használ, mint a valódi tulajdonos, miközben köteles azt megőrizni. A hasznélvezeti jognak szerződés, egyezség, jogi aktus által történő alapítása a tulajdonos joga, aki ennek nyomán állagtulajdonossá válik, a hasznélvezeti jog kedvezményezettjének engedve át a tulajdonjog két fontos alkotó-

elemét, a használatot és a „gyümölcszedés” jogát, ez alatt egyaránt értve például a bérbeadást és a természetbeni gyümölcsök szedésének jogát.

A hasznélvezeti jog megszűnésének leggyakoribb esete a hasznélvező elhunyt, a határozott időre alapított, létesített jog esetében pedig a határidő letelte. Ilyenkor az állagtulajdonos visszérzi a dolog feletti, csak egy időre elveszített hasznélvezeti és gyümölcszedési jogát. Ingatlan esetében ennek teherlapjáról letörölthető az elhunyt hasznélvező jogát, tehermentesítve azt.

A megerősítés (consolidare) egy másik eset, amikor a hasznélvezeti jog megszűnik. Akkor tehát, amikor a hasznélvező az állagtulajdonosnak, ingyenesen vagy visszerhesen elidegeníti a dolog feletti hasznélvezeti jogát. Ezt azonban csakis a mindenkori állagtulajdonos javára teheti meg, mert különben, ún. harmadik személy javára a hasznélvezeti jog nem idegeníthető el. (Ptk. 557. szakasz.)

A hasznélvezeti jog elbirtoklással is megszerzhető, ami azt jelenti, hogy ha ezt a jogát a hasznélvező 30 évig nem gyakorolja, e jogot a jogcím nélküli tényleges birtokos a jogszerző elévülés nyomán (elbirtoklással tehát), perben megszerezheti.

A hasznélvezeti jog megszűnik akkor is, ha annak tárgya megsemmisül (pierirea totală a bunului). Az új Ptk. 748. szakasza részleges megsemmisülés esetén fenntartja e jogot a dolog fennmaradó részére,

nemkülönben azokra az összegekre, amelyeket például a biztosító vagy pedig a károkozó harmadik személy a megsemmisült ingatlanért fizet.

Láttuk már, hogy a hasznélvező e jogáról egyoldalúan bármikor lemondhat. Ha ezt végre szeretné hajtatni, közjegyzőhöz kell fordulnia, aki ilyen értelmű nyilatkozatot fogalmaz majd meg, és ezt közokiratba foglalja. (Declarație autentică de renunțare la dreptul de uzufruct.)

Ritkábban említik, de előfordulhat, hogy a hasznélvezeti joggal terhelt ingatlant az állam kisajátítja. Ebben az esetben nem csak az állagtulajdonost, hanem a hasznélvezeti jog címzettjét is kártérítés illeti meg.

A hasznélvezeti jog megszűnik olyankor is, amikor az állagtulajdonos jogcímét, érthetőbben, mondjuk azt a szerződést, amelylyel megvette, ajándékba kapta, tartási szerződéssel megszerezte stb. azt az ingatlant, amelyre hasznélvezeti jog is létesült, bírósági úton, perben megsemmisítik vagy felbontják.

A végére hagytam azt az esetet, amely valóban az állagtulajdonos egyoldalú lépése nyomán, de csakis polgári perben a hasznélvezeti jog megszűnéséhez vezethet, éspeedig akkor, amikor a hasznélvező bizonyíthatóan önkényesen, nem rendeltésszerűen használja e jog tárgyát (ingatlant, ingóságot), vagy pedig ahogy az új Ptk. 747. szakaszában áll: azt rongálja vagy állagveszni hagyja.

## Kiegészítés az új adókról szóló ismertetőnkhez

A június 25-i *Törvénytár*-ban megjelent „Új adók az Adótörvénykönyvben” című ismertetőmben megígértem, mivel törvényjavaslatot mutattam be, amennyiben a ténylegesen elfogadott végleges szöveg el fog térni az eredetiről, akkor ezeket olvasóink tudomására hozom. Időközben a *Hivatalos Közlöny* június 28-i, 431. számában megjelent a 2010/58 sz. törvényerejű sürgősségi kormányrendelet az Adótörvénykönyv kiegészítéséről és módosításáról, és ennek alapján két lényeges változásra kell utalnom az előző cikkemben bemutatott ismeretközzel szemben. Az egyik, hogy az elfogadott törvényből kimaradt a több lakástulajdonnal rendelkezők többszörös megadóztatásáról szóló előírás, a jogalkotók szerint ilyen jellegű szabályozásnak nincs helye az Adótörvénykönyvben, rövidesen különálló rendelkezés fogja előírni a több lakással járó adófizetést és sokkal több adófizetést érintő pontosítás, milyen adókkal és hozzájárulásokkal kell megterhelni a fizetésen kívüli, úgynevezett szakmai természetű jövedelmeket (venituri de natură profesională, alte decăt cele salariale). Ide tartoznak többek között a független tevékenységből származó jövedelmek, a szellemi tulajdonból származóak, mint amilyen többek között a szerzői jog alapján szerettek. A pontosítás tételiesen előírja, hogy ezen jövedelmek után is, 2010. július 1-jei kezdettel, a 16% jövedelmi adón kívül, a bruttó kereset után be kell fizetni, a jelenlegi szabályozásokban személyek számára előírt társadalombiztosítá-

si (CAS), egészségügyi (CSS) és a munkanélküli alapra kerülő (fond de șomaj) hozzájárulásokat, azzal a kiegészítéssel, hogy amennyiben az említett jövedelem meghaladja az országos bruttó átlagjövedelem 5-szörösét (ez jelenleg 1.836 x 5 = 9.180 lej) akkor az ezen határértéken felüli jövedelemért nem kell a szociális jellegű hozzájárulásokat befizetni. Így most elfogadott Adótörvénykönyvmódosítás leginkább a szakmai jövedelemmel rendelkezőket sújtja. Ezt igazolja a következő példa is.

Ha valaki 2010. július 1. előtt 1.000 lej jövedelemben részesült, más, nem fizetés ellenében végzett szakmai tevékenység nyomán, a bruttó jövedelemből levontak 40%-ot költségmegtérítés címén (lásd az előző héten megjelent ismertetőnk) és a megmaradt 60%-ra, tehát 600 lejre kirótták a 16%-os jövedelemadót, azaz 96 lejt, tehát az illető kézhez kapott 904 lejt. A törvénymódosítás alapján az 1.000 lej értékű bruttó jövedelemből csak 20% költségmegtérítést vonnak le, tehát 200 lejt. A megmaradt 800 lejt jelent az adóalapot, erre róják ki a 10,5% társadalombiztosítási hozzájárulást (84 lejt), 5,5% egészségügyi hozzájárulást (44 lejt) és a 0,5% munkanélküli alapra való befizetést (4 lejt). A három hozzájárulás összegét levonva a 800 lejből, a megmaradt 668 lejt számítják ki a 16%-os jövedelemadót (107 lejt), mindezeket pedig levonva az 1.000 lej értékű bruttó jövedelemből, kiderül, hogy 2010. július 1-je után az érdekelt személy csak 761 lejt kap kézhez, 143 lejjel kevesebbet mint eddig.

# Sportos elegancia svéd módra

## Megérkezett az új Volvo S60 Romániába

Alig pár hónappal a Genfi Autószalon alkalmával megtartott bemutatója után immár Romániába is megérkezett az új Volvo S60, a svéd autógyár legsportosabbnak szánt négykerékűje. A ráncfelvarrás amúgy alaposan ráfért a mintegy tíz éve debütált modellre, hiszen korábbi népszerűsége igencsak megcsappant az elmúlt két évben. Az elsőgenerációs S60-ból több mint 600 ezer darabot adtak el, ám a tavaly majdnem felére

csökkent az értékesítése 2008-hoz képest. A visszavonulás legfőbb oka pedig a formatervezésben rejlik, hiszen már az S80-as mellett is öregesnek tűnt ez a régi típus. A ráncfelvarrott S60-as viszont határozottan markáns és dinamikus dizájnnal próbálja meghódítani a piacot. A prémium középkategóriában az Audi A4-el, a BMW 3-sal és a Mercedes Benz C-osztályával versenyző új Volvo S60 vadállati orrot kapott, s a divatos LED-ek

mellett a márkajelzést is felnagyították. A reklámkampányokban használt rézszínű modell kupésan ívelő vonalvezetése egy a frissített C70-esre emlékeztető hátsó lépcsőzetében „ér véget”, meghagyva valamicskét a Volvo sajátosságából.

Az új S60 nem csupán formatervezésében, hanem méreteiben is felülmúlja elődjét, hiszen 4628 mm-es hossza, 1899 mm-es szélessége, 1484 mm-es magassága és 2776 mm-es tengelytávja übereli a

régi modell 4580-1800-1430-2720 mm-es dimenzióját. Csökkent viszont a csomagtartó mérete: mindössze 380 liter, 45 literrel kisebb a régiénél. Ennek köszönhetően belülről még tágasabb lett az autó, a megszokott kényelemről nem kell lemondani. Noha az idomok a már megszokott stílusjegyeket viselik, a vezérkonzolon már modern menürendszer könnyíti meg a vezetést.

Ami a motorizációját illeti, egyelőre kétféle benzines erőforrást és háromféle dízel építenek az S60-ba. A vadonatúj, kétliteres, öthengeres dízelmotor 160 lóerős, és 400 Nm-es csúcnyomatékával 9,2 másodperc alatt gyorsítja az autót 100 km/h-ra, és 220 km/h-s végsebességre képes. Az átlagfogyasztása alig 5,2 liter. A két csúcsdízel – két turbófeltöltős, 2,4 literes öthengeres – a D5-ös és a D5 AWD egyaránt 205 lóerős. A benzines erőforrásokat illetően az egyik a Fordtól átvett kétliteres, közvetlen befecskendezéses 203 lóerős Ecoboost turbómotor. Ezzel



az S60 7,7 másodperc alatt éri el a 100 km/h-t, és 235 km/h a végsebessége. A legdinamikusabb azonban a T6-os csúcsváltozat. Ebbe 3 literes soros hathengeres került, 304 lóerővel és 440 Nm-es maximális nyomatékkal. Itt már elektronika korlátozza a végsebességet 250 km/h-ra, és az állandó összerékshajtás ellenére is 6,5 másodperc a legjobb gyorsulási idő százig. Ennek az átlagfogyasztása viszont már meghaladja a tíz litert.

A biztonságáról híres svéd autót ellátták egy vadonatúj, úgynevezett City Safety rendszerrel, amely a közlekedést monitorizálva segít megakadályozni az ütközést. A gázolás-megelőző technikájával igyekszik akár a vezető beavatkozása nélkül is állóra fékezni az autót, ha valaki elé lép, hogy ezzel megmentsen a gyalogosokat. A másik újítás, a Corner Traction Control sokkal inkább tempós vezetésnél hasznos: az ívbelső kerekek finom fékezésével szűkebb kanyarvétel tesz lehetővé, illetve mérsékli az autó alulkormányzottságát.



## Bővült a Ninja-család

Újabb taggal bővült a Kawasaki Ninja már eddig is igen népes családja. Ezúttal viszont nem a ZX fémjelzésű sportmotorból lett egy újabb kategória, hanem a simán csak Ninja néven futó túramotorok mezzőnyéhez csatlakozott az újonc, mégpedig a Ninja 400R. Ebből már rögtön lehet következtetni a motor besorolására, továbbá arra is, hogy a népszerű japán kétkerekű azoknak lehet majd ideális választás, akiknek a 71 lóerős 650R túl erősnek, a Romániában igen népszerű 250R 30 lóereje viszont túl kevésnek tűnik. Formatervezésében

hasonlít testvéreihez – a nyilvánvaló méretbeli eltéréseket leszámítva –, s bár túramotor, több sportos beütéssel csábít. Így például divatos LED-ekkel látták el, s a kipufogódob is GP-stílusú felfüggesztést kapott, amely nem mellesleg jobb nyomatékeloszlást is eredményez. A meghajtásáról egy 399 köbcéntis, kéthengeres, négyütemű erőforrás gondoskodik, amely 43 lóerőt teljesít 9500-as fordulaton. A most bemutatott Kawasaki Ninja 400R-t egyelőre még csak Kanadában forgalmazzák, ám várhatóan Európába is hamarosan megérkezik.

## Szerviz

# Kirándulás, autóval

Ilyenkor nyáron sokan indulnak el autóval kirándulni, több száz, esetenként több ezer kilométeres távnak is nekivágnak. Ezeknek a hosszabb utazásoknak viszont alapfeltétele a gépkocsi jó műszaki állapota.

A motor megterhelése ugyanis ilyenkor a többszörösére emelkedik, a nagyobb távolságok megtétele pedig igénybe veszik az autó minden egyes részét, különösen ha huzamosabb időn keresztül nagyobb sebességgel haladunk. Ha valamelyik alkatrész élettartama a kopási ha-

tárhoz ért, az biztosan ilyenkor fog elromlani. Éppen ezért érdemes még utazás előtt szakemberhez vinni az autót, viszont ha a motorn, a fékrendszeren vagy az elektromos berendezésen kell javítást végezni, nem árt időben megtenni, mert előfordulhat, hogy előbújnak más „lappangó” hibák. Ezért szeretném hangsúlyozni, hogy a gépkocsi felkészítése után minimum 150-250 km-es a tesztelési távolság, amely során még korrigálható a felmerülő rendellenesség. Sajnos hibátlan állapo-

tú, vadonatúj autó is meghibásodhat. Egy idegen ország ismeretlen úthálózata, éghajlata, közlekedési morálja mindig próbatétel. Az emberek ilyenkor általában a tengerpart felé veszik az irányt, s ilyenkor jellemző a nagy hőség és a hatalmas forgalmi dugók. Az „egy méter előre és állj” típusú haladás pedig igénybe veszi mind a sofőrt, mind pedig a járművet. A jó minőségű autópályákon pedig sokan hajlamosak rátaposni a gázpedálra, emiatt gyakoriak a balesetek.

Ami az autót illeti, nem szoktunk kellő figyelmet fordítani a hűtőventilátorra, az ablakmosóra és az ablaktörlő-lapátokra. Utazáskor ne felejtsük el az izzókészletet, a háromszöget és a forgalmi biztonsági mellényt sem, de hasznos lehet még ha egy erősebb huzalt és egy zseb-lámpát is beteszünk a csomagtartóba. A felsoroltakon kívül célszerű még motorolajt, fékfolyadékot és desztillált vizet is bepakolni.

Timár József  
autószerelő mester

## Programajánló

### Nagyajtai Napok

**Szombat, július 3:** 10 órától Hívogató a Középjaiti Fúvószenekar közreműködésével, 11 órakor ünnepélyes megnyitó, 11.30-tól olaszteleki palotás tánc, 12 órától Cserey Zoltán muzeológus előadása: *Nagyajta rövid helytörténete*, 13 órától a baróti Mozaik moderntánc-csoport előadása, 13.30-tól Kósa Bálint könyvbemutató, 14 órától szórakoztató zene, 15.30-tól a középjaiti dalárda, 16 órától a bölöni Kékvirág néptánc-csoport műsora, 16.30-tól Pál Tünde: Népi bútorfestés előadás, 17 órától tornabemutató, 17.30-tól karaoke a Közifi szervezésében, 20 órától a

brassói Búzavirág, 21 órától a csíkszeredai Open Stage, 22 órától utcabál.

**Vasárnap, július 4:** 12.30-tól Zorkóczy Zenobia erdélyi magyar előadóművész műsora az Áldás Háza dísztermében, 15 órától Tudor Noémi, 15.30-tól Motolla citeraegyüttes, 16 órától Gazdag Miklós Polgári Daloskör, 16.30-tól bábjátékok, 17 órától a nagyajtai óvodások műsora, 17.30-tól a Magocska furulyacsoport, 18 órától a nagyajtai Vadrózsák néptánc-csoport, 18.30-tól az Áfonya citeraegyüttes, 19 órától a Rákosi Női Dalcsoport, 19.30-tól szórakoztató zene, 21 órától V-Tech, 22 órától tűzijáték, 22.15-től gitárest.

### Tárlatlátogatás Székelyudvarhelyen

A Haáz Rezső Múzeum ingyenes tárlatlátogatást hirdet az érdeklődő közönség számára július 2-án 9–16 óra között. A *Székelyudvarhely művelődéstörténete és Székelyföld virágai* alapkiállítások mellett a *Bronzkori népek és vizigótok Székelyudvarhely határában*, a *Vásári portékák*, illetve a *Mária-tisztelet Erdélyben* időszakos kiállítások állnak a látogatók rendelkezésére.

### Tárlat Gyergyószentmiklóson

Gyergyószentmiklóson, a Pro Art Galériában pénteken, július 2-án 18 órától nyitják meg a Hargita Megyei Képzőművészek Tárlatát.

### Festészeti kiállítás Csíkszeredában

Csíkszeredában, az Ave Art Galériában pénteken, július 2-án 18 órától Csata Jenő festészeti kiállításának megnyitóját tartják.

### Timișoreana sörfesztivál

Péntektől vasárnapig (július 2-4) tart a hagyományos Timișoreana sörfesztivál, amelyet az előző évekhez hasonlóan a Dan Păltinișanu stadion előterében szervez meg a nagymultú temesvári sörgyár. A rendezvény szervezői a hideg sör mellett lacikonyhák, vidám vetélkedőkkel és népszerű zenekarokkal csalogatják az érdeklődőket. Pénteken este 20 órától a ZOB és a Cargo,

szombaton a Zero és a Holograf, vasárnap a Pasărea colibri és a Zdob și Zdub lép fel a sörfesztivál szabadtéri színpadán.

### Autós fesztivál Szatmárnémetiben

Július 3-4-én sor kerül az Opel DragRacing autós fesztiválra Szatmárnémeti repülőterén. A 15 hektárnyi beépített területen lezajló autós élménynapon nemzetközi gyorsulási verseny, látványos autós és motoros bemutatók, autó-kiállítások valamint számos szórakozási lehetőség áll a látogatók rendelkezésére.

### Mini Jazzfesztivál, Csíkszereda

Július 2., péntek: Mikóvár: 18.45–19.00 – Program-

ismertető, 19.00–20.00 – Frankie Lato Quartet (HU), 20.15–21.45 – Mircea Tiberian és Maria Răducanu (RO), 22.00–23.30 – Dennert Árpád és a Gyárfás IstvánTrió (HU), 24.00 – Jam session

### Székelykálifalutalálkozó

Július 3-4-én Székelykálifalutalálkozót szerveznek. A rendezvény megnyitójára szombaton 14 órakor kerül sor a kopjafánál. Vasárnap a 11 órás istentisztelet után 15 órakor kezdődik a gulyásfőző verseny, lesz légvár, kötélhúzás, traktorhúzás, kerékpárverseny, focimeccs stb. A falutalálkozó táborúzzal, tűzijátékkal, a kultúrotthonban megrendező hagyományos búcsúival zárul.

# Főzzünk paradicsommal

A piacokon most már olcsó, friss hazai paradicsom kapható. Használjuk ki ezt a vitamindús, húsos finomságot, számtalan könnyű, nyári étel készíthető belőle. Egy időre felejtsük el a konzerveket, az előre elkészített paradicsomszószokat.

## Lecsó

**Hozzávalók:** 40 dkg paradicsom, 80 dkg zöldpaprika, 2 nagy fej hagyma, 5 dkg füstölt szalonna, 2 evőkanál olaj, 1 kávéskanál enyhén csipős pirospaprika.

**Elkészítés:** A paradicsomot leforrázzuk, meghámozzuk, gerezdekre vágjuk. A zöldpaprikát megmossuk, kicsumázzuk, ereit és magjait eltávolítjuk, majd vékony szeletekre vagy ujjnyi vastag karikákra szeljük. A hagymát meghámozzuk, és apróra felkockázzuk. A szalonnát ugyancsak apró kockákra vagy vékony csíkokra vágjuk.

Az olajhoz adjuk a szalonnát, és mérsékelt tűzön zsírára pirítjuk. Megfonnyasztjuk benne a hagymát, majd lehúzzuk a tűzről, megszórjuk a pirospaprikával, rádobjuk a paradicsomot, ízlés szerint sózzuk. Visszateszteljük a tűzre, és néhány percig fedő nélkül forraljuk. Beleforgatjuk a zöldpaprikát, és félig lefedve, mérsékelt tűzön puhára főzzük. Petrezselymes burgonyával, párolt rizszel vagy egyszerűen friss házikenyérral kínálhatjuk.

## Paradicsomos rizssaláta

**Hozzávalók:** 300 g rizs, 200 g paradicsom (a finom héját leszedjük róla), 200 g gomba, fekete olajbogyó, olaj, só, bors, fokhagyma.

**Elkészítés:** Összetörjük a meghántolt paradicsomot. Ezután 2 gerezd fokhagymát megdinsztelünk 5 kanál olajban, majd belekeverjük az apró darabokra vágott gombát és a paradicsommasszátt.

Sózzuk, borsozzuk, ezután hagyjuk összekészülni 20 percre. A megfőtt rizst leszűrjük, és az elkészített szósszal ízesítjük. Fekete olajbogyókkal díszítve tálaljuk.

## Padlizsánkrém sült paradicsommal

**Hozzávalók:** 1 nagy padlizsán, 2 érett paradicsom, 4 gerezd fokhagyma, 3 evőkanál joghurt, olívaolaj, só, őrölt színes bors, fél citrom héja és leve.

**Elkészítés:** A padlizsánt félbevágjuk, a húsát beirdaljuk, megsózzuk, majd 10 percet állni hagyjuk. Sütőlemezre tesszük a paradicsommal és a hámozatlan fokhagymagerezdekkel együtt, és 180 fokra előmelegített sütőbe toljuk 30 percre. Ha letelet az idő, kivesszük, kicsit hűlni hagyjuk, majd a padlizsán húsát kanállal kivájjuk, a paradicsomok bőrét lehúzzuk, a fokhagymákat kinyomjuk a héjból, és mindent keverőtálba tesszük. Hozzáadjuk a joghurtot (tejfő is lehet), kevés olívaolajat, a citrom levét és reszelt héját, valamint ízlés szerint sózzuk és borsozzuk. Botmixerrel pürésítjük, majd lehűtjük. Pirítóssal vagy hasábokra vágott zöldségekkel kínáljuk előételként vagy vacsorára.

## Paradicsomos cukkinikrémléves

**Hozzávalók:** 1 közepes cukkini, 2 evőkanál olívaolaj, 1,2 liter víz, 2 közepes paradicsom, bazsalikom, só, bors, vegamix.



**Elkészítés:** A cukkini végeit levágjuk, meghámozzuk, és kis kockákra vágjuk. Az olívaolajon pároljuk kicsit, felöntjük 2 deci vízzel, majd hozzáadjuk a paradicsomot (ez alig több öt percenél). Eztán botmixerrel pürésítjük, felöntjük a maradék vízzel, bazsalikommal, Himalája-sóval, borssal fűszerezzük, átrotyantjuk még egyszer.

## Sonkás paradicsomos saláta

**Hozzávalók:** 3 darab nagy paradicsom, 10 dkg pizzasonka, 15 dkg sajt, fél kígyóborka, oregánó, bazsalikom, só, kevés olívaolaj, pár csepp szójaszósz, kis doboz tejföl vagy kefir.

**Elkészítés:** mindent kockákra vágunk, majd jól összekeverjük. Hidegen tálaljuk.

## Nyári paradicsomsaláta

**Hozzávalók:** 50 dkg érett kemény húsú paradicsom (legjobb hozzá az ovális, ún. lucillus paradicsom), só, fehérbors, porcukor, egy kávéskanál étolaj, néhány levél friss, vagy egy kiskanál szárított bazsalikom.

**Elkészítés:** A paradicsomokat megmossuk, vékonyan felkarikázzuk. Kissé megsózzuk, borsozzuk, és pár csipet porcukrot szórunk rá, attól függően mennyire volt édes/érett a paradicsom. Rálocsoljuk az étolajat, óvatosan összekeverjük. Állni hagyjuk, hogy az ízek összeérjenek s hogy a paradicsom kis levét engedjen. Célszerű fogyasztás előtt kb félórával elkészíteni, és hűtőben állni hagyni. Fogyasztás előtt rászórjuk az apróra vágott friss, vagy a szárított bazsalikomot.

**Elkészítés:** A cukkini végeit levágjuk, meghámozzuk, és kis kockákra vágjuk. Az olívaolajon pároljuk kicsit, felöntjük 2 deci vízzel, majd hozzáadjuk a paradicsomot (ez alig több öt percenél). Eztán botmixerrel pürésítjük, felöntjük a maradék vízzel, bazsalikommal, Himalája-sóval, borssal fűszerezzük, átrotyantjuk még egyszer.

## Csirkeragu banánnal és paradicsommal

**Hozzávalók:** 2 db csirkemellfilé, 1 nagy fej hagyma, 4 db kisebb banán (ne legyen nagyon érett), 3 db paradicsom, 1 tk currypor, só, olaj.

**Elkészítés:** A csirkemellet ujjnyi szeletekre vágjuk, a felhevített olajban átsütjük. Az apróra vágott hagymával kb. 5 percig együtt pirítjuk, megsózzuk, hozzáadjuk a curryport, a szeletelt paradicsomot és fedő alatt, többször kevergetve pároljuk. Ha kell, néhány kanál vizet is adunk hozzá. A hámozott banánt is olyan szeletekre

vágjuk, mint a húst, belekeverjük a raguba, és fedő alatt 10-15 percig főzzük.

## Currys-paradicsomos tojássaláta

**Hozzávalók:** 6 db főtt tojás, 2 db nagyobb paradicsom, 2 db paprika, 2 fej vöröshagyma, 3 gerezd fokhagyma, 1,5 dl ketchup, 1 dl majonéz, 1 dl tejföl, 1 teáskanál currypor, őrölt erős paprika (chili), bors, só.

**Elkészítés:** A paprikákat vékonyan felcsíkozzuk, a paradicsomot cikkekre vágjuk. A hagymát nagyon vékony karikákra vágjuk, és lesóva állni hagyjuk kb. negyedórát. Az öntethez a ketchupot, a majonézt és a tejfölt elkeverjük, beletesszük a curryt, a chilit (aki szereti), a szétnyomkodott fokhagymát, borsot. Ezután az öntethez adjuk a lesózott hagymát a levéllel együtt, majd a többi zöldséget is. Ezekkel jól elkeverjük, ha szükséges, sózzuk. Végül beletesszük a nyolcadokra vágott főtt tojást is (azért utoljára, hogy ne törjön a keverésnél). 1-2 órát jó, ha pihentetjük fogyasztás előtt, így az ízek jobban összeérnek.

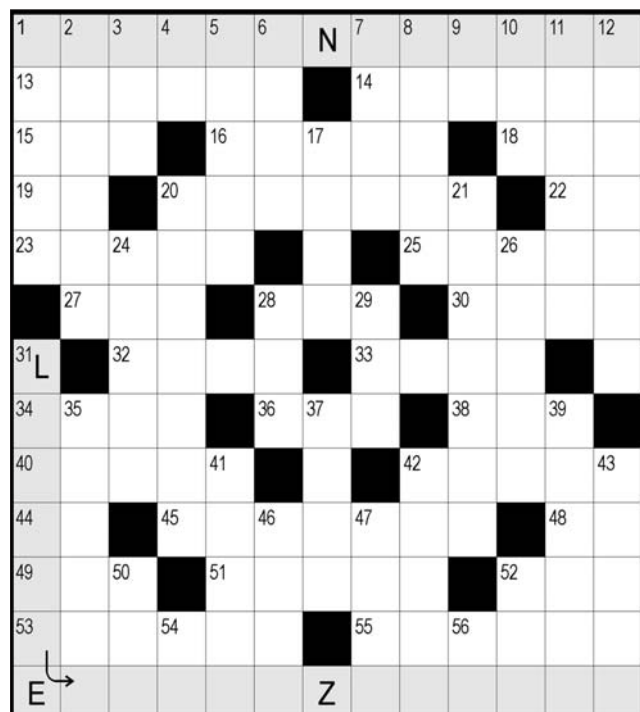
## Skarlátvörös csukóka

A skarlátvörös csukóka példaképe az egyik hihetetlenül alkalmazkodó képességű növénynek. Ez Közép-Amerikából származó növény, egy-kettőre alkalmazkodott a szobai levegőhöz. Előnye, hogy a kezdő és türelmetlen kertészeknek is sikerül gyors virágzásra bírniuk. A növény 30-60 cm magasra is megnőhet. Vöröses ágain tojásdad alakú sötétzöld levelek fejlődnek, melyeket világos foltok díszítenek. A virágok a csúcsajtásokon júniusban jelennek meg, és egészen szeptemberig nyílnak. Ezek skarlátvörösek, torkuk élénkcsírga és maga a virág 5-7 cm. A növekedési periódusban, ami április és szeptember között van, tartsuk világos helyen, de ne tűző napon. Öntözzük bőségesen, nyáron kb. 10 naponként merítsük cserepestől egy vízzel teli vödörbe, és addig hagyjuk benne, amíg a föld megszívja magát. Kétfetenként tápoldatozzuk virágzást serkentő szerrel. Tavasszal metsszük vissza minden hajtását a bokrosodás céljából és szükség szerint a nyár folyamán még egyszer meg lehet metszeni. Szaporítani a gyöktörzs feldarabolásával is lehet. Így évente akár több új növényt is nevelhetünk. Legelterjedtebb szaporítási mód a dugványgyökereltetés. Tavasszal vágunk a nem virágzó hajtásokból, kb. 7-8 cm-es ágakat, és ezt tőzeg és homok keverékébe tűzzük, majd kb. 18-20 Celsius fokos hőmérsékleten tartjuk. Így néhány hét alatt gyökeret eresztenek.



Sármási-Bocskai János kertészmérnök

## Figyelmes kiszolgálás



– Főúr, én tizenkét osztrigát rendeltem, és csak tizenegyet kaptam!  
– Bocsanat, azt gondoltuk, hátha kellemetlen lenne önnek, ...  
A poén a fősorokban válik olvashatóvá

**Vízszintes:** 1. A poén első része. 13. Partot erodál a folyóvíz. 14. Azon a helyen levő. 15. Régi tömegmérték. 16. Csomót bont. 18. Makacs ellenszegülés. 19. USA hírügynökség. 20. Helymeghatározó készülék. 22. Békaparadicsom. 23. Magyarországi város. 25. Hordó és pohár is van ilyen. 27. Zsákfoltok! 28. Fertőtlenítőszer. 30. Indonéz sziget. 32. Ajtót szélesre nyitó. 33. Nem áll stabilan. 34. Ezen a helyen, népies szóval. 36. Évezred. 38. A gallium és a bór vegyjele. 40. Természetes. 42. Pléh. 44. Bent unja! 45. Padló súrolása. 48. Keleti táblajáték. 49. Éliás beceneve. 51. Ritkás erdő. 52. Csüng. 53. ... Kidman, filmszínész. 55. Hosszabbító.

**Függőleges:** 1. Progresszál. 2. Gondos, körültekintő. 3. Száját nagyra nyit. 4. Ifjúsági Magazin, röviden. 5. Hevesen sír. 6. Hull a hó. 7. Életlen. 8. Kerítésen túlhat. 9. Vállalati forma (rövidítés). 10. Angol nyelvű vicclap. 11. ..., az olajváros (Kellermann). 12. Ciprus fővárosa. 17. Hangosan síró csecsemő. 20. Helyi jellegű. 21. Motorozás. 24. Csikótojásról elhíresült település. 26. Erősen tapad. 28. ... Cocker, énekes. 29. Német szabvány. 31. A poén második, befejező része. 35. Görbül. 37. Régi, ócska dolog. 39. Kolumbia fővárosa. 41. Evőeszköz. 42. Tamás ... kunyhója, Harriet Beecher-Stowe regénye. 43. A revizor írója (Nyikolaj Vasziljevics). 46. Szép, kellemes (táj). 47. Alsó helyen. 50. Ilona beceneve. 52. Néman lejön! 54. Baum varázslója. 56. Ulmi városrész!

6	7	8	9	4			
1			2	5		3	
	4	5	1	6		8	
4	3			1			
	8	9	7			4	
	9	2	3	1		8	
9	5	2		7		1	
4	3		8	5		6	
					8	3	5

## Könnyű fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

## Előző feladványunk megfejtése

6	5	9	3	8	4	7	2	1
1	2	4	9	6	7	3	5	8
8	3	7	5	1	2	4	9	6
4	9	5	8	7	1	6	3	2
3	1	6	4	2	5	8	7	9
7	8	2	6	3	9	5	1	4
5	6	8	1	9	3	2	4	7
9	7	3	2	4	6	1	8	5
2	4	1	7	5	8	9	6	3

# A libapásztorból lett királyné 1.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer a világon egy szegény ember meg a felesége; volt nekik három lányuk.

Az apjuk egyszer vásárra készült. Vásárfiát akart hozni a lányainak, előhívatta hát a három lányt, aztán megkérdezte tőlük sorba, hogy hogyan szeretik őt. Az első azt mondta:

– Úgy szeretlek, édesapám, mint a legeslegszebb ruhát, aminőt csak a vásáron árulnak!

A második meg úgy felelt:

– Úgy szeretlek, édesapám, mint a gyémántos ruhát. Ugye, veszel nekem olyant?

Odafordult a harmadikhoz is:

– Hát te hogy szeretsz, legkisebb lányom?

– Kedves apám – felelte a legkisebb lány –, én úgy szeretlek, mint a levesben a sőt!

– Híjnye, azt a kutya mindenedet! Hát hogy mersz te nekem ilyeneket mondani? Hát mire tartasz te engem? Ilyen keveset érek én teelőtted? Eredj most már, amerre látsz, nekem nem kellesz! – Szörnyen mérges volt az apja, amiért a lánya olyan kevéssé becsülte őt.

No! A kislány hova forduljon most már? El van csapva azért az egy szóért. Szegény lánynak mit volt mit tenni: összeszedte, ami kis holmija volt, azzal elindult világnak.

Megy, mendegél, maga sem tudja, merre, nagy sokára egy nagy gazdaságra talál, amiről azt se tudta, hogy kié. Kérdősködött itt is, ott is, úgy hallotta meg, hogy egy nagyon gazdag királyé.

Akkor előadta, hogy mi járatban van, kiféle, miféle.



Hogy ő szolgálatot jött volna keresni, ha találja. Nem bánja ő, akármilyen dolgot adjanak neki, csak szánják meg! Nagyon megsajnálta a szörnyűhöz, rongyos lányt, de milyen foglalkozást adjanak neki? Felfogadták libapásztorok.

Ott szegénykedett, nyomorgott sokáig. Az ételért mindig a konyhába járt fel. Hát egyszer is ott sündörgött, ott forgolódott az ő rongyos szörnyűhájában. Nagyot kiált rá a szakács:

– Nem mégy már ki innen, te! Mindig láb alatt vagy! Még egyszer a ruhádról beleesik valami az ételbe! Akkor aztán lesz kapsz, még fel is akaszthatnak miatta! Taka-

rodj ki mindjárt!

A szegény lány kiment. Ahogy kiért a pitvarból, a királyfinak az ablaka meg éppen nyitva volt.

– Hová készül a királyfi? – szolt be az ablakon a szegény lány, látva, hogy a királyfi odabenn öltözködik.

– Mit kérdezel te azt? Ahová megyek, oda megyek. Elmegyek estére a bálba. Eredj az ablakomtól! – Azzal a lányhoz vágja a törülközőjét.

A libapásztor fogta magát, ment a libaólba, az ő rendes fekvőhelyére. Ott kivette a zsebéből, amit a konyhán kapott, aztán keserves sírás közt hozzáfogott a vacsorájához. Ahogy ott vacsorál, hallja, hogy mellette egy kis

egér cincog. Odanéz, hát csakugyan az volt. Megsajnálta, adott neki egy kis darab kenyeret. Mikor az egér megette, hozott magával egy dióhéjat, letette a libapásztor mellé, aztán visszaszaladt a lyukába.

Megnézi a szegény lány a dióhéjat, ugyan mi lehet abban. Hát ahogy belenéz, egy gyönyörű szép aranyruhát látott. Nagyon megörült neki. Még tapsolt is örömben!

„Megállj, királyfi, megállj! Hamarabb ott leszek én a bálban!” El is határozta magát, hogy elmegy, kimutatja magát, ha már szép ruhája van Azzal készült sebesen, megsimakodott, megmosakodott, felvette az

aranyruhát. Akkor – köd előttem, köd utánam! – el a bálba.

Mikor odaért, táncba fogott mindjárt, nem is árult petrezselymet egy cseppet se. A királyfi mindig vele volt, nem hagyott vele senkit táncolni. Megbámulta nagyon, már meg is szerette. Kérdősködött aztán tőle, hogy ki is ő. Aztán, hogy honnan való? A szép lány csak annyit szolt:

– Törülközőütővára!

Akkor éppen új nótát húztak, elmentek megint táncolni. Egész reggelig mindig az a nóta járta.

A királyfi karon fogta a szép, aranyruhás lányt, engedelmet kért tőle, hogy haza-

kísérheti-e vagy nem. De a lány csak himelt-hámolt, hogy így meg úgy, egyszer csak, uzszyi, elszőkött. A királyfi már csak a hült helyét találta.

A lány visszament a libaólba, az aranyruhát visszatette a dióhéjba, elővette a szörnyűhát, felöltözködött, aztán megint csak a szegény libapásztor lett. Aznap délig a libákkal bajolt az árokparton, de eszibe se volt, hogy érte most búsul valaki!

Eljött a dél, a libák is az ólban voltak, a lány megint ott sodormánkodik a konyhában. A szakács csak piszkolja, csak dúl-fül.

– Eredj már innen, te szélhordta, te vízajtotta. Még egyszer csakugyan belekavarasz az ételbe, aztán akkor jaj nekem! – Adott neki valami kis harapnivalót, aztán kikergette.

A lány csak odamegy a királyfi ablakára. Ott benéz, látja, hogy a királyfi ugyan csak fészülködik, készül valahova!

– Hová készül, királyfiú, hogy olyan nagyon fészülködik? – kérdezte a lány.

– Mi közöd hozzá, akárhova megyek, csakhogy megyek. Elmegyek a bálba! Takarodj az ablakomtól! – Azzal a lányhoz vágja a fésűjét.

A lány kiment az ólba, ott egy szegletben várta be az estét. Mikor már gondolta, hogy lehetne indulni, kivett a dióhéjból egy ezüstruhát, megtisztálkodott – köd előttem, köd utánam! – ment a bálba.

*Illyés Gyula Hetvenhét magyar népmese c. könyvéből*

## Tizenkét hónap a természetben

Júniusra az erdei fülesbagoly-fiókák elhagyják a fészket, egy közeli ágon üldögélve, éjszakánként, éles élelemkérő hangon jelzik tartózkodási helyüket a szüleiknek. Kellemes nyári éjszakákon, egész éjjel adják a szerenádokat. Napok óta tart az eső, a bagolyfiókák hangja egyre inkább sírásra hasonlít. Sokakat sajnos zavar a fiókák hangja, de mindenkit megértésre kérek, ugyanis rövid ideig kb. tíz napig hangoskodnak, majd egyre távolabb kerülnek a költőterületektől, és majd csak ősszel, télen láthatjuk újra csapatokba verődve „bagolyfákon” ülve, nappali pihenésük közben.

Nehéz a madárellet ebben a folyamatosan tartó esős időben. Sok földön fészkelő madár fészke pusztul el, benne a védtelen fiókákkal, tojásokkal. De a fákon, bokrokon fészkelő madarak élete sem könnyebb, nemrég egy gólyafészket vert le a vihar, a benne levő fiókákkal együtt.



Erdei fülesbagoly

A napokig elhúzódó esőzés eláztatja a madarak tollait, mint annak az egerészölyvnek is, amelyet az út menti oszlop tetején láttam ülni, úgy nézett ki mintha akkor emelte volna ki, valaki a víz alól. Szárnyai elnehezdedve lógtak, időközönként megrázta magát, látszott rajta, hogy kimerült. Nagyon esetlennek, sebezhetőnek tűnt, szívem szorult össze a látványtól.

Reggelente barátoszata éneke szűrődik be szobám nyitott ablakán. Fészkelő területe a dohánnyárgár zöldövezetében van, ahol, többek közt, fenyőrigókkal, kis poszátákkal, csicsörkéekkel osztja meg azt. A közeli kertek hajnali énekesi, a kerti és házi rozsdafarkúak az esős időben elhallgattak, pedig a hónap elején, amikor jó idő volt, olyan madárkoncertre ébredtem, amit csak áprilisban lehetett hallani.

*Kelemen László,  
Rara Avis Madártani  
Egyesület*

## Pillangó rizspapírból

Egy darab rizspapírból és színes festékek segítségével elkészítheted ezt a vidám pillangót. Ha többet készítesz belőle, szétszórhatod a szobában, vagy egy vékony cérnára kötve, felfüggesztve repülni is fognak.

**Szükséges anyagok és eszközök:** rizspapír, színes tempera, textillal bevont drót, színes gyöngyök, egy darab nagyobb gyöngyszem, olló, ecset.

**Elkészítés:** egy darab rizspapírt vágjál ki ovális formá-

ra. Majd a színes temperával fessél rá színfoltokat, kicsit maszatold szét, hogy elmosódott legyen, majd hagyd megszáradni. A textillal bevont drótra fűzd fel a színes gyöngyöket, majd tedd rá a rizspapírra, úgy, hogy közepesen legyen, és ez a gyöngyszem képezze a pillangó testét.

A dróttal húzd össze a papírt, a végére húzd rá a nagy gyöngyszemet. Ez lesz a pillangó feje. Végül pedig a drót végét hajlítsd be csáp formájában. Jó szórakozást!



Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette